

Αυξάνονται οι μισθοί στο Δημόσιο ενόψει Προεδρικών

Πώς διαμορφώνονται γενικές αυξήσεις,
προσαυξήσεις και ΑΤΑ ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

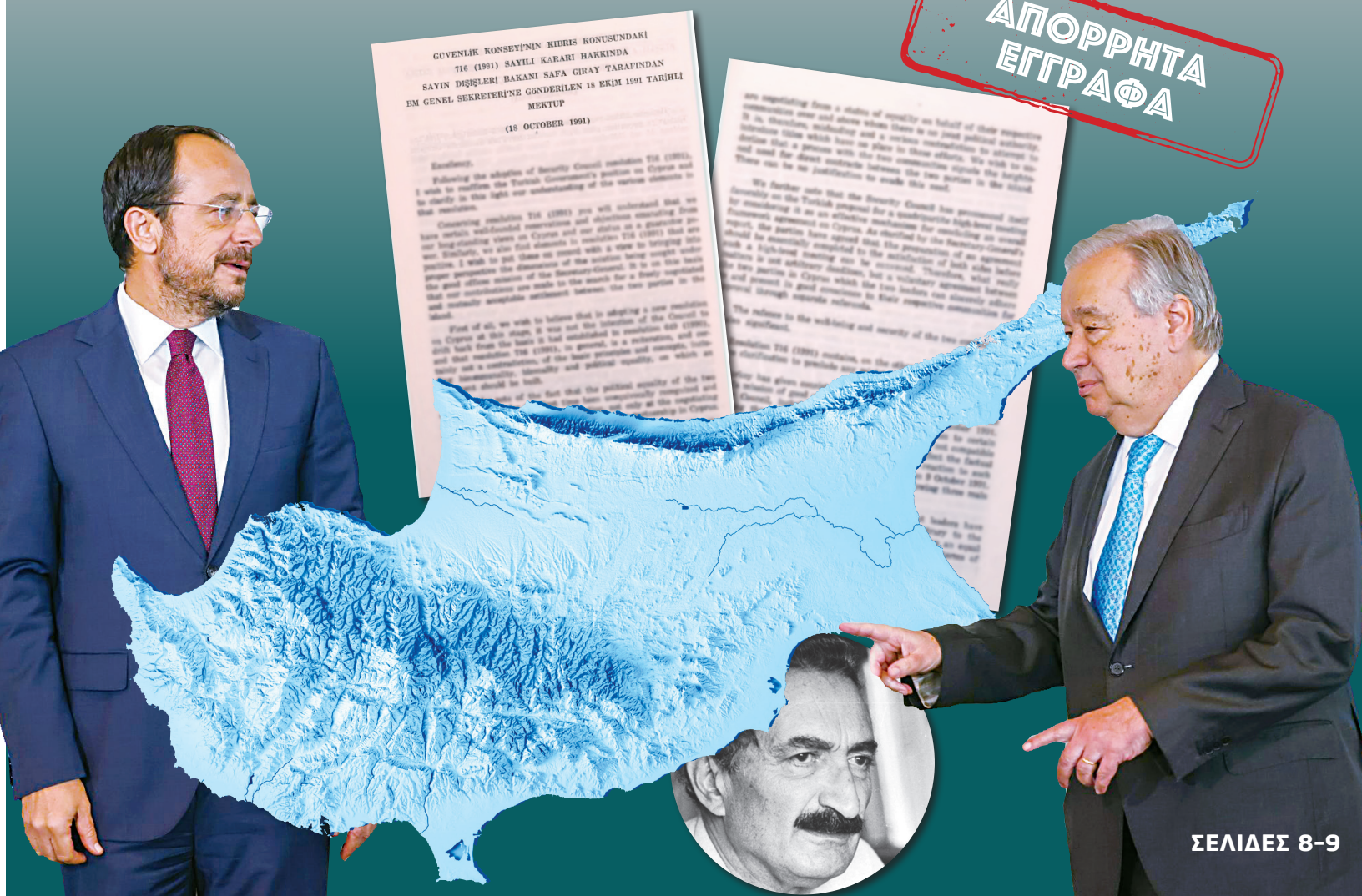
ΕΡΕΥΝΑ «ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ» Ο νέος χάρτης της ιδιωτικής Υγείας

Τρία διαφορετικά μοντέλα, που αναδιαμορφώνουν
την κυπριακή αγορά Υγείας ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

ΠΙΚΡΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΛΑΒΑΡΟ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗΣ

ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ - ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΜΕ ΣΠΟΝΣΟΡΑ ΤΟΝ ΟΗΕ

Ερώτημα στον Πρόεδρο ενόψει συνομιλιών:
Γιατί είναι στο ράφι το Πρωτόκολλο 10 και η Αντιδήλωση της 21/9 του 2005;

ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΚΙΝΗΣΗ-MAT Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Τελευταία ζαριά
Γκουτέρες σε
ναρκοθετημένο έδαφος
ΣΕΛΙΔΑ 11

ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ 2028
Στη σκιά του Χριστοδουλίδη
η κούρσα για το
χρίσμα του ΔΗΣΥ
ΣΕΛΙΔΑ 10

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ “

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
«Σχέδιο Ολγκίν» για αναγνώριση της
τουρκικής κατοχής-κατάλυση της
Κυπριακής Δημοκρατίας
ΣΕΛΙΔΑ 7

ΛΑΖΑΡΟΣ ΜΑΥΡΟΣ
Κοινό Μνημόσυνο των Εκατέρωθεν
Πεσόντων στο προδοτικό Πραξικό-
πημα 15ης Ιουλίου 1974
ΣΕΛΙΔΑ 6

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Όταν η ιδεολογία νικά
την πραγματικότητα
ΣΕΛΙΔΑ 30

ΘΕΣΗ “

Σχέση θανάτου...

Η διαφθορά και η
σήψη που επι-
κρατεί στους θε-
σμούς αποδυνα-
μώνει το κράτος
εσωτερικά και
διεθνώς. Μετά τις χειραψίες
από τους ξένους ακολουθεί,
μόλις ο Πρόεδρος ή άλλοι
αξιωματούχοι γυρίσουν την
πλάτη, το απαξιοτικό μειδί-
σμα! Και για να τελειώνει η
ιστορία του «κράτους μα-
φία», παλιά της «μπανανίας»,
ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
θα πρέπει να εγκαταλείψει
τον ρόλο του παθητικού θεα-
τή και να καταστήσει εαυτόν
θετικό πρωταγωνιστή. Θέλει;
Διότι αν θέλει, μπορεί!

Συνέχεια στη σελίδα 2

Το ημερολόγιο του πρώτου και δεύτερου Αττίλα μέσα από έγγραφα της εποχής ΣΕΛΙΔΑ 12

52 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΤΤΙΛΑ
Έζησε την εισβολή
στα 12 του
και ακόμη
αναζητά τον
αδελφό του
ΣΕΛΙΔΕΣ 16-17

Γεφύρι της Άρτας
οι φυλακές ανηλίκων
ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

Οι διαδικτυακές αγορές
ασκούν πίεση
στο λιανεμπόριο ΣΕΛΙΔΕΣ 14-15

ΘΕΣΗ

Ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης ήταν επί σειρά ετών -για δέκα χρόνια- ο εξ απορρήτων του Προέδρου Αναστασιάδη, ο οποίος κατηγορείται από παλιό συνεργάτη του ως «διαπλεκόμενος» σε διάφορες καταστάσεις. Με βάση τις «πιθανότητες», όπως αναφέρει η Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς, ενδέχεται -κάτω από προϋποθέσεις- να στοιχειοθετηθούν υποθέσεις, οι οποίες να τεθούν ενώπιον του Δικαστηρίου. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ο Ν. Αναστασιάδης είναι ένοχος για ουδέν, εφόσον μέχρι την τελική απόφαση διατηρεί, όπως όλοι, το τεκμήριο της αθωότητας.

Λόγω της αμφισβήτησης των θεσμών και δη εκείνου της Γενικής Εισαγγελίας, μετά το πόρισμα της Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς διορίστηκαν στις 2 Ιουλίου πέντε ποινικοί ανακριτές, για να ψάξουν βαθύτερα το θέμα. Εκτός της συνολικής επαναξιολόγησης των στοιχείων, εάν κριθεί σκόπιμο, μπορούν να ζητήσουν νέες μαρτυρίες.

Ερώτημα 1: Εφόσον ο Ν. Χριστοδουλίδης ήταν ο στενότερος των συνεργατών του Ν. Αναστασιάδη, δεν θα έπρεπε να είχε ήδη κληθεί για μαρτυρία; Δεν θα πρέπει να κληθεί; Για να μας πει τι γινόταν στο Προεδρικό; Ακόμη και αν δεν ξέρει ή δεν

άκουσε ή δεν είδε κάτι, δεν θα πρέπει να το καταθέσει; Αλήθεια, δεν γνωρίζει καθόλου για όλα αυτά, τα οποία αναφέρει ο Μ. Δρουσιώτης; Ακόμη και αν δεν κληθεί, δεν θα πρέπει να καταθέσει αυτοβούλως; Το ίδιο ισχύει και για τους λοιπούς Υπουργούς της Κυβέρνησης Ν. Αναστασιάδη και δη για τον έτερο συνεργάτη του -και τέως Επίτροπο- Χρ. Στυλιανίδη, ο οποίος δεν ήταν μόνο ένας εκ των απορρήτων του Προέδρου, αλλά είχε τον Μ. Δρουσιώτη ως δεξί του χέρι.

Ερώτημα 2: Μόνο ο Μ. Δρουσιώτης αντλήθηκε την όποια διαφθορά; Χωρίς βεβαίως να παραιτηθεί. Τήρησε σιγή, διότι ετοιμάζε αποσκευές για τις Βρυξέλλες με τη συνοδρομή του Ν. Αναστασιάδη. Το Υπουργικό τι ρόλο είχε; Δεν είχαν τα μέλη του ιδέα; Ή μήπως σιωπούσαν για την καρέκλα, διότι, εκτός των άλλων, «Ήταν πολλά τα λεφτά, Άρη»;...

Κάποτε, κάποιος ηλικιωμένος, που διάβαζε περί σκανδάλων, ρώτησε τον εγγόνο του, πότε δυο άνθρωποι συνδέονται μέχρι θανάτου. Και ο νεαρός απάντησε αυθόρμητα: «Όταν παραμείνουν ερωτευμένοι, παππού». «Και όχι μόνο, γιε μου», είπε ο γέρος: «Όταν κυρίως διαπράξουν μαζί εγκλήματα!» Εκτός και αν σπάσει ο πρώτος κρίκος της αλυσίδας...

Αυξάνονται οι μισθοί στο Δημόσιο ενόψει Προεδρικών

Πώς διαμορφώνονται γενικές αυξήσεις, προσαυξήσεις και ΑΤΑ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
panagiotou@sigmalive.com

Οι τρεις μηχανισμοί εφαρμόζονται παράλληλα

Με αυξημένες απολαβές θα πορευθούν οι δημόσιοι υπάλληλοι προς τις Προεδρικές Εκλογές του 2028, καθώς το Υπουργείο Οικονομικών έχει ήδη «κλειδώσει» στον κρατικό προϋπολογισμό τις μισθολογικές αυξήσεις της περιόδου 2027-2029. Οι προβλέψεις περιλαμβάνουν γενικές αυξήσεις, ετήσιες προσαυξήσεις και ΑΤΑ, οδηγώντας για χιλιάδες εργαζομένους σε σημαντική ενίσχυση των συνολικών απολαβών τους.

Η εικόνα προκύπτει από την εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών για την κατάρτιση των κρατικών προϋπολογισμών της περιόδου 2027-2029, με την οποία δίνονται οδηγίες προς όλες τις κρατικές υπηρεσίες για τον υπολογισμό των δαπανών προσωπικού. Η εγκύκλιος καθορίζει τις μισθολογικές αυξήσεις και τις προβλέψεις που θα ληφθούν υπόψη στον δημοσιονομικό σχεδιασμό της επόμενης τριετίας.

Για αρκετές χιλιάδες δημοσίων υπαλλήλων, οι τρεις μηχανισμοί αύξησης των απολαβών θα λειτουργήσουν

παράλληλα. Αυτό σημαίνει ότι, πέραν της γενικής αύξησης, θα συνεχίσουν να λαμβάνουν την ετήσια προσαύξηση της μισθολογικής τους κλίμακας, ενώ θα επωφελούνται και από την Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ), με αποτέλεσμα η συνολική αύξηση των απολαβών τους να είναι σημαντικά μεγαλύτερη από το ποσοστό της γενικής αύξησης.

Ο προϋπολογισμός «κλειδώνει» τις αυξήσεις

Με την εγκύκλιο, το Υπουργείο Οικονομικών δίνει οδηγίες προς όλες τις κρατικές υπηρεσίες για τον τρόπο υπολογισμού των δαπανών προσωπικού που θα συνυπολογιστούν στους προϋπολογισμούς του 2027, του 2028 και του 2029.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι έχει ήδη προϋπολογιστεί το αυξημένο μισθολογικό κόστος που θα προκύψει από την εφαρμογή των γενικών αυξήσεων, των ετήσιων προσαυξήσεων και της ΑΤΑ. Οι αρμόδιες υπηρεσίες καλούνται να υπολογίσουν τις σχετικές πιστώσεις με βάση τις παραδοχές που περιλαμβάνονται στην εγκύκλιο, ώστε

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο - 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: Άντνης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρύσανθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κασιδάκης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

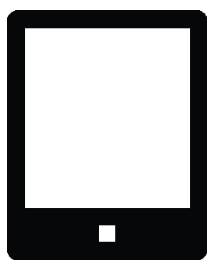
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά πρωτίμηση ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, μηχανογραφικό ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο www.simerini.com.cy

ο κρατικός προϋπολογισμός να αποτυπώνει όσο το δυνατόν ακριβέστερα τις πραγματικές δαπάνες προσωπικού.

Η συγκεκριμένη διαδικασία είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς οι μισθοί και οι συντάξεις αποτελούν μian από τις μεγαλύτερες κατηγορίες κρατικών δαπανών. Ως εκ τούτου, κάθε μεταβολή στις απολαβές των δημοσίων υπαλλήλων έχει άμεσο αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον πολυετή δημοσιονομικό σχεδιασμό.

Γενική αύξηση 1,5% κάθε χρόνο

Μία από τις βασικές πρόνοιες της εγκυκλίου αφορά τη συνέχιση της παραχώρησης γενικής αύξησης στους βασικούς μισθούς. Συγκεκριμένα, προβλέπεται γενική αύξηση 1,5% για καθένα από τα έτη 2027, 2028 και 2029.

Η αύξηση αυτή εφαρμόζεται οριζόντια στον βασικό μισθό και αφορά το προσωπικό του δημόσιου τομέα. Παρότι το ποσοστό παραμένει σταθερό και για τα τρία χρόνια, η πραγματική του επίδραση είναι μεγαλύτερη, καθώς κάθε νέα αύξηση υπολογίζεται πάνω στον ήδη αυξημένο βασικό μισθό του προηγούμενου έτους.

Με άλλα λόγια, η αύξηση του 2028 εφαρμόζεται στον μισθό όπως αυτός θα έχει διαμορφωθεί μετά την αύξηση του 2027, ενώ η αύξηση του 2029 εφαρμόζεται στον ακόμη υψηλότερο μισθό που θα προκύψει μετά τις δύο προηγούμενες αυξήσεις. Πρόκειται για μηχανισμό που δημιουργεί σωρευτική αύξηση στις συνολικές απολαβές των εργαζομένων στο Δημόσιο.

Συνεχίζονται οι ετήσιες προσαυξήσεις

Παράλληλα με τη γενική αύξηση, η εγκύκλιος προβλέπει τη συνέχιση της καταβολής των ετήσιων προσαυξήσεων στους υπαλλήλους που εξακολουθούν να τις δικαιούνται. Οι προσαυξήσεις αποτελούν τον μηχανισμό μισθολογικής εξέλιξης της δημόσιας υπηρεσίας και συνδέονται με την υπηρεσιακή πορεία κάθε υπαλλήλου μέσα στη μισθολογική του κλίμακα. Έτσι, όσοι δεν έχουν ακόμη φθάσει στο ανώτατο σημείο της κλίμακας τους θα συνεχίσουν να λαμβάνουν την ετήσια προσαύξηση που προβλέπει το μισθολογικό τους.

Αντίθετα, υπάλληλοι που έχουν ήδη εξαντλήσει όλα τα μισθολογικά σκαλοπάτια της κλίμακας τους δεν λαμβάνουν πλέον προσαύξηση, ωστόσο εξακολουθούν να επωφελούνται από τις γενικές αυξήσεις και την ΑΤΑ. Η συγκεκριμένη διαφοροποίηση εξηγεί γιατί δύο υπάλληλοι με παρόμοιο βασικό μισθό μπορεί να δουν διαφορετική αύξηση στις απολαβές τους, ανάλογα με το στάδιο της υπηρεσιακής τους εξέλιξης.

Παραμένει σε ισχύ η ΑΤΑ

Τρίτο πυλώνα του μισθολογικού πλαισίου αποτελεί η Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή για προστασία της αγοραστικής δύναμης των εργαζομένων, καθώς συνδέεται με την εξέλιξη του πληθωρισμού και αντισταθμίζει μέρος της αύξησης του κόστους ζωής. Η εγκύκλιος ενσωματώνει τις προβλέψεις που χρησιμοποιούνται για τον προϋπολογισμό και αφορούν την εφαρμογή της ΑΤΑ κατά την περίοδο 2027-2029.

Σύμφωνα με τις απολαβές που περιλαμβάνονται στην εγκύκλιο για σκοπούς δημοσιονομικού σχεδιασμού, η ΑΤΑ υπολογίζεται σε 0,12% για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου έως τις 30 Ιουνίου 2027, σε 4% για την

περίοδο από την 1η Ιουλίου 2027 έως τις 30 Ιουνίου 2028, σε 2,5% για την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2028 έως τις 30 Ιουνίου 2029 και σε 2% για την περίοδο από την 1η Ιουλίου 2029 έως τις 30 Ιουνίου 2030.

Πώς μεταφράζονται στην πράξη οι αυξήσεις

Το σημαντικότερο στοιχείο της εγκυκλίου είναι ότι οι τρεις μηχανισμοί δεν λειτουργούν ανεξάρτητα, ούτε αλληλοαναιρούνται. Η γενική αύξη-

νις στη συνέχεια κανονικά δικαίωμα στις προβλεπόμενες προσαυξήσεις. Η συγκεκριμένη διαδικασία λειτουργεί ανεξάρτητα από τις γενικές αυξήσεις και την ΑΤΑ και αφορά αποκλειστικά τη μισθολογική εξέλιξη των νεοεισερχόμενων υπαλλήλων.

Δύο διαφορετικοί κόσμοι

Η ενσωμάτωση των αυξήσεων στον δημοσιονομικό σχεδιασμό αναμένεται

να αυξήσει περαιτέρω τις μισθολογικές δαπάνες του Δημοσίου τα επόμενα χρόνια, καθώς, πέραν των γενικών αυξήσεων, λαμβάνονται υπόψη και οι ετήσιες προσαυξήσεις, η ΑΤΑ, οι νέες προσλήψεις και οι υπόλοιπες μισθολογικές υποχρεώσεις του κράτους.

Η εξέλιξη αυτή επαναφέρει στη δημόσια συζήτηση το διαχρονικό ζήτημα της διεύρυνσης του κρατικού μισθολογίου και της μακροπρόθεσμης

δημοσιονομικής του βιωσιμότητας. Παράλληλα, δεν λείπουν οι συγκρίσεις με τον ιδιωτικό τομέα, όπου οι αυξήσεις στις απολαβές εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις οικονομικές δυνατότητες κάθε επιχείρησης και τις συλλογικές συμβάσεις που εφαρμόζονται, σε αντίθεση με το Δημόσιο, όπου οι μισθολογικές μεταβολές καθορίζονται μέσα από συγκεκριμένους θεσμοθετημένους μηχανισμούς.

“

Η εξέλιξη αυτή επαναφέρει τις συγκρίσεις ανάμεσα στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα

ση εφαρμόζεται στον βασικό μισθό. Η προσαύξηση αφορά την υπηρεσιακή εξέλιξη του υπαλλήλου μέσα στη μισθολογική του κλίμακα. Η ΑΤΑ εφαρμόζεται σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο τιμαριθμικής αναπροσαρμογής. Αυτό σημαίνει ότι οι αυξήσεις δεν είναι αθροιστικά ίσες μεταξύ όλων των υπαλλήλων, αλλά διαφοροποιούνται ανάλογα με το στάδιο της μισθολογικής τους εξέλιξης.

Συνεπώς, ένας υπάλληλος που εξακολουθεί να ανεβαίνει μισθολογικά, μπορεί μέσα στο ίδιο έτος να λάβει τη γενική αύξηση του 1,5%, την ετήσια προσαύξηση της κλίμακας του και την αντίστοιχη αύξηση μέσω της ΑΤΑ. Το τελικό όφελος είναι αισθητά μεγαλύτερο από το 1,5%, καθώς προκύπτει από τον συνδυασμό και των τριών μηχανισμών.

Υπενθυμίζεται ότι εξακολουθεί να εφαρμόζεται το υφιστάμενο καθεστώς των μειωμένων κλιμάκων εισδοχής. Οι νεοπροσλαμβανόμενοι εξακολουθούν να διορίζονται στη μειωμένη κατά 10% εισαγωγική βαθμίδα, όπως προβλέπει η ισχύουσα νομοθεσία.

Μετά τη συμπλήρωση δύο ετών συνεχούς υπηρεσίας μεταφέρονται στην κανονική εισαγωγική βαθμίδα της μισθολογικής τους κλίμακας, αποκτώ-

**Είμαι η
Κύπρος
σου.**

**Προστάτεψέ
με από τη
φωτιά.**

Αυτό το καλοκαίρι, προστατεύουμε την Κύπρο από τη φωτιά με απλές, καθημερινές πράξεις.

Προσέχουμε στη φύση, καθαρίζουμε τους χώρους μας και ψήνουμε στα κάρβουνα με ασφάλεια.

Κρατάμε την Κύπρο πράσινη.

Αν δεις καπνό ή φωτιά κάλεσε αμέσως **112 ή 1407**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΠΕΝΤΕ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΝΟΜΟ, Η ΕΙΔΙΚΗ ΔΟΜΗ
ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΣΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Γεφύρι της Άρτας οι Φυλακές Ανηλίκων

Το Συμβούλιο της Ευρώπης κατέγραψε παιδιά σε ακατάλληλες συνθήκες κράτησης. Η έρευνα της «Σ» αποκαλύπτει πώς πέντε χρόνια αποφάσεων, αλλαγών σχεδιασμού και κρατικών παλινωδιών άφησαν τη μοναδική ειδική δομή ανηλίκων να υπάρχει μόνο στα χαρτιά

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Χρειάστηκαν πέντε χρόνια, δύο κυβερνήσεις, τέσσερις υπουργικές θητείες, αλληλάλληλες αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, επαναλαμβανόμενες παρατάσεις από τη Βουλή και μια αλυσίδα αλλαγών στον σχεδιασμό, για να παραμείνει η ειδική δομή κράτησης ανηλίκων... μια κρατική υπόσχεση χωρίς αντίκρισμα. Στο μεταξύ, παιδιά συνέχισαν να κρατούνται στις Κεντρικές Φυλακές, σε έναν χώρο που το ίδιο το Συμβούλιο της Ευρώπης χαρακτηρίζει ακατάλληλο για ανηλίκους.

Η εικόνα που κατέγραψε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων (CPT) κατά την επίσκεψή της στις Κεντρικές Φυλακές τον Απρίλιο του 2025 δεν αποτελεί απλώς μια δυσμενή αξιολόγηση. Είναι η αποτύπωση των συνεπειών μιας κρατικής αποτυχίας. Μουχλιασμένα κελιά. Στρώματα στο πάτωμα. Έλλειψη ουσιαστικής εκπαίδευσης και δημιουργικής απασχόλησης. Ανήλικοι που δήλωσαν στους Ευρωπαίους επιθεωρητές ότι κρύωναν, πεινούσαν και περνούσαν τις ημέρες τους χωρίς σκοπό.

Η έρευνα της «Σημερινής», μέσα από επίσημες εκθέσεις, αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, πρακτικά της Βουλής και δημόσιες τοποθετήσεις των αρμόδιων Αρχών, αποτυπώνει βήμα προς βήμα πώς ένα έργο που παρουσιάστηκε ως βασικός πυλώνας της μεταρρύθμισης της παιδικής δικαιοσύνης εγκλωβίστηκε σε διαδοχικές αλλαγές σχεδιασμού, διοικητικές εμπλοκές και μεταθέσεις ευθύνης. Από τον αρχικό σχεδιασμό και το μοντέλο λειτουργίας, στην επιλογή της Μεννόγειας, στην εξάρτησή από το έργο των «Λιμνών», στις αμφιβολίες για την καταλληλότητα του χώρου και, τελικά, στις καθυστερήσεις που αποδίδονται πλέον στα Δημόσια Έργα.

Το αποτέλεσμα είναι ότι, πέντε χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου, η Κυπριακή Δημοκρατία εξακολουθεί να αναζητεί τον τρόπο εφαρμογής μιας

μεταρρύθμισης που η ίδια νομοθέτησε.

Το εύρημα που εκθέτει την Κύπρο

Η επίσκεψη του CPT στις Κεντρικές Φυλακές πραγματοποιήθηκε από την 1η έως τις 4 Απριλίου 2025. Την ημέρα της επιθεώρησης κρατούνταν επτά παιδιά, όλα αγόρια, εκ των οποίων τα τρία ήταν υπόδικα. Δεν πρόκειται για έναν μεγάλο αριθμό κρατουμένων. Ακριβώς γι' αυτό, όμως, η απουσία κατάλληλης δομής καθίσταται ακόμη πιο δύσκολα εξηγήσιμη.

Η έκθεση περιγράφει συνθήκες που απέχουν σημαντικά απ' όσα προβλέπουν τόσο ο κυπριακός νόμος όσο και τα διεθνή πρότυπα για την παιδική δικαιοσύνη. Παιδιά και νεαροί ενήλικες κρατούνταν στον ίδιο χώρο, χωρίς ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και χωρίς ουσιαστικές δραστηριότητες επανένταξης. Σε ορισμένα κελιά υπήρχαν στρώματα στο πάτωμα, ενώ οι επιθεωρητές κατέγραψαν υγρασία, μούχλα και εμφανείς φθορές.

Ακόμη πιο αποκαλυπτικές είναι οι

“

Το CPT δεν ζήτησε καλύτερες συνθήκες στις Κεντρικές Φυλακές. Ζήτησε να σταματήσει η κράτηση παιδιών σε αυτές

ίδιες οι μαρτυρίες των παιδιών προς τους Ευρωπαίους επιθεωρητές. Όπως σημειώνεται στην έκθεση, αρκετοί ανήλικοι ανέφεραν ότι κρύωναν, πεινούσαν και περνούσαν το μεγαλύτερο μέρος της ημέρας χωρίς ουσιαστική απασχόληση ή εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Το CPT δεν περιορίστηκε σε τεχνικές παρατηρήσεις για τη βελτίωση των εγκαταστάσεων. Διατύπωσε μια ξεκάθαρη θέση: οι Κεντρικές Φυλακές δεν αποτελούν κατάλληλο χώρο για κράτηση παιδιών και οι κυπριακές Αρχές οφείλουν να μεταφέρουν τους ανηλίκους σε ειδική δομή το συντομότερο δυνατό.

Το εύρημα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη βαρύτητα όταν τοποθετηθεί δίπλα στη νομοθεσία. Οι συνθήκες αυτές δεν καταγράφηκαν πριν η Πο-

λιτεία αναγνωρίσει το πρόβλημα. Καταγράφηκαν τέσσερα χρόνια αφότου η ίδια η Κυπριακή Δημοκρατία ψήφισε νόμο που προέβλεπε χωριστή δομή κράτησης, παιδοκεντρική προσέγγιση και κράτηση μόνο ως έσχατο μέτρο.

Με άλλα λόγια, η διεθνής έκθεση δεν αποτυπώνει απλώς μια προβληματική εικόνα. Καταγράφει το αποτέλεσμα της μη εφαρμογής ενός νόμου που είχε ήδη τεθεί σε ισχύ.

Πέντε χρόνια χωρίς αποτέλεσμα

Ο φάκελος των φυλακών ανηλίκων παρουσιάζει ένα παράδοξο που δύσκολα συναντάται σε άλλη μεγάλη κρατική μεταρρύθμιση. Σχεδόν όλα όσα απαιτούνταν σε επίπεδο πολιτικών αποφάσεων λήφθηκαν. Αυτό που δεν ακολούθησε ποτέ ήταν η εφαρμογή τους.

Το 2021 η Βουλή ψήφισε τον περί Παιδιών σε Σύγκρουση με τον Νόμο, Νόμο, εισάγοντας για πρώτη φορά ένα ολοκληρωμένο σύστημα παιδικής δικαιοσύνης, προσαρμοσμένο στις διεθνείς συμβάσεις και στις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές. Βασική φιλοσοφία του ήταν ότι η στέριση της ελευθερίας ενός παιδιού πρέπει να αποτελεί το έσχατο μέτρο και να συνοδεύεται από εκπαίδευση, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και ουσιαστική προετοιμασία για επανένταξη.

Την ίδια χρονιά, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία της ειδικής δομής. Έναν χρόνο αργότερα ενέκρινε και το λειτουργικό της μοντέλο, καθώς και τις αναγκαίες πιστώσεις, υπολογίζοντας ότι η ετήσια λειτουργία της θα κόστιζε σχεδόν ένα εκατομμύριο ευρώ.

Το κράτος, δηλαδή, είχε αναγνωρίσει θεσμικά την ανάγκη, είχε εγκρίνει τον σχεδιασμό και είχε προβλέψει ακόμη και το κόστος λειτουργίας.

Κι όμως, ενώ οι πολιτικές αποφάσεις προχωρούσαν, η υλοποίηση έμεινε πίσω. Χαρακτηριστικό είναι ότι οι αναλυτικοί Κανονισμοί λειτουργίας της δομής εγκρίθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο μόλις το 2024, τρία χρόνια μετά την ψήφιση του βασικού νόμου. Πολύτιμος χρόνος χάθηκε μέχρι να οριστικοποιηθεί ακόμη και το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα λειτουργούσε η δομή.

Την ίδια περίοδο, οι διεθνείς Οργανισμοί συνέχιζαν να υπενθυμίζουν στην Κυπριακή Δημοκρατία τις υποχρεώσεις της. Η Επιτροπή του ΟΗΕ

για τα Δικαιώματα του Παιδιού κάλεσε τη χώρα να εφαρμόσει πλήρως τη νέα νομοθεσία, να εξασφαλίσει τους αναγκαίους πόρους και να αποφεύγει τη συνύπαρξη παιδιών με ενήλικους κρατουμένους.

Το πρόβλημα, επομένως, δεν ήταν η έλλειψη γνώσης, ούτε η απουσία νομοθεσίας. Το πρόβλημα ήταν ότι, ενώ όλοι αναγνώριζαν τι έπρεπε να γίνει, το έργο δεν έβγαине ποτέ από το στάδιο του σχεδιασμού.

“

Το κράτος ψήφισε τον νόμο το 2021. Το 2026 εξακολουθεί να αναζητεί τον τρόπο εφαρμογής του

Ένα έργο που άλλαζε συνεχώς πορεία

Αν υπάρχει ένα συμπέρασμα που προκύπτει ξεκάθαρα από τον φάκελο, είναι ότι οι καθυστερήσεις δεν μπορούν να αποδοθούν σε έναν μόνο λόγο.

Το έργο άλλαζε συνεχώς κατεύθυνση. Αρχικά, η δημιουργία και λειτουργία της δομής προβλεπόταν να ανατεθεί σε ιδιώτη ανάδοχο, ενώ ιδιωτική εταιρεία ασφάλειας θα αναλάμβανε τη φύλαξη, τις μεταγωγές και τους ελέγχους πρόσβασης.

Στην πορεία, το μοντέλο αυτό εγκαταλείφθηκε και αντικαταστάθηκε από υβριδικό σύστημα, όπου η καθημερινή λειτουργία θα μπορούσε να ανατεθεί σε ιδιώτη, αλλά η ευθύνη της ασφάλειας θα παρέμενε στο Τμήμα Φυλακών.

Η αλλαγή δεν ήταν η μοναδική. Ακολούθησε η επιλογή της Μεννόγειας ως χώρου εγκατάστασης της δομής, μια λύση που παρουσιάστηκε ως ταχύτερη, αφού αξιοποιούσε υφιστάμενες εγκαταστάσεις αντί της ανέγερσης νέου κτιρίου.

Στην πράξη, όμως, η επιλογή αυτή συνέδεσε την τύχη των φυλακών ανηλίκων με ένα εντελώς διαφορετικό έργο: το νέο προαναχωρησιακό κέντρο μεταναστών στις «Λίμνες». Μέχρι να ολοκληρωθεί εκείνο το έργο και να μεταφερθούν οι κρατούμενοι από τη Μεννόγεια, δεν μπορούσαν να αρχίσουν οι εργασίες μετατροπής της νέας δομής ανηλίκων.

Έτσι, ένα έργο παιδικής δικαιοσύνης βρέθηκε να εξαρτάται από την πορεία ενός έργου μεταναστευτικής πολιτικής - μια επιλογή που αποδείχθηκε καθοριστική για την εξέλιξη του χρονοδιαγράμματος.

Κάθε χρόνο και νέα εξήγηση

Αν κάτι χαρακτηρίζει την πενταετή πορεία του έργου, δεν είναι μόνο οι διαδοχικές καθυστερήσεις. Είναι ότι σχεδόν κάθε φορά άλλαζε και η αιτιολογία τους.

Αρχικά, η συζήτηση επικεντρώθηκε στο μοντέλο λειτουργίας και στην επιλογή του κατάλληλου φορέα διαχείρισης. Στη συνέχεια, το βάρος μεταφέρθηκε στην ολοκλήρωση των Κανονισμών, οι οποίοι εγκρίθηκαν τρία χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου. Ακολούθησε η επιλογή της Μεννόγειας, η οποία συνδέθηκε με την ολοκλήρωση του νέου προαναχωρησιακού κέντρου μεταναστών στις «Λίμνες».

Όταν καθυστέρησαν οι «Λίμνες», καθυστέρησε και η δημιουργία της δομής ανηλίκων.

Στις αρχές του 2026 προέκυψε νέα

ανατροπή. Δημοσιεύματα και δημόσιες τοποθετήσεις έδειχναν ότι η Μεννόγεια εγκαταλείπεται ως επιλογή και ότι εξετάζονταν μικρότερη εγκατάσταση κοντά στις Κεντρικές Φυλακές. Το επιχείρημα ήταν πως δεν είχε νόημα να δεσμευθεί ένας μεγάλος χώρος για έναν μικρό αριθμό ανηλίκων.

Λίγους μήνες αργότερα, η ίδια η Μεννόγεια επανήλθε στον κυβερνητικό σχεδιασμό.

Η μεταβολή αυτή προκάλεσε εύλογα ερωτήματα. Πότε εγκαταλείφθηκε επισήμως ο αρχικός σχεδιασμός; Με ποιαν απόφαση επανήλθε; Υπήρξε νέα μελέτη που να απαντά στις επιφυλάξεις που είχαν ήδη διατυπωθεί από ανεξάρτητους θεσμούς για την καταλληλότητα του χώρου; Μέχρι σήμερα, δεν έχει παρουσιαστεί δημόσια ένα ολοκληρωμένο έγγραφο που να εξηγεί αυτήν τη διαδρομή.

Το τελευταίο κεφάλαιο άνοιξε τον Ιούνιο του 2026, όταν ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Κώστας Φυτρής, ενώπιον της Επιτροπής Νομικών της Βουλής, δήλωσε ότι οι φυλακές ανηλίκων θα δημιουργηθούν τελικά στη Μεννόγεια, αλλά απέφυγε να δεσμευθεί ότι το έργο θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους. Ως βασικό εμπόδιο υπέδειξε την αδυναμία του Τμήματος Δημοσίων Έργων ν' ανταποκριθεί στον όγκο των κρατικών έργων.

Η τοποθέτηση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία. Η Βουλή είχε εγκρίνει μόλις λίγους μήνες νωρίτερα νέα παράταση, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2026, με την προσδοκία ότι αυτός θα ήταν ο τελευταίος χρόνος που θα απαιτείτο για την ολοκλήρωση της δομής.

Πριν ακόμη εκπνεύσει η νέα προθεσμία, ο ίδιος ο αρμόδιος Υπουργός προειδοποιούσε ότι δεν μπορούσε να εγγυηθεί την τήρησή της.

Το συμπέρασμα είναι αναπόφευκτο. Καμία από τις επιμέρους αιτίες που προέβαλε κατά καιρούς η Πολιτεία δεν ήταν από μόνη της παράλογη. Όλες μαζί, όμως,

συνθέτουν μια εικόνα διοικητικής ασυνέχειας, όπου κάθε νέο εμπόδιο διαδεχόταν το προηγούμενο, χωρίς ποτέ να οδηγεί σε ολοκλήρωση του έργου.

Η ευθύνη χωρίς αποδέκτη

Ο φάκελος των φυλακών ανηλίκων εκτείνεται σε δύο κυβερνήσεις, τέσσερεις υπουργικές θητείες, δεκάδες υπηρεσιακές αποφάσεις και επανειλημμένες συζητήσεις στη Βουλή.

Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τη δημιουργία της δομής. Η Βουλή ψήφισε τη σχετική νομοθεσία και αργότερα αναγκάστηκε να εγκρίνει διαδοχικές παρατάσεις, επειδή η δομή δεν ήταν έτοιμη. Η Επιτροπή Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού εξέφρασε

συντονισμού του έργου; Ποιος αξιολόγησε ότι η Μεννόγεια αποτελούσε την ενδεδειγμένη λύση; Ποιος αποφάσισε την αλλαγή κατεύθυνσης και την εκ νέου επιστροφή στον ίδιο σχεδιασμό; Ποιος εισηγήθηκε στη Βουλή ότι μία ακόμη παράταση θα αρκούσε για να ολοκληρωθεί το έργο;

Οι απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα αποκτούν ιδιαίτερη σημασία, διότι δεν αφορούν απλώς μια κατασκευαστική καθυστέρηση. Αφορούν την εφαρμογή ενός νόμου που η ίδια η Κυπριακή Δημοκρατία παρουσίασε ως εμβληματική μεταρρύθμιση της παιδικής δικαιοσύνης.

Η κρατική αποτυχία δεν αποτυπώνεται μόνο στις ημερομηνίες που μετατέθηκαν ή στα χρονοδιαγράμματα που αναθεωρήθηκαν. Αποτυπώνεται στο γεγονός ότι παιδιά συνέχισαν να κρατούνται σε φυλακή ανηλίκων, ενώ η Πολιτεία αναζητούσε ακόμη τον τρόπο να εφαρμόσει μια μεταρρύθμιση που είχε ήδη νομοθετήσει.

Υπάρχουν δημόσια έργα που καθυστερούν. Υπάρχουν μεταρρυθμίσεις που απαιτούν περισσότερο χρόνο από τον αρχικό σχεδιασμό. Η υπόθεση των φυλακών ανηλίκων, όμως, ξετηνά τα όρια μιας συνηθισμένης διοικητικής καθυστέρησης.

Εδώ, η Πολιτεία δεν απέτυχε μόνο να παραδώσει μια νέα υποδομή. Απέτυχε να εφαρμόσει έναν νόμο που η ίδια ψήφισε, παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις ανεξάρτητων θεσμών και διεθνών Οργανισμών.

Το μεγαλύτερο εύρημα του φακέλου δεν είναι ότι οι φυλακές ανηλίκων καθυστέρησαν. Είναι ότι, πέντε χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου, η Κυπριακή Δημοκρατία εξακολουθεί να απαντά στο ίδιο ερώτημα με διαφορετικές εξηγήσεις, ενώ τα παιδιά συνεχίζουν να κρατούνται στον χώρο που το ίδιο το Συμβούλιο της Ευρώπης χαρακτηρίζει ακατάλληλο.

Αυτό είναι το πραγματικό μέγεθος της κρατικής αποτυχίας.

Η μεγαλύτερη καθυστέρηση δεν προκλήθηκε από ένα μόνο εμπόδιο. Προκλήθηκε από μια αλυσίδα αποφάσεων που άλλαξαν συνεχώς την πορεία του έργου

σοβαρές επιφυλάξεις για την επιλογή της Μεννόγειας. Η Επιτροπή Διοικήσεως υπογράμμισε ότι η κράτηση παιδιών σε φυλακή ανηλίκων πρέπει να αποτελεί εξαίρεση και μόνο σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Η Επιτροπή του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού ζήτησε την πλήρη εφαρμογή του νέου πλαισίου. Το CPT κατέγραψε τις πραγματικές συνθήκες κράτησης.

Με άλλα λόγια, η Πολιτεία δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αγνοούσε το πρόβλημα.

Το γνώριζαν οι αρμόδιες υπηρεσίες. Το γνώριζαν οι ανεξάρτητοι θεσμοί. Το γνώριζαν οι διεθνείς Οργανισμοί. Το γνώριζε και η Βουλή, η οποία κλήθηκε περισσότερες από μία φορές να δώσει επιπλέον χρόνο στην εκτελεστική εξουσία.

Εκείνο που εξακολουθεί να μην είναι σαφές είναι ποιος αναλαμβάνει την ευθύνη για την πενταετή καθυστέρηση.

Ποια υπηρεσία είχε την ευθύνη

Οι οκτώ σταθμοί μιας πενταετούς καθυστέρησης

2021

Ψηφίζεται ο περί Παιδιών σε Σύγκρουση με τον Νόμο, Νόμος και αποφασίζεται η δημιουργία ειδικής δομής κράτησης ανηλίκων.

2022

Το Υπουργικό Συμβούλιο εγκρίνει το λειτουργικό μοντέλο και προβλέπει τις πρώτες πιστώσεις και το κόστος λειτουργίας.

2023

Συνεχίζεται η επεξεργασία του μοντέλου λειτουργίας και η αναζήτηση κατάλληλης λύσης για τη στελέχωση και διαχείριση της δομής.

2024

Εγκρίνονται οι Κανονισμοί λειτουργίας και επιλέγεται η Μεννόγεια ως χώρος φιλοξενίας της δομής, με προϋπόθεση την ολοκλήρωση του έργου στις «Λίμνες».

2025

Το CPT επισκέπτεται τις Κεντρικές Φυλακές και καταγράφει παιδιά σε συνθήκες που χαρακτηρίζει ακατάλληλες για ανηλίκους.

2025

Η Βουλή εγκρίνει νέα παράταση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2026, επειδή η δομή δεν είναι έτοιμη.

2026

Η Μεννόγεια εμφανίζεται να εγκαταλείπεται ως επιλογή και εξετάζεται εναλλακτικός χώρος.

2026

Η Μεννόγεια επανέρχεται στον σχεδιασμό, αλλά ο Υπουργός Δικαιοσύνης δηλώνει ότι δεν μπορεί να εγγυηθεί ολοκλήρωση του έργου μέχρι το τέλος του 2026.

Κοινό Μνημόσυνο των Εκατέρωθεν Πεσόντων στο προδοτικό Πραξικόπημα 15ης Ιουλίου 1974

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΚΟΙΝΟ Μνημόσυνο των Εκατέρωθεν Πεσόντων την αποφράδα 15ης Ιουλίου 1974 του προδοτικού χουντικού πραξικοπήματος, αποτελεί ώριμη, πλέον, υποχρέωση της Πολιτείας. Όχι μόνο για τον οφειλόμενο σεβασμό στη μνήμη των διατεταγμένων υπηρετούντων ανεύθυνων θυμάτων του μέγιστου κακούργηματος που υπέστη η πατρίδα. Αλλά και προς ηθικότερη και δημοκρατικότερη διαπαιδαγώγηση των νεότερων γενεών. Καλλιεργουμένων των συνειδήσεων στο ύψιστο καθήκον: Αδιάκοπης φροντίδας εξάλειψης κάθε ίχνους εμφυλίων παθών. Κι ευσυνείδητης περιφρούρησης και πειθαρχίας στους κανόνες της δημοκρατικής νομιμότητας.

Η έως σήμερα συγκομιδή όλων σχεδόν των εξαντλητικά λειπομερέστερων πτυχών, απ' όλες τις πλευρές, των γεγονότων - διαπράξεων, παραλείψεων κι ανεπαρκειών - που συντέλεσαν και συναποτελούν το σύνολο της Τραγωδίας του 1974, προσφέρονται ως πολύτιμη συλλογική Γνώση. Γνώμονας αποφυγής παρόμοιων μοιραίων λαθών.

Η πολιτισμένη δημοκρατική κοινωνία, της επιείκειας, σωφροσύνης, εθνικής συνοχής και αυτοπεποίθησης, με πρωτεύουσα την Πολιτεία, εκ των παθημάτων του παρελθόντος μαθούσα, δεν φοβάται απ' επιδιώκει την πληρέστερη γνώση όλων των ιστορικών γεγονότων. Ιδίως από τις νεότερες γενιές που έχουν κιόλας ασφαλές πρόνοιμο συναισθηματικής αποστασιοποίησης, σε σύγκριση με τις παλαιότερες.

Ο σοφότερος, ίσως, εκ της πίκρας, επιγραμματικός στίχος, ικανός να φρονηματίζει, είν' εκείνος του ποιητή μας, Κυριάκου Χαραλαμπίδη, στο κορυφαίο έργο του για το '74 «Αμμόχωστος Βασιλεύουσα». Τους οποίους μας άφησε, με την εμβληματική του μελωδία ο αλμοδόντης Μάριος Τόκας. Πολεμιστής και του λόγου του 20χρονος, στις προδομένες κυπριακές Θερμοπύλες, φαντάρος της 1972Β' ΕΣΣΟ στο 216 Τάγμα Πεζικού στην περιοχή Γερολάκκου κατά τον Ατίλα-2: «Αν ο λαός μας δεν μπορεί ν' αντλήσει απ' τα δεινά του, / τότε του δόθηκε άδικα μια τέτοια τραγωδία»...

ΕΙΝΑΙ στο δημοσιογραφικό αρχείο μία μνημειώδης ομιλία, καίριου πολιτειακού περιεχομένου για το ζήτημα. Επικήδειος που είχε εκφωνήσει ως Υπουργός Άμυνας ο αείμνηστος Σωκράτης Χάσιος, 16.6.2001, στην, μετά από 27 χρόνια, κηδεία των ανευρεθέντων και ταυτοποιηθέντων οστών του 19χρονου Λοχία της 32 Μοίρας Καταδρομών, Ανδρέα Χριστοδούλου, από το σκλαβωμένο Δίκωμο. Ομιλία που αξίζει ξανά μελέτης. Είχε πει ο Υπ.Αμ. Χάσιος:

«Ο Λοχίας Καταδρομών Χαραλάμπους Ανδρέας του Ιωάννου, ΑΣΜ 7192 / 73, "εφονεύθη" κατά τις επιχειρήσεις της 32 Μοίρας Καταδρομών εν Λευκωσία, την 15ην Ιουλίου 1974, ευρισκόμενος εν υπηρεσία, εν διατεταγμένη τοιαύτη και ένεκεν ταύτης". Με τον λακωνικό αυτό τρόπο αναφέρεται το πόρισμα της επίσημης ανάκρισης για τον θάνατο του 19χρονου καταδρομέα, ο οποίος τραυματίστηκε κρίσιμα, το πρωί

της αποφράδας 15ης Ιουλίου 1974 του πραξικοπήματος, στο Προεδρικό Μέγαρο και εξέπνευσε στις 22 Ιουλίου στο Νοσοκομείο, για να ταφεί, μαζί με τους πρώτους νεκρούς της τουρκικής εισβολής, σε ομαδικό τάφο του στρατιωτικού κοιμητηρίου της Λακατάμιας. Ο θάνατός του ήταν από τότε γνωστός. Ο χώρος της ομαδικής ταφής, επίσης γνωστός. Τα οστά του όμως εντοπίστηκαν και ταυτοποιήθηκαν πρόσφατα με την επιστημονική μέθοδο του DNA. Για να τα κηδεύσουμε σήμερα με τις τιμές που αρμόζουν στα στρατευμένα παιδιά που θυσιάστηκαν εκτελώντας το καθήκον τους, εκτελώντας τις διαταγές της Μονάδας τους.

»Μετά από 27 χρόνια, είμαστε σήμερα εδώ, με βαριά την ευθύνη να δείξουμε σε Νεκρούς και Ζώντες τον σεβασμό που οφείλουμε σ' εκείνους που θυσιάστηκαν, υπηρετώντας στην ΕΦ στο αποκορύφωμα της αδελφοκτονίας συμφοράς, στο προδοτικό πραξικόπημα

διατεταγμένοι άνδρες έπεσαν την ίδια στιγμή υπερασπιζόμενοι το Προεδρικό. Μονίμως στο Προεδρικό υπήρξε διμοιρία της 32ΜΚ, ως τιμητική φρουρά. Διατεταγμένη υπηρεσία της Διμοιρίας ήταν και η υπεράσπιση του Προεδρικού.

»Ο Λοχίας Ανδρέας Χαραλάμπους, από το Δίκωμο, με άλλους συναδέλφους του, υπαξιωματικούς και οπλίτες, της 32ΜΚ και μ' επικεφαλής τον 20χρονο ανθυπολοχαγό Αντώνη Παντοπώλη, επέβαιναν σε θωρακισμένο που επιχειρούσε να μπει στο Προεδρικό. Ανταρματικό της φρουράς του Προεδρικού έπληξε το όχημα σκορπώντας τον θάνατο στο πλήρωμά του. Την ίδια στιγμή, από πυρά πολυβόλου των επιτιθεμένων, έπεφτε νεκρός απέναντι, ένας άλλος καταδρομέας της 32ΜΚ: Ο Ματθαίος Ματθαίου του Νίκου, από τον Άγιο Γεώργιο Σπαθαρικού, ο οποίος ανήκε στη διμοιρία Καταδρομών της φρουράς του Προεδρικού. Και ο

με καμία προέκταση δεν συνεπάγεται την αθώωση του πραξικοπήματος. Η οφειλόμενη στάση μας πηγάζει από την άφοβη αντίκριση της αλήθειας. Και επιβάλλεται από όσα ορίζει, από τα βάθη των αιώνων, ο δοκιμασμένος σε φοβερές συμπληγάδες, ζων, ελληνικός πολιτισμός: Το Ήθος και το Χρέος απέναντι στους Νεκρούς, ακόμα και στην εμφύλια και στην αδελφοκτονία λαίλαπα, το ανέδειξε, 2.500 χρόνια πριν, ο ελληνικός πολιτισμός, από την εποχή που ο Σοφοκλής συνέγραψε την Τραγωδία της Αντιγόνης: Είναι το Χρέος και το Ήθος για τους αλληλοσκοτωμένους, - υπέρ και εναντίον της Θήβας - αδελφούς της, τον Πολυνείκη και τον Ετεοκλή, που αντίταξε στην ανάληψη εξουσίας του Κρέοντα, απηφώνοντας ακόμα και τη δική της θανατική καταδίκη, η Αντιγόνη.

Την ίδια οφειλή χρωστούμε κι εμείς στους Νεκρούς μας. Την ίδια στάση, τη στάση της Αντιγόνης, οφείλει πρώτη η Πολιτεία απέναντι στους πεσόντες Στρατιώτες της.

»Με δικό της νόμο, από το 1964, η Κυπριακή Δημοκρατία επέβαλε να στρατεύονται οι άρρενες πολίτες της στο 18ο έτος της ηλικίας τους και να υπηρετούν τη θητεία τους στην ΕΦ. Η ίδια η Πολιτεία όριζε, τότε, οι νεοσύλλεκτοι στρατιώτες της να ορκίζονται ότι «θα εκτελούν προθύμως και άνευ αντιλογίας των διαταγών των ανωτέρων των». Η ίδια η Πολιτεία, εντός του στρατεύματος, εκπαιδευε σκληρά τους στρατιώτες της και κατά πολύ σκληρότερα τους καταδρομείς της, για να εκτελούν άνευ αντιλογίας τις διαταγές των ανωτέρων τους. Και αυτό ακριβώς έκαμαν στις 15 Ιουλίου 1974 οι υπηρετούντες τη θητεία τους: Είτε ευρίσκοντο διατεταγμένοι Λοκατζήδες στην φρουρά του Προεδρικού, όπως ο αείμνηστος Ματθαίος Ματθαίου, είτε διατεταγμένοι στο βληθέν από την προεδρική φρουρά θωρακισμένο, όπως ο αείμνηστος Ανδρέας Χαραλάμπους.

»Ως Υπουργείο Άμυνας της ΚΔ, συναισθανόμαστε τις ευθύνες και το χρέος απέναντι στους Νεκρούς της ΕΦ, απέναντι στους πεσόντες της 15ης Ιουλίου εκατέρωθεν καταδρομείς και αποφασίσουμε ότι είναι καιρός να σταματήσει πλέον αυτή η 27χρονη άδικη, απάνθρωπη και ανήθικη "αμωρία" των Νεκρών. Απέναντι στους 22 Λοκατζήδες που έπεσαν την 15η Ιουλίου και ετάφησαν στο Κοιμητήριο των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, μεταξύ των οποίων και ο Ματθαίος Ματθαίου. Και απέναντι στον 23ο νεκρό συνάδελφό τους, τον Λοχία Ανδρέα Χαραλάμπους, που ξεψύχησε μια βδομάδα αργότερα και τάφηκε στον ομαδικό τάφο της Λακατάμιας. [...]

»Λεβέντες, τους θυμούνται οι επιζώντες συνάδελφοί τους. Οι φίλοι τους, οι οικογένειές τους. Είσι ήταν ο Αντώνης Παντοπώλης από την Ασία. Ο Νέαρκος Αηλιάδης από τη Λευκωσία. Ο Σάββα Παναγιώτης «Τσόκκος» από την Πάνα. Ο Νίκος Κυνηγιόπουλος από τη Λεμεσό, ο Καψάλης από τους Καπέδες, ο Ματθαίου από το Σπαθαρικό. Ο Οδυσσεύς ο Κουτσόφτας από το Παραλίμνι, ο Ιωσήφ ο Συμκάσσης της μαρωνιτικής κοινότητας και όλοι οι πεσόντες Λοκατζήδες. Ο ανθός της κυπριακής νεότητας του ματωμένου '74, που χάθηκε άδικα και πρόωρα στην καταραμένη εμφύλια συμφορά του πραξικοπήματος.

»Σήμερα κηδεύουμε με τις οφειλόμενες τιμές, εδώ στην προσφυγιά μακριά από το πατριονικό μας Δίκωμο, τα ιερά οστά του Λοχία Καταδρομέα Ανδρέα Χαραλάμπους. Αύριο, στις Βρυσούλες, στην προσφυγιά, μακριά από την Καλοψίδα, κηδεύουμε τα ιερά οστά του Καταδρομέα Αντώνη Ριαλά. Τραυματίστηκε δίπλα στον Ανδρέα Χαραλάμπους, μέσα στο ίδιο όχημα, στο Προεδρικό. Τα τραύματά του δεν ήταν θανάσιμα. Έτυχε να τον σκεπάσει, ως ασπίδα, το άψυχο κορμί του Ανθυπολοχαγού Παντοπώλη. Ο Ριαλός νοσηλεύονταν στο Νοσοκομείο Λευκωσίας. Μόλις εισέβαλε ο Ατίλας, πέντε μέρες αργότερα, ο Ριαλός «το 'σκασε» από το Νοσοκομείο, έσπευσε στον Άγιο Χρυσόστομο, στη Μοίρα του, πολέμησε και ξανατραυματίστηκε στο θυσιαστήριο της Ασπρης Μούτης. Μεταφέρθηκε για ανάρρωση στο στρατόπεδο Τύμπου κι όταν στις 14 Αυγούστου ξεπασσε ο δεύτερος Ατίλας, επειδή δεν προλάβαινε τη μονάδα του, έσπευσε ξανά εθελοντής πολεμιστής στην πρώτη γραμμή του πυρός, στο 211 Τάγμα Πεζικού, στο Καϊμακλί. Τη στιγμή που κουβαλούσε τραυματισθέντα συμπολεμιστή του, τον βρήκε, 15η Αυγούστου, το θανατηφόρο τελικό εχθρικό βόλι. [...]

»Κηδεύουμε σήμερα και τιμούμε τον Λοχία Καταδρομών Ανδρέα Χαραλάμπους. Έπεσε σε διατεταγμένη υπηρεσία και ένεκεν ταύτης. Μπροστά στη λειψανοθήκη με τα ιερά οστά του και μπροστά στη σημερινή και την αυριανή νεότητα της πατρίδας μας, οφείλουμε να ανανεώσουμε την υπόσχεση ότι: Μονοιασμένοι και αιτάντευτοι, δεν θα επιτρέψουμε ποτέ πια να υπάρξει δικονομία και αδελφοκτονία σπαργαμός στην πατρίδα μας. Δεν θα επιτρέψουμε ποτέ να υπάρξει ξανά έδαφος για προδοσίες και πραξικοπήματα. Μονοιασμένοι και αιτάντευτοι θα προστατεύουμε και θα διευρύνουμε τη δημοκρατία μας, τους θεσμούς της, το δόρυ και την ασπίδα της. Μονοιασμένοι και αιτάντευτοι θα συνεχίσουμε τον αγώνα για τη λευτεριά της σκλαβωμένης γης μας»...

Ο σοφότερος, ίσως, εκ της πίκρας, επιγραμματικός στίχος, ικανός να φρονηματίζει, είν' εκείνος του ποιητή μας, Κυριάκου Χαραλαμπίδη, στο κορυφαίο έργο του για το '74 «Αμμόχωστος Βασιλεύουσα»: «Αν ο λαός μας δεν μπορεί ν' αντλήσει απ' τα δεινά του, / τότε του δόθηκε άδικα μια τέτοια τραγωδία»...

που διενήργησε, εναντίον του Ελληνισμού στην Κύπρο η ανθελληνική Χούντα των Αθηνών. Τον σεβασμό μας απέναντι στα 18χρονα παιδιά που αυτή η Πολιτεία, διά νόμου, στρατολόγησε στην ΕΦ, η ίδια Πολιτεία όρισε να εκτελούν χωρίς αναρρήσεις τις διαταγές των ανωτέρων τους και, τα οποία, έπεσαν, εκτελώντας όσα διατάχθηκαν, κατά τη διάρκεια του πραξικοπήματος. Η συμφορά της αδελφοκτονίας 15ης Ιουλίου έπληξε πρώτα τη δύσμοιρη 32 ΜΚ:

»Δικοί της διατεταγμένοι άνδρες έπεσαν επιτιθέμενοι εναντίον του Προεδρικού Μεγάρου και δικοί της

μεν και οι δε, έπεσαν εκτελώντας το καθήκον τους.

»Την απλή αυτή στοιχειώδη αλήθεια, δεν είχαμε την υψηλοφροσύνη και τη γενναιοψία να την δούμε κατάματα και να την ομολογήσουμε. Για πολλά χρόνια, συγχύσαμε τα πράγματα, επικτείνοντας την καταιομή ευθυνών για το προδοτικό πραξικόπημα, ακόμα και στους αναίτιους και ανεύθυνους εθνοφρουρούς, που έτυχε να υπηρετούν τη θητεία τους εκείνο τον κατάμαυρο Ιούλη.

»Η οφειλόμενη στάση μας απέναντι στους θυσιασθέντες στο πραξικόπημα καταδρομείς, σε καμία περίπτωση και

«Σχέδιο Ολγκίν» για αναγνώριση της τουρκικής κατοχής-κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας

“
ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Η έγκυρη βρετανική εφημερίδα, Independent, δημοσίευσε (13/7/2026) πολλές λεπτομέρειες για ένα «σχέδιο λύσης» του Κυπριακού, που διαφοροποιείται δραστικά από προηγούμενα. Ο πολιτικός συντάκτης της εφημερίδας, David Maddox, γράφει ότι είδε λεπτομέρειές του.

Αρα, όσα δημοσιεύτηκαν τις τελευταίες ημέρες και σε κυπριακά Μέσα, δεν είναι αποκυήματα φαντασίας, όπως είπε η ειδική απεσταλμένη του ΓΓ του ΟΗΕ. Με απλά λόγια, δεν υπάρχει καπνός χωρίς φωτιά. Και τη φωτιά την άναψε η Μαρία Άνχελ Ολγκίν, με όσα ετοιμάζει για επίθεση διαδικασιών, που επιταχύνονται και από τον διορισμό Ειδικού Εκπροσώπου της ΕΕ για το Κυπριακό.

Στο ρεπορτάζ της βρετανικής εφημερίδας σημειώνεται ότι το νέο σχέδιο «θα μπορούσε να θέσει τέλος σε 52 χρόνια αδιεξόδου, με μια χαλαρή ομοσπονδιακή λύση που πλησιάζει τις τουρκικές απαιτήσεις για δύο ξεχωριστά κράτη». Είναι τα δύο «συνιστώσα κράτη» ή «συνιστώσες πολιτείες», που οδηγούν στον ίδιο εφιάλτη: Στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Κατά τη βρετανική εφημερίδα, η Ολγκίν εργάζεται για την επίτευξη συμφωνίας με την «Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου» (ΤΔΒΚ), υποστηρίζοντας ότι, τάχα, η κατάσταση των Τουρκοκυπρίων δεν αντιμετωπίζεται ισοτιμία, όπως είχε αρχικά συμφωνηθεί όταν το νησί απέκτησε την ανεξαρτησία του από τη Βρετανία το 1960.

Το δημοσίευμα παρουσιάζει την Ολγκίν να ετοιμάζει «μια πιο χαλαρή λύση στο πλαίσιο της ΕΕ, απομακρύνοντας το μοντέλο από το ομοσπονδιακό των προηγούμενων διαπραγματεύσεων». Φαίνεται ότι «η δομή αυτή είναι τέτοια, ώστε οι Ελληνοκύπριοι να μπορούν να την αποκαλούν ομοσπονδία και

οι Τουρκοκύπριοι συνομοσπονδία, γεφυρώνοντας το χάσμα μέσω μιας σκόπιμης “εποικοδομικής ασάφειας”.

Όμως, σε συνέντευξη του στην «Καθημερινή» της Κυριακής (14/6/2026), ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης ξεκαθάρισε πως η προσπάθεια, που βρίσκεται σε εξέλιξη αυτήν τη στιγμή, αναφέρεται στην ουσία του Κυπριακού, στα μεγάλα κεφάλαια, στα οποία, είπε, δεν μπορεί να υπάρξει εποικοδομητική ασάφεια: «Στο θέμα της ασφάλειας και των εγγυήσεων, για παράδειγμα, είτε η

στα δημοψηφίσματα». Έκτοτε κύλησε πολύ νερό στ’ αυλάκι του Κυπριακού.

Το ίδιο έγινε και στις θέσεις Χριστοδουλίδη. Μιλώντας στο ετήσιο τακτικό συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Διεθνούς Δικαίου και Διεθνών Σχέσεων (20/12/2024), στην Αθήνα, ανακάλυψε ότι «το ζύγι του δικαίου δεν είναι πάντοτε ακριβές. Ίσως γιατί το δίκαιο του ισχυρού ενίοτε κυριαρχεί της ισχύος του δικαίου». Γι’ αυτό, ναι, μεν, με αιχμή το Διεθνές Δίκαιο εργαζόμαστε για ένα βιώσιμο μέλλον

Ο Πρόεδρος οφείλει να εξηγήσει τώρα και με πλήρη διαφάνεια ποιες είναι οι κόκκινες γραμμές μας. Η προωθούμενη λύση δεν θα είναι ανθεκτική και βιώσιμη, αφού εμπεριέχει τον δηλητηριώδη σπόρο της Αναν-ικής, τουρκοδίζωνικής ανωμαλίας. Λοιπόν, οι Έλληνες να προετοιμαζόμαστε γι’ ακόμα ένα σωτήριο, της Κυπριακής Δημοκρατίας, ΟΧΙ.

Τουρκία θα συνεχίσει να έχει εγγυητικά δικαιώματα στην Κύπρο είτε δεν θα έχει. Δεν υπάρχει μέση οδός ή εποικοδομητική ασάφεια. Δεν πρόκειται να μπορούμε σε μια διαδικασία, ούτε να καταλήξουμε σε ένα αποτέλεσμα, που θα εμπεριέχει την παραμικρή ασάφεια.

Την ίδια θέση ο Ν. Χριστοδουλίδης είχε διατυπώσει, ως Κυβ. Εκπρόσωπος, και στις 3/6/2016. Μιλώντας σε εκδήλωση του Foreign Policy Association της Νέας Υόρκης, που πραγματοποιήθηκε σε ιδιωτικό κλαμπ του Μανχάταν, είπε:

«Πρέπει να είμαστε καλά προετοιμασμένοι, να παρουσιάσουμε στον λαό ένα σαφές σχέδιο, χωρίς εποικοδομητικές ασάφειες και χωρίς κενά, που θα έθεταν σε κίνδυνο την εφαρμογή του και που θα διακινδύνευε το ενδεχόμενο μη επίτευξης θετικού αποτελέσματος

για την Κύπρο, αλλά...

Ως ρεαλιστής, ο Ν. Χριστοδουλίδης επισήμανε: «Ειδικά για τα μικρά κράτη, η επίκληση του Διεθνούς Δικαίου από μόνη της δεν μπορεί να οδηγήσει στον πολυπόθητο στόχο του τερματισμού της κατοχής και της επανένωσης της πατρίδας μας» και πρόσθεσε ότι πρέπει να είμαστε απόλυτα ρεαλιστές. Και τι εννοούσε ο Πρόεδρος;

«Το Κυπριακό δεν μπορεί να επιλυθεί μόνο με την επίκληση του Διεθνούς Δικαίου. Η Τουρκία θα προχωρήσει στην επίλυση του Κυπριακού αν αντιληφθεί ότι μέσα από την επίλυση του εξυπηρετούνται και δικοί της γεωστρατηγικοί στόχοι, που αγγίζουν κατά κύριο λόγο την ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας». Πόση παχυλή άγνοια της τουρκικής πολιτικής... Πόση υποτίμη-

ση της τουρκικής στοχοθεσίας... Πόση ετοιμότητα υποταγής...

Η Τουρκία είναι ξεκάθαρη και ανένδοτη στις θέσεις της: Απαιτεί λύση δύο κρατών, ενώ η δική μας ηγεσία αγκιστρώθηκε στην τουρκοδίζωνική ομοσπονδία. Και οι δύο «λύσεις» καταλήγουν στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και όχι σε μετεξέλιξη της, όπως ψευδώς ισχυρίζεται και ο Ν. Χριστοδουλίδης. Μετά τη «λύση» η Κυπριακή Δημοκρατία θα αποσυντεθεί σε δύο κρατίδια.

Το ρεπορτάζ της έγκυρης βρετανικής εφημερίδας αναφέρει: «Το σχέδιο λύσης του ΟΗΕ θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει στη δημιουργία δύο συστατικών κρατών με πολιτική ισότητα και δραστική μείωση των κοινών αρμοδιοτήτων· το μεγαλύτερο μέρος της καθημερινής διακυβέρνησης θα αναλαμβάνεται από τα δύο κράτη, ενώ θα υπάρχει μια μικρή κεντρική δομή για ό,τι δεν μπορεί να αφεθεί στην ευχέρεια της κάθε πλευράς».

Ως αντάλλαγμα για την αναγνώριση και την αυτονομία, γράφει η Independent, η «ΤΔΒΚ» θα πρέπει να παραχωρήσει εδάφη, μεταξύ των οποίων και το εγκαταλειμμένο θέρετρο στα Βαρώσια. Ευσεβείς πόθοι. Φούμαρα και λήροι. Η κατοχική Τουρκία και οι εδώ εγκαθιστά της, εκ συμφώνου, διακηρύσσουν ότι δεν πρόκειται ποτέ να επιστρέψουν σπιθαμή κατεχόμενου εδάφους.

Μετά τη Σύνοδο του ΝΑΤΟ στην Άγκυρα, η Τουρκία έχει αναβαθμιστεί ξανά από τις ΗΠΑ και την ΕΕ σε πολύτιμο εταίρο, ισχυρό σύμμαχο και χρήσιμο δρόντα στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας, του Αιγαίου, της Αν. Μεσογείου και της Μ. Ανατολής. Ο Ισραηλινός Πρωθυπουργός Νετανιάχου αντιδρά όχι μόνο στη μη παραχώρηση F-35 στην Τουρκία, αλλά και στην προσπάθειά της να συμπήξει ένα μουσουλμανικό τόξο εναντίον του Ισραήλ, ώστε να είναι και ισχυρός

συνομιλητής της Δύσης.

Όλα τα πιο πάνω δεν προδιαθέτουν τη δημιουργία και λειτουργία ενός βιώσιμου, λειτουργικού, «κανονικού κράτους», που υποσχόταν ο ΓΓ του ΟΗΕ, Γκουτέρες. Αντίθετα, προλειαίνουν το έδαφος για αὐτανδρική παράδοση της Κύπρου σε μια νέα, επαχθέστερη τουρκοκρατία. Ούτε ισχύουν όσα ο Ν. Χριστοδουλίδης διακήρυξε (22/3/2025) στο Πολιτικό και Καταστατικό Συνέδριο του ΔΗΚΟ:

«Κοινή είναι και η έγνοια μας για την αναζήτηση λύσης που πρέπει να είναι λειτουργική, βιώσιμη και ανθεκτική. Λύση που να επιτρέπει στους νόμιμους κατοίκους τούτης της χώρας να διαβιούν, να εργάζονται και να δημιουργούν σε συνθήκες ειρήνης, ασφάλειας και ευημερίας. Να ζουν σε ένα κανονικό, φυσιολογικό κράτος, χωρίς στρατό κατοχής, χωρίς εγγυητές, χωρίς επεμβατικά δικαιώματα. Αυτή είναι η λύση που οραματιζόμαστε και επιδιώκουμε. Καθαρά, έντιμα και ειλικρινά».

«Καθαρά, έντιμα και ειλικρινά», ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης καλείται να βγει δημόσια και, πρώτον, να διαψεύσει ή να επιβεβαιώσει όσα έχουν δημοσιευτεί, στην Κύπρο και στο εξωτερικό, περί σχεδίου λύσης. Δεύτερον, να ενημερώσει με διαφάνεια τι είδους «λύση» δρομολογείται. Διότι και αυτό το «σχέδιο», όπως το Ανάν και η διζωνική, οδηγεί στην τουρκοποίηση και έλεγχο της Κύπρου από την Τουρκία.

Τρίτον, ως μην επικαλεστεί τη... μυστικότητα, ούτε να καταφύγει σε επικοινωνιακές κορώνες, αλλά να εξηγήσει τώρα και με πλήρη διαφάνεια ποιες είναι οι κόκκινες γραμμές μας. Τέταρτον, η προωθούμενη λύση δεν θα είναι ανθεκτική και βιώσιμη αφού εμπεριέχει τον δηλητηριώδη σπόρο της Αναν-ικής, τουρκοδίζωνικής ανωμαλίας. Λοιπόν, οι Έλληνες να προετοιμαζόμαστε γι’ ακόμα ένα σωτήριο, της Κυπριακής Δημοκρατίας, ΟΧΙ.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΤΟΝ ΓΚΟΥΤΕΡΕΣ: ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ, ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Τουρκικό λάβαρο διχοτόμησης στα χέρια Αθηνών - Λευκωσίας με σπόνσορα τον ΟΗΕ

Ερώτημα στον Πρόεδρο ενόψει συνομιλιών: Γιατί είναι στο ράφι το Πρωτόκολλο 10 και η Αντιδήλωση της 21/9 του 2005;

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ,
Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Ενόψει των εξελίξεων στο Κυπριακό, που αφορούν στις προσπάθειες επίλυσης του ζητήματος, λογικό είναι να εξετάσει κάποιος την ταυτότητα της ομοσπονδίας. Τον πολιτειακό της χαρακτήρα και την καταγωγή της. Εάν είναι διχοτομική ή δημοκρατική. Διότι, αυτή, δηλαδή η ομοσπονδία, δεσπόζει στο προσκήνιο και στο παρασκήνιο. Και υπάρχει, επί τουτού, πλούσιο υλικό για να την γνωρίσουμε. Πριν από και μετά το '74. Ως σήμερα. Και εφόσον θα βρίσκεται στην Κύπρο στις 27 Ιουλίου ο ΓΓ του ΟΗΕ μαζί με τους συνεργάτες του, καλό θα είναι να έχει υπόψη ορισμένα ιστορικά γεγονότα, που θα του φανούν χρήσιμα.

Τρεις αξιώσεις

Πάμε, λοιπόν, πίσω στο 1974. Η Κύπρος βρισκόταν τρεις ημέρες μετά το πραξικόπημα (18 Ιουλίου) επί ξυρού ακμής, με τις διπλωματικές διαβουλεύσεις να έχουν ως κεντρικό χώρο το Λονδίνο. Εκεί βρισκόταν ο ανατραπέζιος Πρόεδρος και Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, ενώ από τις ΗΠΑ μετέβη στην Ευρώπη ο Υφυπουργός Εξωτερικών της χώρας, Τζόζεφ Σίσκο, ως απεσταλμένος του Αμερικανού Υπουργού Εξωτερικών, Χένρι Κίσινγκερ, σε μια προσπάθεια να οβηθεί τις φωτιές που άναψε το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου στην Κύπρο. Κύριος στόχος ήταν η αποτροπή ενός ελληνοτουρκικού πολέμου. Τότε, στις παρασκηνιακές διαβουλεύσεις ο Τούρκος Πρωθυπουργός Μπουλέντ Ειζεβίτ πήρε τη σκυτάλη από την Ιστορία και τα χέρια του Νίχτι Ερίμ, για να θέσει ως εναλλακτική επιλογή ώστε να μην εισβάλει η χώρα του στην Κύπρο τη δημιουργία της διχοτόμησης μέσω ομοσπονδίας.

Ο Μπουλέντ Ειζεβίτ αφίχθηκε στη Βρετανία έχοντας συγκεκριμένους δι-

χοτομικούς στόχους στο μυαλό του. Το πραξικόπημα δεν ήταν, όπως πίστευε, υπόθεση μόνο μεταξύ των Ελλήνων της Κύπρου, αλλά από αυτό επηρεάζονταν και οι Τουρκοκύπριοι, οι οποίοι τελούσαν, κατά τον ισχυρισμό της Άγκυρας, εν κινδύνω.

Επιπροσθέτως, ο Τούρκος Πρωθυπουργός κατηγορούσε την Ελλάδα ότι μετέφερε στρατό στο νησί. Αληθές είναι ότι κάτι τέτοιο δεν είχε συμβεί. Αν είχε συμβεί και αν η ανάπτυξη του ήταν στην περιοχή Κερύνειας:

Α) Είτε δεν θα γινόταν εισβολή, διότι αυτό θα σήμαινε ελληνοτουρκικό πόλεμο, κάτι που δεν ήθελαν οι ΗΠΑ, διότι θα πνιγόταν στον αέρα η νοτιοανατολική πτέρυγα του ΝΑΤΟ. Β) Είτε η εισβολή θα αποτύγχανε διότι θα έβρισκε μπροστά της έναν καλά οργανωμένο στρατό.

Ο Ειζεβίτ, λοιπόν, όπως τα έγγραφα των ΗΠΑ και της Βρετανίας αναφέ-

ρουν, ζητούσε:

1. Την αποκατάσταση της εννόμου τάξεως, η οποία, σύμφωνα με την Τουρκία, είχε παραβιαστεί από την Ελλάδα, και την επαναφορά του Μακαρίου ή άλλου προσώπου στην εξουσία. Πάντως, δεν θα επέτρεπε ούτε αυτός ούτε η Βρετανία την παραμονή του Νίκου Σαμψών στην

“

Ο Ειζεβίτ το '74 καθόρισε τη διχοτόμηση με τη μορφή ομοσπονδίας και όχι με αυτήν της «διπλής ένωσης»

εξουσία. Η επαναφορά της εννόμου τάξεως, όπως θα δούμε, ήταν προσχηματική, διότι η Άγκυρα ήθελε, στην ουσία, τον γεωγραφικό αρχικά και εν συνεχεία τον πληθυσμιακό και διοικητικό διαχωρισμό της Κύπρου, στη βάση ενός διχοτομικού ομοσπονδιακού μοντέλου.

2. Την αποχώρηση των Ελλήνων αξιωματικών από την Κύπρο.

3. Τη δημιουργία ασφαλούς διόδου προς τη θάλασσα για τους Τουρκοκύπριους.

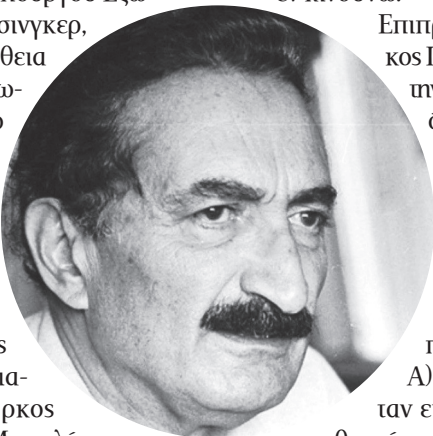
Η ομοσπονδία του Ειζεβίτ και τα «δύο ελληνικά κράτη»...

Αυτά είχαν ήδη λεχθεί προς τον Αμερικανό πρόεδρο στην Άγκυρα στις 17 Ιουλίου και επαναλήφθηκαν εν εκτάσει στο Λονδίνο, κατά τις επαφές του Τούρκου Πρωθυπουργού στις 18 Ιουλίου του 1974 με τον Υφυπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ, Τζόζεφ Σίσκο, ως απεσταλμένο του Χένρι Κίσινγκερ για την επίλυση της κρίσης. Μάλιστα, ο Ειζεβίτ είχε προβεί σε εκτίμηση ως προς τις προθέσεις της Ελλάδας. Ο Πρέσβης Macomber την καταγράφει ως ακολούθως:

«Η τουρκική Κυβέρνηση δεν φοβάται μια κίνηση για de jure Ένωση στο άμεσο μέλλον. Αντίθετα, οι Τούρκοι πιστεύουν ότι η Αθήνα θα διατηρήσει τη μυθοπλασία της περί διαχωρισμού Ιενοει μεταξύ Ελλάδας - Κύπρου, καθώς αυτό θα επιτρέψει στην ελληνική Κυβέρνηση να έχει δύο ψήφους στον ΟΗΕ, ενώ θα έχει το ένα πόδι στο στρατόπεδο του ΝΑΤΟ και ένα άλλο στον αδέσμευτο κόσμο».

Ο Τούρκος Πρωθυπουργός θεωρεί ότι η Ελλάδα επιδίωκε τη λύση της οιοιεί Ένωσης με δύο ελληνικά κράτη. Είναι αυτό το οποίο είχαν ο ίδιος και η Τουρκία στο μυαλό τους να πράξουν σταδιακά στην Κύπρο με την εισβολή, δηλαδή την κτήση εδάφους, την ομοσπονδία και το χωριστό κράτος κάτω από τον πλήρη έλεγχο της Άγκυρας. Ως «υποχώρηση» θα μπορούσε, όπως λέγεται σήμερα από τουρκικής πλευράς, να γίνει δεκτή η συνομοσπονδία. Κατά τις επαφές του στο Λονδίνο, ο Ειζεβίτ έθεσε θέμα αλλαγής του νομικού, πολιτειακού καθεστώτος στην Κύπρο, υποστηρίζοντας τη δημιουργία δύο αυτόνομων περιοχών και δύο προσωρινών Κυβερνήσεων. Ήταν πρόδηλο ότι αξίωνε πλέον μια διχοτομική λύση ομοσπονδίας.

Είτε αυτή θα προέκυπτε μέσω συνομιλιών είτε μέσω της στρατιωτικής ισχύος. Η εν λόγω διαδικασία αποτυπώνεται στις συνομιλίες της Γενεύης και στα έγγραφα και τους χάρτες Ντενκιάς και Γκιουνές στις 12 Αυγούστου του 1974 ως εναλλακτική επιλογή για να μην προχωρήσει η Τουρκία στη δεύτερη φάση του Αττίλα. Συγκεκριμένα, ο

Ειζεβίτ είπε στις 18 Ιουλίου ότι ήθελε:

«Τη δημιουργία δύο αυτόνομων περιοχών και προσωρινών κυβερνήσεων, μία για κάθε Κοινότητα. Νέο νομικό καθεστώς θα δημιουργείτο με δύο προσωρινές κυβερνήσεις, με τη συμμετοχή των Εγγυητριών Δυνάμεων. Η τουρκική (Κοινότητα) νοείται επίσης ότι θα έχει ελεύθερη πρόσβαση σε όλα τα αεροδρόμια και λιμάνια ή όλα θα διοικούνται από κοινού...».

Σε αμερικανικό έγγραφο που αφορά στις επαφές του Σίσκο στις 18 Ιουλίου με τους Κάλαχαν και Ειζεβίτ αναφέρονται τα ακόλουθα:

«18 Ιουλίου: Δεύτερη συνάντηση με τον Κάλαχαν.

Στη δεύτερη συνάντηση ο Σίσκο και ο Κάλαχαν επικεντρώθηκαν σε πιθανά ευέλικτες συνταγματικές ρυθμίσεις, (2) πρόσβαση της Τουρκίας στη θάλασσα υπό την επίβλεψη του ΟΗΕ, (3) αντικατάσταση Ελλήνων αξιωματικών της Εθνικής Φρουράς, (4) στενότερη επίβλεψη του ΟΗΕ για την εναλλαγή στρατευμάτων και (5) ενίσχυση της τουρκικής παρουσίας στο νησί. Ο Callaghan σημειώνει ότι δεν αποκλείει απαραίτητα τη χρήση στρατιωτικών δυνάμεων από το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς εμπλέκονται σημαντικά συμφέροντα του ΗΒ.

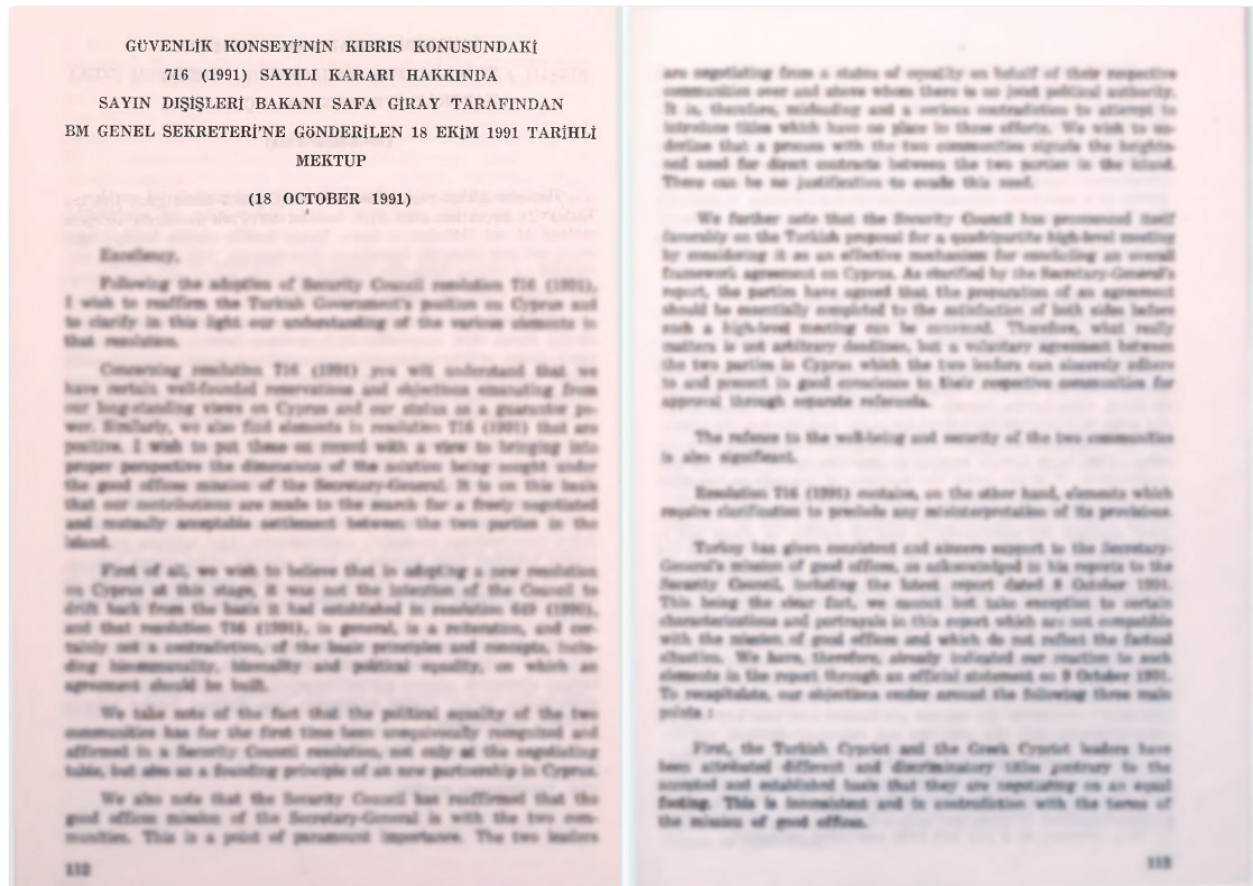
»18 Ιουλίου: Δεύτερη συνάντηση Σίσκο-Ειζεβίτ.

Στη δεύτερη συνεδρία, ο Ειζεβίτ ακολούθησε μια πιο ακραία γραμμή, παρουσιάζοντας κάποιες ιδέες που ισοδυναμούσαν με διχοτόμηση. Ο Ειζεβίτ σημείωσε ότι η Τουρκία δεν μπορεί να ανεχθεί την κατάσταση που δημιουργήθηκε από το πραξικόπημα στην Κύπρο και πιστεύει ότι συντελείται υπέρπουσα ένωση. Ζητά δύο αυτόνομες προσωρινές Κυβερνήσεις. Ζητά επίσης ελεύθερη πρόσβαση σε αεροδρόμια και λιμάνια που θα εποπτεύονται από τις εγγυήτριες δυνάμεις. Ο Σίσκο συμφωνεί να εξετάσει όλες τις ιδέες και να συζητήσει περαιτέρω την κατάσταση με τον Ειζεβίτ στην Άγκυρα. Ο Σίσκο συμφώνησε επίσης να επισκεφθεί την Άγκυρα το απόγευμα της 19ης Ιουλίου».

Τα σχόλια του Σίσκο έχουν ως εξής: «Σε σύγκριση με την πρώτη συνεδρίαση [που είχε ο Σίσκο] με τον Τούρκο Πρωθυπουργό, το απόγευμα, οι προτάσεις του Ειζεβίτ ήταν πολύ πιο σκληρές. Ζήτησε "ενίσχυση της τουρκικής παρουσίας", την οποία καμία κυπριακή ή ελληνική Κυβέρνηση δεν θα μπορούσε να δεχθεί. Ήταν, επίσης, πιο σκληρός στη δεύτερη συνάντηση, αφού δεν θα μιλούσε με τους Έλληνες».

Η έννοια της διχοτόμησης

Ο τουρκικός σίγχος για την εφαρμογή της διχοτόμησης δεν ήταν η διπλή Ένωση, αλλά η ομοσπονδία μέσω του γεωγραφικού, πληθυσμιακού και διοικητικού διαχωρισμού του νησιού. Οι Αμερικανοί αποδέχονται ότι οι δύο προσωρινές αυτόνομες Κυβερνήσεις, που θα συνυπήρχαν στο πλαίσιο ενός νέου ομοσπονδιακού πολιτειακού συστήματος, θα συνιστούσαν διχοτόμηση (Αποτελεί απόσπασμα από το τρίτο βιβλίο του γράφοντος, «Εμφύλιος Πόλεμος, ΕΟΚΑ Β', Παρακράτος και Χούντα», σ. 790-793, Τόμος Γ' και τις εξής πηγές: 90. Telegram From the Embassy in Turkey to the Department of State, 1974, Αργυρού, 2019, Διζωνική vs Δημοκρατία: 167, FCO 9/1812, 96.

Αυτό είναι το τουρκικό έγγραφο της 18ης Οκτωβρίου 1991 στο οποίο εξηγείται η Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία με πολιτική ισοτιμία, κυριαρχία ίσου βαθμού, κατάλοιπο εξουσίας και πολλά άλλα. Τότε πλείστα είχαν απορριφθεί. Σήμερα αποτελούν θέσεις και τουρκικό λάβαρο στα χέρια των Αθηνών και της Λευκωσίας με σπόνσορα τον Ο.Η.Ε.

This claim is not factual on both accounts. The concepts and principles defended by the Turkish Cypriot side are precisely the same as those when Cyprus became a bi-communally independent state and the same as those they have stood for in the past 28 years. In Cyprus, neither community has or can legitimately claim sovereignty over the other. That is, in Cyprus sovereignty emanates equally from the two communities. It is not under the monopoly of one side or the other and there is no joint political authority competent to exercise sovereignty over the entire island. The legal basis on which the two sides must approach the negotiations is that of equality of status and in particular the possession of sovereignty in equal degree. This will not alter the nature of the envisaged solution. On the contrary, it has long been agreed that the eventual division of powers between the federal government and the governments of the two federated republics will not represent a grant of powers by the federal government to the federated republics, nor will it involve any grant of powers by the Greek Cypriot community to the Turkish Cypriot community. The agreed basis is a federal solution which rests upon and acknowledges that the delegation of powers is by the two communities and their federated republics to the federal government and that any and all residual powers shall rest with the two federated republics.

γάζει εξίσου από τις δύο κοινότητες. Δεν βρίσκεται υπό το μονοπώλιο της μίας ή της άλλης πλευράς, και δεν υπάρχει κοινή πολιτική

Αρχή αρμόδια να ασκεί κυριαρχία σε ολόκληρο το νησί. Η νομική βάση πάνω στην οποία οι δύο πλευρές πρέπει να προσεγγίσουν τις διαπραγματεύσεις είναι εκείνη της ισοτιμίας καθεστώτος και, ειδικότερα, της κατοχής κυριαρχίας σε ίσο βαθμό. Αυτό δεν θα αλλοιώσει τη φύση της προβλεπόμενης λύσης.

»Αντιθέτως, έχει συμφωνηθεί εδώ και καιρό ότι η τελική κατανομή των εξουσιών ανάμεσα στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση και στις κυβερνήσεις των δύο ομόσπονδων δημοκρατιών δεν θα αποτελεί παραχώρηση εξουσιών από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση προς τις ομόσπονδες δημοκρατίες, ούτε θα συνεπάγεται οποιαδήποτε παραχώρηση εξουσιών από την ελληνοκυπριακή κοινότητα προς την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Η συμφωνημένη βάση είναι μια ομοσπονδιακή λύση, η οποία στηρίζεται και αναγνωρίζει ότι η μεταβίβαση εξουσιών γίνεται από τις δύο κοινότητες και τις ομόσπονδες δημοκρατίες τους προς την ομοσπονδιακή κυβέρνηση, και ότι όλες οι υπόλοιπες εξουσίες θα ανήκουν στις δύο ομόσπονδες δημοκρατίες.

»Ο όρος «ένα κράτος της Κύπρου» στην παράγραφο 4 του διατακτικού αναφέρεται στην ομοσπονδιακή λύση που επιδιώκεται και αφορά το μέλλον, όταν οι

δύο συνιστώσες οντότητες θα δημιουργήσουν ένα κοινό κράτος και μια κοινή κυβέρνηση σε ομοσπονδιακή μορφή. Θα πρέπει να είναι σαφές ότι αυτή η ορολογία δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί καταχρηστικά για να υποστηριχθεί ότι υπάρχει σήμερα ένα ενιαίο κράτος, ούτε για να διαστρεβλωθεί η φύση της διευθέτησης ως κάτι διαφορετικό από μια ομοσπονδιακή λύση».

Ο αφορισμός της Δέσμης και το Σχέδιο Ανάν

Δεν χρειάζεται υψηλή νομική γνώση για ν' αντιληφθεί κάποιος ότι στο κείμενο καταγράφεται, κατά μία έννοια, το κατάλοιπο εξουσίας, ότι τα κρατίδια θα έχουν πρωτογενή εξουσία, δηλαδή μορφή χωριστής κυριαρχίας, στη βάση της ισοτιμίας καθεστώτος με «κατοχή κυριαρχίας σε ίσο βαθμό». Και πολλά άλλα. Όπως τη φράση: «Δηλαδή, στην Κύπρο η κυριαρχία πηγάζει εξίσου από τις δύο κοινότητες». Η διατύπωση αυτή υπάρχει στην

κοινή δήλωση Αναστασιάδη-Ερογλου της 11ης Φεβρουαρίου του 2014 με χειρότερη εκδοχή. Αφαιρέθηκε η διευκρίνιση περί του νομικού και πολιτειακού όρου των δυο Κοινοτήτων. Γίνεται λόγος για Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, γεγονός που μπορεί να προσφέρει την ευκαιρία στην τουρκική πλευρά να αναφέρεται σε «δυο λαούς» και, ως εκ τούτου, χωριστές κυριαρχίες. Τότε, πάντως, όταν εισάλη το έγγραφο

της 18ης Οκτωβρίου του 1991, ήταν η εποχή της Δέσμης Ιδεών Γκάλι (S/24472 της 21ης Αυγούστου 1992), που αποτέλεσε αντικείμενο των προεδρικών εκλογών του 1993, όταν την αφόρισε ο Γλαύκος Κληρίδης για να κερδίσει τις προεδρικές εκλογές (14 Φεβρουαρίου 1993) με τη βενζίνη του ΔΗΚΟ. Μετά τον αφορισμό έφερε το Σχέδιο Ανάν, που ήταν πολύ χειρότερο από αυτά, δηλαδή τα διχοτομικά, που ζητούσαν οι Τούρκοι το '74 και '91. Απλή φράση του Σχεδίου Ανάν με τεράστιο νομικό διχοτομικό χαρακτήρα βγαλμένο από το έγγραφο του 1991. Τα «δύο συνιστώσα κράτη» με πολιτική ισοτιμία και συντάγματα, που το ένα δεν υπερισχύει του άλλου, ούτε καν το κοινό επί αυτών τι πράττουν: «Εντός των ορίων του Συντάγματος, ασκούν κυρίαρχα όλες τις εξουσίες που δεν έχουν ανατεθεί από το Σύνταγμα στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση». Τα «ισότιμα συνιστώσα κράτη», το «κατάλοιπο εξουσίας», που κάποτε ήταν στοιχεία διχοτόμησης, τώρα είναι σημαία επανένωσης. Περιλαμβάνονται, κ. Πρόεδρε, στις συγκλίσεις. Κάθε φορά που οι Τούρκοι παίρνουν κάτι, στη συνέχεια αξιολογούν περισσότερα, και όταν γίνονται από τους ημετέρους νέες υποχωρήσεις, έχουμε τον ίδιο διπλωματικό αμυνέ. Και όχι μόνο. Οι προηγούμενες τουρκικές θέσεις γίνονται σημαίες των Αθηνών και της Λευκωσίας. Οι Τούρκοι πήραν τη χαλαρή ομοσπονδία στο Κραν Μοντινά και πέρασαν στη λογική των δύο κρατών. Και επειδή συνέβη αυτό, οι ημετέροι είναι ικανοποιημένοι με την προηγούμενη τουρκική θέση.

Δυο πυλώνες της ΕΕ στο ράφι...

As μη σπεύσει κάποιος να ρωτήσει «πι προτινουμε». Οι καλοπροαίρετοι ξερούν. Ενδεικτικά ενόψει συνομιλιών θεωρούμε ότι η βάση των συνομιλιών δεν μπορεί να είναι άλλη από: 1. Το Πρωτόκολλο 10, επί τη βάση του οποίου εντάχθηκε ολόκληρη η Κυπριακή Δημοκρατία στην ΕΕ ως ενιαίο κράτος με αναστολή του κεκτημένου στο βόρειο τμήμα, λόγω κατοχής. Άρα, εάν οι Τουρκοκύπριοι όντως επιθυμούν ένταξη στην ΕΕ και δημοκρατική λύση μη διχοτομική, θα πρέπει όπως και η Τουρκία να συναινέσουν στον τερματισμό της κατοχής και στην επανενομήσή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία επί τη βάση μεταρρυθμίσεων πλήρως εναρμονισμένων με τις αρχές και αξίες της ΕΕ. Και όχι να αξιολογούν τη δημιουργία αποκλίσεων για την εφαρμογή «τοπικού κεκτημένου», προκειμένου να εφαρμοστεί μια ομοσπονδία διχοτομικού χαρακτήρα. Το δε πρόσθετο νομικό και διπλωματικό όπλο της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ότι, για τη λήψη σχετικής απόφασης, χρειάζεται ομοφωνία. 2. Την Αντιδήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου, που αναφέρει ότι η αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία είναι προϋπόθεση για την ενταξιακή πορεία της Άγκυρας. Του ενιαίου και όχι του ομόσπονδου διχοτομικού πολιτειακού συστήματος, που θέλουν να εφαρμόσουν οι Τούρκοι για να νομιμοποιήσουν τα τετελεσμένα της κατοχής.

Ερώτημα στον Πρόεδρο

Ερώτημα: Γιατί, κύριε Πρόεδρε, παρότι ευρωπαϊστής, έχετε στο ράφι το Πρωτόκολλο 10 και την Αντιδήλωση της 21/9 του 2005; Γιατί αυτή δεν είναι η βάση του σχεδίου Β; Γιατί ενταχθήκαμε στην ΕΕ; Για να αποτρέψουμε τη διχοτόμηση και όχι για να την νομιμοποιήσουμε με τη δική της σφραγίδα...

Στη σκιά του Χριστοδουλίδη η κούρσα για το χρίσμα του ΔΗΣΥ

Το στοίχημα της Αννίτας και οι επίδοξοι «Μνηστήρες» της Πινδάρου για τις Προεδρικές του 2028

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΛΑΔΟΣ

Μετά τις βουλευτικές εκλογές του Μαΐου του 2026, στις οποίες ο Δημοκρατικός Συναγερμός επιβεβαίωσε την κυριαρχία του στον χώρο της κεντροδεξιάς, εξασφαλίζοντας ποσοστό 27,2% και 17 έδρες, η Πινδάρου εμφανίζεται αποφασισμένη να χαράξει αυτόνομη πορεία ενόψει των προεδρικών εκλογών του 2028. Η ηγεσία του ΔΗΣΥ έχει καταστήσει σαφές ότι δεν προτίθεται να στηρίξει την επανεκλογή του νυν Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Χριστοδουλίδη, ο οποίος προέρχεται από τις τάξεις του κόμματος, και έχει ήδη δρομολογήσει τις εσωκομματικές διαδικασίες για την ανάδειξη δικού της υποψηφίου.

Η Πρόεδρος του κόμματος και της Βουλής, Αννίτα Δημητρίου, εμφανώς ενισχυμένη από το αποτέλεσμα των βουλευτικών εκλογών, έχει επανειλημμένα διαμηνύσει ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα διεκδικήσει την Προεδρία με δικό του υποψήφιο. Η θέση αυτή σηματοδοτεί την οριστική επιστροφή της παράταξης σε μια αυτόνομη πολιτική στρατηγική, κλείνοντας το κεφάλαιο της ρήξης που προκάλεσε η αποχώρηση του Νίκου Χριστοδουλίδη και η ανεξάρτητη καθόδός του στις εκλογές του 2023.

Ωστόσο, η διαδρομή προς τον λόφο του Προεδρικού θα είναι περισσότερο μαραθώνιος παρά αγώνας ταχύτητας. Οι πρώτοι μνηστήρες για το χρίσμα έχουν ήδη αρχίσει να κάνουν αισθητή την παρουσία τους, ενώ οι εσωκομματικές ισορροπίες και οι προσωπικές φιλοδοξίες αποτελούν τη σημαντικότερη πρόκληση.

Οι μνηστήρες

Τα μέχρι στιγμής σενάρια που κυκλοφορούν στα κομματικά πηγαδάκια της κεντροδεξιάς συγκλίνουν στην εκτίμηση ότι η μάχη για τις προεδρικές εκλογές του 2028 αρχίζει σταδιακά να διαμορφώνεται γύρω από τέσσερις βασικούς πόλους. Πρόκειται για τον νυν Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Χριστοδουλίδη, την Πρόεδρο της Βουλής και του ΔΗΣΥ, Αννίτα Δημητρίου, τον πρώην Υπουργό Υγείας Γιώργο Παμπορίδη και τον πρώην πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού, Αβέρωφ Νεοφύτου.

Ο Χριστοδουλίδης, παρότι δεν ανήκει πλέον οργανικά στον ΔΗΣΥ, εξακολουθεί ν' αποτελεί παράγοντα με σημαντική επιρροή στο εσωτερικό της παράταξης. Δημοσιεύματα κάνουν λόγο για απήχηση σε ποσοστό που κυμαίνεται μεταξύ 20% και 25% των παραδοσιακών ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ. Το στοιχείο αυτό ίσως εξηγήσει γιατί αρκετά στελέχη της Πινδάρου αποφεύγουν

να υιοθετήσουν συγκρουσιακή ρητορική απέναντί του, παρά την απόφαση της ηγεσίας για αυτόνομη κάθοδο στις επόμενες προεδρικές εκλογές.

Χαρακτηριστική είναι η θέση του Νίκου Τορναρίτη, ο οποίος έχει αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο ο ΔΗΣΥ να στηρίξει την υποψηφιότητα του Προέδρου για δεύτερη θητεία, προκειμένου -όπως υποστηρίζει- να αποτραπεί η επάνοδος του ΑΚΕΛ στην εξουσία.

Παράλληλα, ο Νίκος Χριστοδουλίδης επιχειρεί να διατηρήσει αρραγές το μέτωπο των κομμάτων που στηρίζουν την Κυβέρνησή του. Στο πλαίσιο αυτό, συναντήθηκε εκ νέου αυτήν την εβδομάδα με τη Γραμματεία του ΔΗΚΟ, σε μια συνάντηση που εντάσσεται στον κύκλο επαφών με τους κυβερνητικούς εταίρους. Στο επίκεντρο της συζήτησης βρέθηκαν τα αιτήματα του ΔΗΚΟ για ουσιαστικότερη συμμετοχή στη διακυβέρνηση, τόσο σε επίπεδο λήψης αποφάσεων όσο και στη διαμόρφωση της κυβερνητικής πολιτικής.

Η αυτοπεποίθηση της Αννίτας

Η Αννίτα Δημητρίου θεωρείται, επί του παρόντος, το ισχυρότερο «άλογο» του Δημοκρατικού Συναγερμού για την κούρσα των Προεδρικών 2028. Η πολιτική της θέση ενισχύθηκε περαιτέρω μετά τις βουλευτικές εκλογές, όταν επανεξελέγη στην Προεδρία της Βουλής. Η στήριξη που έλαβε από το ΔΗΚΟ και την «Άμεση Δημοκρατία» δείχνει ότι, σε επίπεδο τακτικισμού, πέτυχε τους στόχους της. Παρότι η ίδια αποφεύγει προς το παρόν ν' ανοίξει τα χαρτιά της, αρκετά στελέχη θεωρούν πιθανό να προχωρήσει σε επίσημη ανακοίνωση της υποψηφιότητάς της μετά το καλοκαίρι, όταν θα ξεκαθαρίσει και το πολιτικό σκηνικό γύρω από το Κυπριακό και τις ευρύτερες εξελίξεις. Στην ίδια πιστώνεται ότι κατάφερε με το αποτέλεσμα των εκλογών να επουλώσει τις πληγές που κληρονόμησε το 2023 και να κατευνάσει,

προς το παρόν, τα πνεύματα.

Ο πονοκέφαλος για Παμπορίδη

Ο Γιώργος Παμπορίδης, πρώην Υπουργός Υγείας, ο οποίος προβάλλει ως βασικό πολιτικό του «γαλόνι» την υλοποίηση του ΓεΣΥ, ανακοίνωσε πρόσφατα το ενδιαφέρον του να διεκδικήσει το χρίσμα του ΔΗΣΥ. Σε podcast ανέφερε ότι θεωρεί πιθανούς

“

Η άνοδος νέων πολιτικών σχηματισμών, η ενίσχυση του ΕΛΑΜ και η παρουσία του Νίκου Χριστοδουλίδη ως εν δυνάμει διεκδικητή δεύτερης θητείας περιορίζουν τα περιθώρια των παραδοσιακών κομμάτων να απευθυνθούν αποκλειστικά στον κομματικό τους πυρήνα

διεκδικητές τον εαυτό του, την Αννίτα Δημητρίου και τον Αβέρωφ Νεοφύτου. Επιδιώκει να κεφαλαιοποιήσει το προφίλ του τεκνοκράτη-μεταρρυθμιστή, παραδεχόμενος, ωστόσο, ότι οι άλλοι δύο διαθέτουν ισχυρότερη οργανωτική πρόσβαση στη βάση. Η εκδήλωση ενδιαφέροντός του αναμένεται να ενισχύσει τον ανταγωνισμό για το χρίσμα, αλλά ταυτόχρονα περιπλέκει την προσπάθεια ενοποίησης του ΔΗΣΥ, η οποία εξακολουθεί να παραμένει εύθραυστη. Πρόσφατα, μάλιστα, κατηγόρησε στελέχη του κόμματος ότι επιχειρήσαν να τον υπονομεύσουν στις βουλευτικές εκλογές, ένδειξη ότι η είσοδός του στην εσωκομματική κούρσα δεν γίνεται χωρίς τριβές.

Ετοιμάζει ρεβάνς ο Αβέρωφ;

Από την πλευρά του, ο Αβέρωφ Νεοφύτου δηλώνει παρών στις εσωκομματικές διεργασίες, διατηρώντας ισχυρές διασυνδέσεις στις τοπικές οργανώσεις του κόμματος. Ωστόσο, η ήττα και στάση του στον β' γύρο των προεδρικών εκλογών του 2023, σε συνδυασμό με τις εσωκομματικές εντάσεις της περιόδου Αναστασιάδη, εξακολουθούν να στοιχειώνουν μια νέα υποψηφιότητά του. Παρ' όλα αυτά, πληροφορίες αναφέρουν ότι ήδη διαμορφώνεται επιτελείο γύρω από το πρόσωπό του. Με πλεονέκτημα την πολύχρονη πολιτική του εμπειρία, ο Αβέρωφ θα θέλει να πάρει την ρεβάνς για το '23 και να αποδείξει ότι έμαθε από τα λάθη του παρελθόντος.

Το εσωτερικό στοίχημα

Παρά την εικόνα μεγαλύτερης συνοχής που εκπέμπει σήμερα το κόμμα, οι πληγές της εσωκομματικής αντιπαράθεσης του 2023 δεν έχουν κλείσει οριστικά. Η πρόσφατη δημόσια αντιπαράθεση μεταξύ κύκλων του Αβέρωφ Νεοφύτου και του Γιώργου Παμπορίδη, με αφορμή το κατά πόσον είναι πρόωπη η συζήτηση για τις προεδρικές εκλογές, επιβεβαιώνει ότι τα παλιά πολιτικά πάθη εξακολουθούν να κινηθεί σε ένα πολύ πιο σύνθετο πολιτικό περιβάλλον από εκείνο των προηγούμενων δεκαετιών. Η άνοδος νέων πολιτικών σχηματισμών, η ενίσχυση του ΕΛΑΜ και η παρουσία του Νίκου Χριστοδουλίδη ως εν δυνάμει διεκδικητή δεύτερης θητείας περιορίζουν τα περιθώρια των παραδοσιακών κομμάτων να απευθυνθούν αποκλειστικά στον κομματικό τους πυρήνα. Ο υποψήφιος της κεντροδεξιάς που θα επιλεγεί δεν θα χρειαστεί μόνο να συσπειρώσει τον ΔΗΣΥ, αλλά και

να πείσει ένα ευρύτερο ακροατήριο κεντρώων και αναποφάσιστων ψηφοφόρων ότι μπορεί να αποτελέσει αξιόπιστη πρόταση διακυβέρνησης.

Η προειδοποίηση του Χάρη

Αυτήν την εβδομάδα ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Χάρης Γεωργιάδης απύθηνε έκκληση για ενότητα στον Δημοκρατικό Συναγερμό ενόψει των προεδρικών εκλογών του 2028, προειδοποιώντας για κινδύνους από τη διαδικασία επιλογής υποψηφίου που ενδέχεται να οδηγήσει σε εσωκομματικές συγκρούσεις και πολυδιάσπαση, αν δεν υπάρξει προσοχή. Τόνισε ότι οι προσωπικές φιλοδοξίες είναι θεμιτές, αρκεί να μην υπονομεύουν τη συνοχή της παράταξης. Παράλληλα, υποστήριξε ότι ο ΔΗΣΥ θα πρέπει να επιδιώξει ταυτόχρονα ευρύτερες συνεργασίες στην κεντροδεξιά, με κύριο συνομιλητή το ΔΗΚΟ.

Το Κυπριακό καθυστερεί την εκλογή

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός είχε αρχικά ως στόχο να συγκαλέσει το εκλογικό συνέδριο για την ανάδειξη του υποψηφίου του για τις προεδρικές εκλογές πριν από το τέλος του 2026. Ωστόσο, η κινητικότητα που καταγράφεται το τελευταίο διάστημα στο Κυπριακό, σε συνδυασμό με το ενδεχόμενο να προκύψουν ουσιαστικές εξελίξεις τους επόμενους μήνες, φαίνεται να οδηγεί την Πινδάρου σε δεύτερες σκέψεις ως προς τον χρόνο διεξαγωγής της διαδικασίας.

Σε κάθε περίπτωση, το δικαίωμα εγγραφής στους εκλογικούς καταλόγους του κόμματος θα παραμείνει ανοικτό μέχρι και τρεις μήνες πριν από την ημερομηνία διεξαγωγής της εσωκομματικής εκλογής. Με την οριστικοποίηση της ημερομηνίας, οι κατάλογοι θα κλείσουν 90 ημέρες νωρίτερα, όπως προβλέπεται από τις σχετικές διαδικασίες.

ΚΙΝΗΣΗ-ΜΑΤ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ – ΕΔΕΞΕ ΣΤΟ ΑΡΜΑ ΤΟΥ ΔΗΚΟ, ΔΗΣΥ ΚΑΙ ΑΚΕΛ

Τελευταία ζαριά Γκουτέρες σε ναρκοθετημένο έδαφος

Το κρίσιμο διακύβευμα είναι αν ο Γκουτέρες θα απαιτήσει κοινή βάση λύσης ή θα αρκεστεί σε κοινή παρουσία στο τραπέζι

ΣΟΦΙΑ ΙΛΙΟΥ

Με την κλεψύδρα της θητείας του να αδειάζει, ο Αντόνιο Γκουτέρες διασχίζει τον Ατλαντικό σε μια ύστατη απόπειρα να δημιουργήσει κινητικότητα στο Κυπριακό και να προετοιμάσει το έδαφος για μια νέα διευρυμένη συνάντηση. Πέντε μήνες πριν αποχωρήσει από την ηγεσία των Ηνωμένων Εθνών, ο Γενικός Γραμματέας φθάνει στο νησί συνοδευόμενος από ολόκληρη την ομάδα του ΟΗΕ που χειρίζεται το Κυπριακό, για χωριστές επαφές με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τον κατοχικό ηγέτη και με την προοπτική κοινής συνάντησης.

Το μεγάλο ερώτημα είναι κατά πόσον στις αποσκευές του κρύβεται κάποια πρόταση ή αν η επίσκεψη θα περιοριστεί σε ακόμη μία προσπάθεια διερεύνησης προθέσεων. Άγνωστο παραμένει, παράλληλα, ποια προϋπόθεση θέτει ο Γενικός Γραμματέας για τη σύγκληση μιας νέας διευρυμένης συνάντησης. Αν θα απαιτήσει, δηλαδή, συμφωνία στη βάση λύσης ή απλώς τη συμφωνη γνώμη των δύο πλευρών για επιστροφή στο τραπέζι. Ένα ερώτημα, στο οποίο το Προεδρικό δεν δίνει προς το παρόν απαντήσεις.

Την ίδια ώρα που η Λευκωσία διαψεύδει σενάρια περί προσχεδίου λύσης και επιχειρεί, μαζί με την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον ΟΗΕ, να διαμορφώσει συνθήκες επανέναρξης των συνομιλιών, η Άγκυρα επιμένει στη λύση δύο κρατών, στην κυριαρχική ιδιότητα και στη μονιμοποίηση των τετελεσμένων της εισβολής.

Ύστατη προσπάθεια Γκουτέρες

Διασχίζει τον Ατλαντικό σε μια ύστατη προσπάθεια να δημιουργήσει κινητικότητα στο Κυπριακό, 5 μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, Αντόνιο Γκουτέρες. Ετοιμάζει αποσκευές για την Κύπρο, όπου θα βρίσκεται από τις 27 έως τις 29 Ιουλίου, προσβλέποντας στη δημιουργία των απαιτούμενων συνθηκών, για τη σύγκληση μιας νέας διευρυμένης συνάντησης για το Κυπριακό. Μια συνάντηση η οποία αναμενόταν να διεξαχθεί περί τα τέλη του μηνός, όμως, όπως φαίνεται, οι επαφές της απεσταλμένης του Αντόνιο Γκουτέρες σε Άγκυρα και Βρυξέλλες δεν κατάφεραν να στρώσουν το έδαφος. Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του Εκπροσώπου του, Στεφάν Ντουζαρίκ, ο ΓΓ του ΟΗΕ θα μεταβεί στην Κύπρο «στο πλαίσιο της αποστολής των καλών υπηρεσιών του και της ιοχρησίας, έμπρακτες δέσμευσής του

στο Κυπριακό». Κατά την παραμονή του στο νησί, όπως ανέφερε ο κ. Ντουζαρίκ, ο Αντόνιο Γκουτέρες θα έχει συναντήσεις τόσο με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όσο και με τον κατοχικό ηγέτη, με τις επαφές του να επικεντρώνονται «στις προσπάθειες για την προώθηση της ειρηνευτικής διαδικασίας και τη στήριξη της σταθερότητας στο νησί». Μετά τις χωριστές συναντήσεις αναμένεται να πραγματοποιηθεί κοινή συνάντηση με την παρουσία Χριστοδουλίδης - Ερκιουρμάν, στο Αεροδρόμιο Λευκωσίας, εντός της «νεκρής ζώνης».

Τον Αντόνιο Γκουτέρες θα συνοδεύει η απεσταλμένη του για το Κυπριακό, Μαρία Άνχελα Ολγκίν, ενώ, όπως μεταδίδει ο τουρκοκυπριακός Τύπος, μαζί του θα βρίσκεται επίσης ολόκληρη η ομάδα των Ηνωμένων Εθνών που ασχολείται με το Κυπριακό, περιλαμβανομένων των Ρόζμαρι Ντι Κάρλο, Αναπληρώτριας Γενικής Γραμματέως των Ηνωμένων Εθνών για Πολιτικές και Ειρηνευτικές Υποθέσεις και Ζαν-Πιερ Λακρουά, Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για Ειρηνευτικές Επιχειρήσεις.

Κρύβει πρόταση η βαλίτσα του Γκουτέρες;

Η Λευκωσία περιορίζεται στο να αναφέρει ότι ο Γενικός Γραμματέας κατά τις επαφές του θα προχωρήσει σε μίαν αποτίμηση των επαφών, τόσο του ίδιου όσο και της απεσταλμένης του για το Κυπριακό.

Άγνωστο παραμένει ποιο ακριβώς αποτέλεσμα επιδιώκει ο Αντόνιο Γκουτέρες από την καθόδο του και, κυρίως, ποια προϋπόθεση θέτει για ν' ανάψει το πράσινο φως σε μια νέα διευρυμένη συνάντηση. Θα επιδιώξει να εξασφα-

λίσει τη δέσμευση των δύο πλευρών ως προς τη συμφωνημένη βάση λύσης του Κυπριακού; Θα ζητήσει από τις δύο πλευρές να επαναβεβαιώσουν τις μέχρι σήμερα συγκλίσεις και το συμφωνημένο ομοσπονδιακό πλαίσιο; Ή θα θεωρήσει αρκετή τη συμφωνη γνώμη τους για συμμετοχή σε μια νέα συνάντηση, ακόμη και χωρίς κοινή αφετηρία; Αυτά είναι ερωτήματα τα οποία θέσαμε ενώπιον αρμόδιων πηγών

“

Η Λευκωσία επενδύει στον ευρωπαϊκό παράγοντα, όμως η Άγκυρα εξακολουθεί να συνδέει κάθε βήμα στο Κυπριακό με ανταλλάγματα στα Ευρωτουρκικά

του Προεδρικού, οι οποίες δεν ήταν σε θέση να σχολιάσουν τις προθέσεις του Γενικού Γραμματέα.

Πάντως, η Λευκωσία έχει διαψεύσει σε όλους τους τόνους την ύπαρξη ενός προσχεδίου λύσης, το οποίο προσεγγίζει τουρκικές θέσεις και παραχωρεί αυτονομία στο ψευδοκράτος με εδαφικά ανταλλάγματα. Το προσχέδιο που έχει κυκλοφορήσει στη βρετανική «The Independent», και όχι μόνο, κάνει λόγο για γεφύρωση του χάσματος μεταξύ των δύο πλευρών μέσω μιας «εποικοδομητικής ασφάλειας». Στο δημοσίευμα αναφέρεται, μάλιστα, ότι η Μαρία Ολγκίν φέρεται να ελπίζει σε μια δομή, την οποία οι Ελληνοκύπριοι θα μπορούν να χαρακτηρίζουν ομοσπονδία και

οι Τουρκοκύπριοι συνομοσπονδία. Σύμφωνα πάντα με το δημοσίευμα, οι αρμοδιότητες της κεντρικής δομής θα είναι περιορισμένες και το μεγαλύτερο μέρος της καθημερινής διακυβέρνησης θα ασκείται από τα δύο κράτη.

Κληθείς να σχολιάσει το δημοσίευμα της εφημερίδας, ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης είπε ότι «δεν υπάρχουν όλα αυτά που αναφέρει». Από πλευράς του ο Ελληνοκύπριος διαπραγματευτής, Μενέλαος Μενελάου, τόνισε ότι «δεν τίθεται θέμα να παρασυρθούμε σε μια κατεύθυνση εξεύρεσης ίσως απόστασης μεταξύ της ομοσπονδίας και των δύο κρατών, δεν υπάρχει κανένα απολύτως περιθώριο να παρεκκλίνουμε από αυτό το ομοσπονδιακό πλαίσιο».

«Ουσιαστική επίσκεψη»

Ουσιαστική και σημαντική χαρακτηρίζει την επίσκεψη Γκουτέρες η Λευκωσία, ξεκαθαρίζοντας, ωστόσο, ότι δεν υπάρχει υπεραισιοδοξία, λόγω της τουρκικής αδιαλλαξίας. Σύμφωνα με τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο, Κωνσταντίνο Λετυμπιώτη, η καθόδος Γκουτέρες «στέλνει το μήνυμα ότι η διεθνής κοινότητα και ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας δεν αποδέχονται ως φυσιολογική την κατάσταση πραγμάτων». Εκείνο που απομένει, όπως τόνισε, είναι «η κατοχική Τουρκία να κάμψει την αδιαλλαξία της, να εγκαταλείψει αξιώσεις οι οποίες περιφρονούν το Διεθνές Δίκαιο και να επανέλθει στις ράγες του Διεθνούς Δικαίου των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, σε μίαν άτυπη πολυμερή, η οποία θα έχει ως στόχο ν' αποτελέσει το εφελτήριο για την επανέναρξη ουσιαστικών διαπραγματεύσεων από το σημείο που είχαν διακοπεί».

Της επίσκεψης θα προηγηθεί η

σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου, όπου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης, θα ενημερώσει τους πολιτικούς αρχηγούς, ενόψει των διαφανόμενων εξελίξεων.

Ο παράγοντας Ευρώπη

Της ανακοίνωσης της επίσκεψης Γκουτέρες στην Κύπρο προηγήθηκε η τηλεφωνική επικοινωνία μεταξύ του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και του Τούρκου Υπουργού Εξωτερικών, Χακάν Φιντάν, με την πληροφόρηση για το περιεχόμενο της στα τουρκικά μέσα να περιορίζεται στην αναφορά ότι αντιπλάγησαν απόψεις για ζητήματα που αφορούν την ευρύτερη περιοχή. Μεσολάβησε, επίσης, η συνομιλία της Προέδρου της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, με τον Αντόνιο Γκουτέρες για το Κυπριακό, ο διορισμός του Ραφέλε Φίτο ως Ευρωπαίου απεσταλμένου και η συνάντηση των Ευρωπαίων αξιωματούχων με τον Τούρκο Πρόεδρο και τον Τούρκο Υπουργό Εξωτερικών στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ στην Άγκυρα. Εκεί, Φον Ντερ Λάιεν και Κόστα έστειλαν το μήνυμα ότι προϋπόθεση για την πρόοδο στα Ευρωτουρκικά είναι να γίνουν βήματα στο Κυπριακό, πλην όμως η Άγκυρα φαίνεται να κράτησε άλλη στάση, ζητώντας πρώτα να λάβει δώρα.

Στρώνουν το τραπέζι πάνω στην τουρκική αδιαλλαξία

Την ώρα όμως που Λευκωσία, Ευρωπαϊκή Ένωση και Ηνωμένα Έθνη επιχειρούν να στρώσουν τον δρόμο για μια νέα διαδικασία στο Κυπριακό, η Άγκυρα φροντίζει να βάλει νάρκες σε κάθε στροφή του.

Προ μερικών ημερών, ο Τούρκος Αντιπρόεδρος, από το ψευδοκράτος όπου μετέβη για την υπογραφή μνημονίου κατασκευής αγωγού φυσικού αερίου που θα ενώνει τα κατεχόμενα με την Τουρκία, διακήρυξε ότι η θέση της Άγκυρας περί λύσης δύο κρατών στην Κύπρο παραμένει αιταλάντευτη, ζητώντας μάλιστα αναγνώριση κυριαρχικής ιδιότητας και ίσου διεθνούς καθεστώτος για τους Τουρκοκυπρίους.

Από πλευράς του, το τουρκικό Υπουργείο Άμυνας, σχολιάζοντας το πρόσφατο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο καταδικάζει την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, δήλωσε ότι «η παρουσία του τουρκικού στρατού στο νησί αποτελεί εδώ και περισσότερο από μισό αιώνα εγγύηση ειρήνης, ασφάλειας και σταθερότητας», διαμηνύοντας ότι η Τουρκία «θα συνεχίσει να διασφαλίζει τα δικαιώματά, τα συμφέροντα και την ασφάλεια της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου και του τουρκοκυπριακού λαού» και ότι οι Τουρκικές Ένοπλες Δυνάμεις είναι «πιο αποφασισμένες από ποτέ να απαντήσουν σε κάθε εχθρική στάση που στρέφεται κατά της ασφάλειας των Τουρκοκυπρίων».

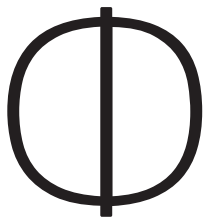
Αχ! πατρίδα μου γλυκιά...

Ημερολογιακά τραγικός Ιούλιος και Αύγουστος 1974

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

Μέρος Α'

εβρουάριος 1974 - Η τουρκική κυβέρνηση απαιτεί συνταγματικά «ομόσπονδο σύστημα» για να μην θεωρηθεί ποτέ ξανά η τουρκική κοινότητα ως μειονότητα (σύμφωνα με το σχέδιο Δρος Νιχάτ Ερίμ, Νοέμβριος 1956).

2 Ιουλίου - Ο Αρχ. Μακάριος στέλνει την περίφημη επιστολή/τελεσίγραφο στον Πρόεδρο της Ελλάδας, Φαίδωνα Γκιζίκη, αγνοώντας τις έντονες προτροπές να μην το κάνει από τον πνευματικό του πατέρα, ηγούμενο Κύκκου Χρυσόστομο (και αργότερα Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου Χρυσόστομο Α') και τον επικεφαλής Γιώργο Χαλαλμπους (πτερό του πολιτικού Γιαννάκη Μάτση)*.

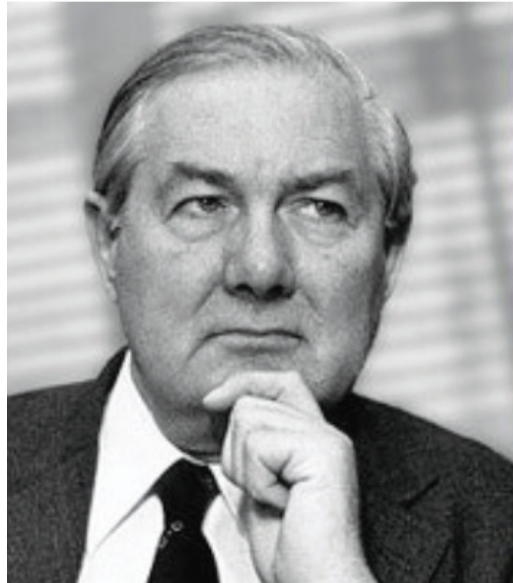
10 Ιουλίου - Υπόμνημα προς Φόρεϊν Όφισ από την κυπριακή Κυβέρνηση «Ανεφάρμοστη η ομοσπονδία».

Μια εβδομάδα πριν από το πραξικόπημα, ο Αρχ. Μακάριος, που γνώριζε ότι θα γινόταν πραξικόπημα, έστειλε τον Γεώργιο Τομπάζο (προϊστάμενο της ΚΥΠ και στενό του συνεργάτη) στην Τσεχοσλοβακία και έφερε όπλα για να το ανατρέψει...

15 Ιουλίου - Πραξικόπημα εναντίον Αρχ. Μακαρίου.

16 Ιουλίου - Οι βρετανικές στρατιωτικές υπηρεσίες ενημερώνουν το Φόρεϊν Όφισ για προετοιμασίες, αυτές υπογραμμίζουν τη συμπαιγνία με την Τουρκία. Ταυτόχρονα, οι Τούρκοι ζητούν συνάντηση με τη βρετανική Κυβέρνηση, η οποία αποδέχεται, και ενημερώνουν για τις προθέσεις τους για εισβολή. Την ίδια μέρα ο Μακάριος ζητά από τους Βρετανούς προστασία, μεταφέρεται στο Ακρωτήρι με τη συνοδεία του και αμέσως στη Μάλτα για Λονδίνο, βάσει άκρως μυστικού σχεδίου, που είχαν προνοητικά ετοιμάσει οι Βρετανοί από νωρίς...

17 Ιουλίου - Ο Μακάριος φθάνει στην Αγγλία. Βλέπει τον Πρωθυπουργό Χάρολντ Γουίλσον στο 10 Ντιλγουινγκ Στριτ, στις 2.30 μ.μ. Διακατέχεται από επικίνδυνες ψευδαισθήσεις. Βασίζεται πάνω στις Βρετανία, Τουρκία και ΗΠΑ για να πείσουν την Ελλάδα να αποσύρει τους Έλληνες αξιωματικούς από την Κύπρο. Ο Γουίλσον εισηγάει ότι τα γεγονότα είχαν χαρακτηριστικά εισβολής. Ο Μακάριος συμφωνεί και υποδέχεται πως έτσι θα μιλήσει στα Ηνωμένα Έθνη: ότι η Ελλάδα έκανε εισβολή... Στις 5.45 μ.μ. βλέπει τον Υπ. Εξωτερικών Τζέιμς Κάλαχαν στο Φόρεϊν Όφισ και εξηγεί ότι «δεν ήθελε να έχει στρατό. Οι Έλληνες είχαν πει ότι χρειαζόταν στρατός από φόβο τουρκικής εισβολής. Ήταν ξεκάθαρο ότι υπήρχε μεγαλύτερος κίνδυνος από την Ελλάδα».

Το δίδυμο Τζέιμς Κάλαχαν και Μπουλέντ Ετζεβίτ.

Αρχ. Μακάριος.

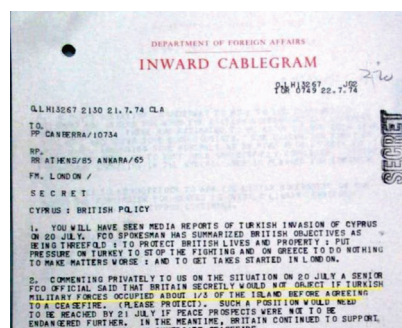

Βρετανική "Evening Standard", 20.7.1974, «Η Τουρκία εισβάλλει».

Ο Κάλαχαν ρωτάει «κατά πόσον θα υπήρχε κατανόηση στην Κύπρο να δουλέψουμε (Βρετανοί) στενά με τους Τούρκους στην τρέχουσα κατάσταση». «Μπορούσαμε να πούμε ότι αυτό γίνεται με τη δική μου συναίνεση», η απάντηση Μακαρίου.

17 Ιουλίου - Η Μόσχα κατηγορεί «κάποιους κύκλους του ΝΑΤΟ» για το πραξικόπημα και ζητά αποχώρηση όλων των Ελλήνων στρατιωτικών, όπως ο Μακάριος, η Τουρκία και η Βρετανία... (διαφωνεί ο Κίσιγκερ).

Ο Μπουλέντ Ετζεβίτ φθάνει στο Λονδίνο με την κουστωδία του και παίρνει το πράσινο φως να εισβάλει, φτάνει να μην ενοχλήσει τις Βρετανικές Βάσεις. Και οι Βρετανοί δέχονται να εμποδίσουν την Ελλάδα να στείλει βοήθεια στην Κύπρο, για να μπορέσει

Το έγγραφο της Αυστραλίας, που φανέρωσε τη βρετανο-τουρκική συμπαιγνία να αρπάξει η Τουρκία το 1/3 του νησιού!

Καταπάτησαν τη γη μας, βίασαν 800 και πλέον αδελφές μας, έκαψαν, έσφαξαν, λεηλάτησαν και ξερίζωσαν τον μισό πληθυσμό του νησιού μας. Στις 15 Αυγούστου (δεύτερη εισβολή) βομβάρδισαν ξανά το Ψυχιατρείο Αθαλάσσας...

να εκτελεστεί το τουρκικό έγκλημα, ενώ ο Ετζεβίτ τους ενημερώνει μέχρι που θα τραβήξει τη γραμμή Ατίλα...

(Δύο χρόνια αργότερα ο Κάλαχαν ομολόγησε τη συμπαιγνία, συμφώνησαν με την τουρκική θέση, η συνταγματική τάξη είχε καταρρεύσει το 1964 και έπρεπε ν' αντικατασταθεί. Και έκτοτε προσπαθούν να επιβάλουν τα δύο κράτη που απαιτούν οι Τούρκοι μέσω δικονομικής, διζωνικής ομοσπονδίας)**.

18 Ιουλίου - Ο Μακάριος αναχωρεί για Νέα Υόρκη, 11.00 π.μ. Φθάνει στο Λονδίνο ο απεσταλμένος του Αμερικανού ΥΠΕΞ, Χ. Κίσιγκερ, Τζόζεφ Σίσκο και έχει δύο συναντήσεις με τον Ετζεβίτ, ο οποίος ζητά δύο αυτόνομες προσωρινές Κυβερνήσεις... Ο Σίσκο βρίσκει τις απαιτήσεις μαζικιστικές, διχοτομικές. Ο Κίσιγκερ διαφωνεί με τη απόφαση των Βρετανών (να αφήσουν να προχωρήσει η εισβολή), δεν υποστηρίζει την αποχώρηση των Ελλήνων αξιωματικών εκείνη τη στιγμή, γιατί θα δημιουργείτο επικίνδυνη αλλαγή στο ισοζύγιο δυνάμεων (εις βάρος των Ελλήνων), θεωρεί τον Μακάριο ανδρείκελο των Τούρκων (προφανώς έχοντας ενημερωθεί για τη «συναίνεσή» του προς Κάλαχαν) και προειδοποιεί τους Βρετανούς ότι ίσως να δεσμευόνταν πέραν του δέοντος, χωρίς να υπολογίζουν τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της πολιτικής τους (την οποία, δυστυχώς, όμως, ακολούθησε εφόσον το Κυπριακό ήταν βρετανικό ζήτημα και όχι αμερικανικό και λόγω ειδικής σχέσης ΗΠΑ/ΗΒ...).

18-19 Ιουλίου - Ο Μακάριος είδε την τουρκική αντιπροσωπία (το επεδίωξε η τελευταία κατ' εντολήν Ετζεβίτ για να προλάβουν τον Μακάριο να μην καταφερθεί εναντίον της Τουρκίας). «Ο

Μακάριος είχε πέσει στη θάλασσα και αναζητούσε σανίδα σωτηρίας. Έβλεπε την Τουρκία σαν δύναμη σωτηρίας. Έπρεπε λοιπόν να εκμεταλλευτούμε την αδυναμία του, πράγμα που έγινε», έγραψε στα απομνημονεύματά του ο Φαρούκ Αχμέτ Μπαρουτσίου, υπεύθυνος για την Κύπρο στο τουρκικό ΥΠΕΞ «Ο Μακάριος ξεγελάστηκε. Χάρηκε πάρα πολύ από την πρωτοβουλία και παρακάλεσε την τουρκική αντιπροσωπία να διαβιβάσει στην τουρκική κυβέρνηση τα αισθήματα ευγνωμοσύνης και υποχρέωσής του» («Σημερινή», 12.7.1993, σελ. 5).

19 Ιουλίου - Το Φόρεϊν Όφισ υπολογίζει ότι εντός 48 ωρών η τουρκική εισβολή θα εξασφαλίσει σημαντικά τους στόχους της. Την ίδια μέρα που ο Μακάριος μιλά στα Ηνωμένα Έθνη και κατηγορεί την Ελλάδα 7 φορές για εισβολή, κι ότι ο κίνδυνος από την Ελλάδα είναι μεγαλύτερος από αυτόν από την Τουρκία, δίνει και το λανθασμένο μήνυμα ότι τάχα κινδυνεύουν και οι Τουρκοκύπριοι, όχι μόνο οι Ελληνοκύπριοι... (Πράγμα που διαψεύδεται από τους ίδιους τους Τουρκοκύπριους μέσω του Βρετανού Υπ. Αρμυστή στη Λευκωσία από τις 18 Ιουλίου).

(Ολόκληρη η ομιλία στα Ελληνικά, στο βιβλίο «7 Προεδρικά Πορτραίτα», Κώστα Ν. Χατζηκωστή).

20 Ιουλίου - Ξεκινά η πρώτη τουρκική βάρβαρη εισβολή. Την ίδια μέρα υψηλόβαθμος του Φόρεϊν Όφισ ενημερώνει την Υπ. Αρμυστία της Αυστραλίας ότι η Βρετανία μυστικά δεν θα είχε αντίρρηση αν τουρκικές στρατιωτικές δυνάμεις κατελάμβαναν περίπου το 1/3 του νησιού πριν συμφωνήσουν σε κατάπαυση του πυρός...

Την ίδια μέρα, πρώτη μέρα της 1ης εισβολής, «Chicago Tribune» και «New York Times» έγραψαν ότι οι Τούρκοι βομβάρδισαν με «Φάντομ»

Φ-4 το Ψυχιατρείο Αθαλάσσας δολοφονώντας ασθενείς***...

Καταπάτησαν τη γη μας, βίασαν 800 και πλέον αδελφές μας, έκαψαν, έσφαξαν, λεηλάτησαν και ξερίζωσαν τον μισό πληθυσμό του νησιού μας. Στις 15 Αυγούστου (δεύτερη εισβολή) βομβάρδισαν ξανά το Ψυχιατρείο Αθαλάσσας...

Αλήθεια, Μακαριότητα, ο κίνδυνος από την Ελλάδα ήταν μεγαλύτερος από αυτόν από την Τουρκία...

(Πηγές: Βρετανικό Εθνικό Αρχείο, βιβλίο «Διζωνική vs Δημοκρατία 1955-2019»).

*«Μόνον ένας τρελός...», 23.12.2018 <https://simerini.sigmalive.com/article/2018/12/23/monon-enas-trelos/>

1974 - Ευθύνης Μακαρίου, Χένρι Κίσιγκερ, πλαστά έγγραφα και οι μισές αλήθειες, 26.7.2020

<https://simerini.sigmalive.com/article/2020/7/26/1974-euthynes-makariou-khenri-kisingker-plasta-eggrapha-kai-oi-mises-aletheies/>

**Οι πραγματικές προθέσεις του Λονδίνου, 10.9.2015

<https://simerini.sigmalive.com/article/2015/9/10/oi-pragmatikes-protheseis-tou-londinou/>

https://www.bbc.co.uk/greek/fooc/story/2005/01/041228_fo_archives.shtml

***Αθαλάσσα: 43 χρόνια ντροπής, 20.7.2017

<http://www.sigmalive.com/simerini/politics/450263/athalassa-43-xronia-ntropi>

Αθαλάσσα: 48 χρόνια ντροπής, 8.8.2022

<https://simerini.sigmalive.com/article/2022/8/8/athalassa-48-khronia-ntropes/>

*Την επόμενη Κυριακή το Β' Μέρος

Όταν οι Τούρκοι βομβάρδισαν το Ψυχιατρείο Αθαλάσσας - Σουηδικό ντοκουμέντο, 17.9.2025

Μαύρη επέτειος της εισβολής

20 Ιουλίου 1974: Ο τουρκικός Αττίλας πλήττει την Κύπρο

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Μέρος Β'

Το Σχέδιο Άμυνας της Κύπρου, με τον κωδικό «Κ», είχε καταρτισθεί από τον Ταξίαρχο και αργότερα Στρατηγό Παύλο Παπαδάκη, όταν ήταν Επιτελάρχης της Εθνικής Φρουράς, μετά την ανάκληση του Στρατηγού Γρίβα -Διγενή και της Ελληνικής Μεραρχίας τον Δεκέμβριο του 1967 και τον Γενάρη του 1968. Το νέο Σχέδιο ήταν βασισμένο στο Σχέδιο Άμυνας που είχε καταρτισθεί από τον Γρίβα και τους επιτελείς του με τα δεδομένα της παρουσίας της Ελληνικής Μεραρχίας. Ο Παπαδάκης προσαρμοσε το Σχέδιο στα νέα αμυντικά δεδομένα. Το νέο Σχέδιο προέβλεπε και στήριζε την άμυνα της Κύπρου στις δυνάμεις της Εθνικής Φρουράς και σε συγκεκριμένα τμήματα των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, που θα εμπλέκονταν, όχι αμέσως μετά την εισβολή, αλλά μετά από εντολή του Αρχηγού των Ενόπλων Δυνάμεων. Τα τμήματα αυτά ήταν:

Α) Δυνάμεις Στρατού Ξηράς: Σύ-
ναγμα ΕΛΔΥΚ (900 ανδρών).

Β) Δυνάμεις Ναυτικού: Ένα υπο-
βρύχιο και μια τορπιλάκατος.

Γ) Δυνάμεις Αεροπορίας: Μια μοίρα
αεροσκαφών Δ/Β με αεροσκάφη F-84
για επίθεση στον χώρο ανάπτυξης της
τουρκικής ναυτικής δύναμης ή του
προγεφυρώματος.

Οι δυνάμεις της Εθνοφρουράς,
σύμφωνα με το σχέδιο «Κ», ενεργο-

ποιούνταν αυτόματα με διαταγή του
ΓΕΕΦ από τη στιγμή που η εχθρική
ναυτική δύναμη έμπαινε στα χωρικά
ύδατα της Κυπριακής Δημοκρατίας
(12 ναυτικά μίλια).

Η έναρξη της εισβολής

Η βάρβαρη επίθεση των εισβολέων
του τουρκικού στρατού, όπως προ-
αναφέρθηκε, άρχισε στις 5.20 η ώρα
ακριβώς της 20ής Ιουλίου, σύμφω-
να με την κατάθεση του εκτελούντος
χρέη Αρχηγού της Εθνικής Φρου-
ράς, ταξίαρχου Μιχαήλ Γεωργίτη,
με ταυτόχρονη ρίψη αλεξιπτωτιστών
και απόβαση εχθρικών δυνάμεων
στην περιοχή Πέντε Μίλι, ανατολικά
της Κερύνειας. Μπροστά σ' αυτήν την
απρόκλητη, εγκληματική τουρκική ενέρ-
γεια, η ηγεσία της Εθνικής Φρουράς
επέδειξε ασυγχώρητη απάθεια και
ολιγωρία. Ο Διοικητής της, Ταξίαρχος
Γεωργίτης, δεν στάθηκε στο ύψος των
ιστορικών περιστάσεων. Δεν έδωσε
καμιά διαταγή για την εφαρμογή του
Σχεδίου «Κ», αφήνοντας τους εισβολείς
να πλήττουν ανενόχλητοι τις ακτές της
Κερύνειας και να αποβιβάζουν άντρες
και πολεμικό υλικό στο Πέντε Μίλι,
ενώ τα πολεμικά τους σκάφη σφυ-
ροκοπούσαν με τα κανόνια τους τις
ακτές της Κύπρου από την Κερύνεια
μέχρι τα Πάναγρα και τον Κορμακίτη.
Την ίδια ώρα τα τουρκικά μαχητικά
βομβάρδιζαν ανενόχλητα στόχους της
Εθνικής Φρουράς και την ΕΛΔΥΚ,
ενώ τα εχθρικά μεταγωγικά, και αυτά
ανενόχλητα, έριπταν αλεξιπτωτιστές
στον θύλακα Μπογαζίου - Αγύριας-
Κιόνελη, ενισχύοντας τη νότια πλευρά
του προγεφυρώματος, που είχε ήδη
αρχίσει να δημιουργεί ο Αττίλας στις
ακτές της Κερύνειας.

Η λήψη κατάλληλων θέσεων από τις
προβλεπόμενες δυνάμεις της Εθνικής

“
**Η πλήρης ανικανότη-
τα της Διοίκησης του
ΓΕΕΦ ν' ανταποκρι-
θεί στις στοιχειώδεις
ανάγκες της κρίσιμης
στιγμής αποτέλεσε την
κύρια αιτία της κα-
θυστερήσης, η οποία
επέτρεψε στους εισβο-
λείς να αποβιβάζονται
σχεδόν ανενόχλητοι**

Φρουράς και η προσβολή του εισβο-
λέα με τον κατάλληλο οπλισμό, δεν
έγινε. Επίσης, η εξουδετέρωση των
τουρκοκυπριακών θυλάκων, που ήταν
αναμφοιότητα επιβαλλόμενη ενέργεια,
γιατί απέκλειε την ταχεία διεύρυνση
του εχθρικού προγεφυρώματος και
δημιουργούσε συγχρόνως ευνοϊκές
προϋποθέσεις για επίθεση των φιλι-

ων δυνάμεων, σε συνδυασμό με άλλες
δυνάμεις κατά του προγεφυρώματος,
καθυστερήσε αδικαιολόγητα. Η πλή-
ρης ανικανότητα της Διοίκησης του
ΓΕΕΦ ν' ανταποκριθεί στις στοιχειώδεις
ανάγκες της κρίσιμης στιγμής, αλλά
και στην εκτέλεση του επιβαλλόμενου
στρατιωτικού καθήκοντος, αποτέλεσε
την κύρια αιτία της καθυστέρησης, η
οποία επέτρεψε στους εισβολείς να
αποβιβάζονται σχεδόν ανενόχλητοι.

Λόγοι αδράνειας του ΓΕΕΦ στην πιο κρίσιμη καμπή

Σύμφωνα με έγκυρους στρατιωτικούς
αναλυτές, η αδράνεια του ΓΕΕΦ στην
πιο κρίσιμη καμπή της έναρξης της
εισβολής οφείλεται στους παρακάτω
λόγους:

Α) Μη έκδοση συγκεκριμένων
διαταγών.

Β) Αδυναμία - ανικανότητα αποτε-
λεσματικού επιχειρησιακού ελέγχου
από το ΓΕΕΦ.

Γ) Πλήρη σύγχυση για τις επιβαλ-

λόμενες επιχειρησιακές ενέργειες.

Δ) Έλλειψη πηθικού σε όλα τα κλι-
μάκια Διοίκησης, όχι μόνο λόγω της
εισβολής, αλλά και λόγω του προη-
γηθέντος πραξικοπήματος.

Ε) Μηδενική έως μέτρια επαγγελμα-
τική ικανότητα στελεχών, πλην ορισμέ-
νων εξαιρέσεων, ειδικότερα κατώτερων
αξιωματικών.

ΣΤ) Πλήρη αποδιοργάνωση διατά-
ξεων μάχης στο σύνολο των μονάδων
της Εθνοφρουράς, που πήραν μέρος
στο πραξικόπημα.

Η αποδιοργάνωση αυτή προκάλεσε
την ανατροπή των σχεδίων της άμυνας
της Νήσου. Ουσιαστικά υπήρξε πλή-
ρης απουσία της ανώτατης διοίκησης,
με αποτέλεσμα αρκετές δυνάμεις της
Εθνικής Φρουράς να μη λάβουν μέρος
σε καμιά σύγκρουση με τον εχθρό.
Για την ανικανότητα της ηγεσίας της
Εθνικής Φρουράς και την αποδιοργά-
νωση-ανατροπή των Σχεδίων Αμύνης,
συνένοχη είναι και η ηγεσία των Ενό-
πλων Δυνάμεων της Ελλάδας. Όχι μόνο
του Αρχηγού, στρατηγού Μπονάνου,
αλλά και των Διοικητών Ναυτικού,
αεροπορίας, αντιπέραρχου Αλέξαν-
δρου Παπανικολάου. Κοντά σ' αυτούς
και άλλοι υφιστάμενοί τους, ανώτατοι
και ανώτεροι αξιωματικοί και διοικητές
επιτελικών γραφείων, όπως οι υπο-
στράτηγοι Χανιώτης και Πολίτης. Δι-
ότι σε επίμονες αιτήσεις-παρακλήσεις
από την πλήρως συγχυσμένη ηγεσία
του ΓΕΕΦ, πώς έπρεπε να ενεργήσει,
απαντούσαν καθυστασιακά, λέγοντας,
μεταξύ άλλων, άκουσον- άκουσον, ότι
πρόκειται για ασκήσεις των Τούρκων
και συνιστούσαν «αυτοσυγκράτηση»,
έναν όρο άγνωστο μέχρι τότε στη στρα-
τιωτική ορολογία.

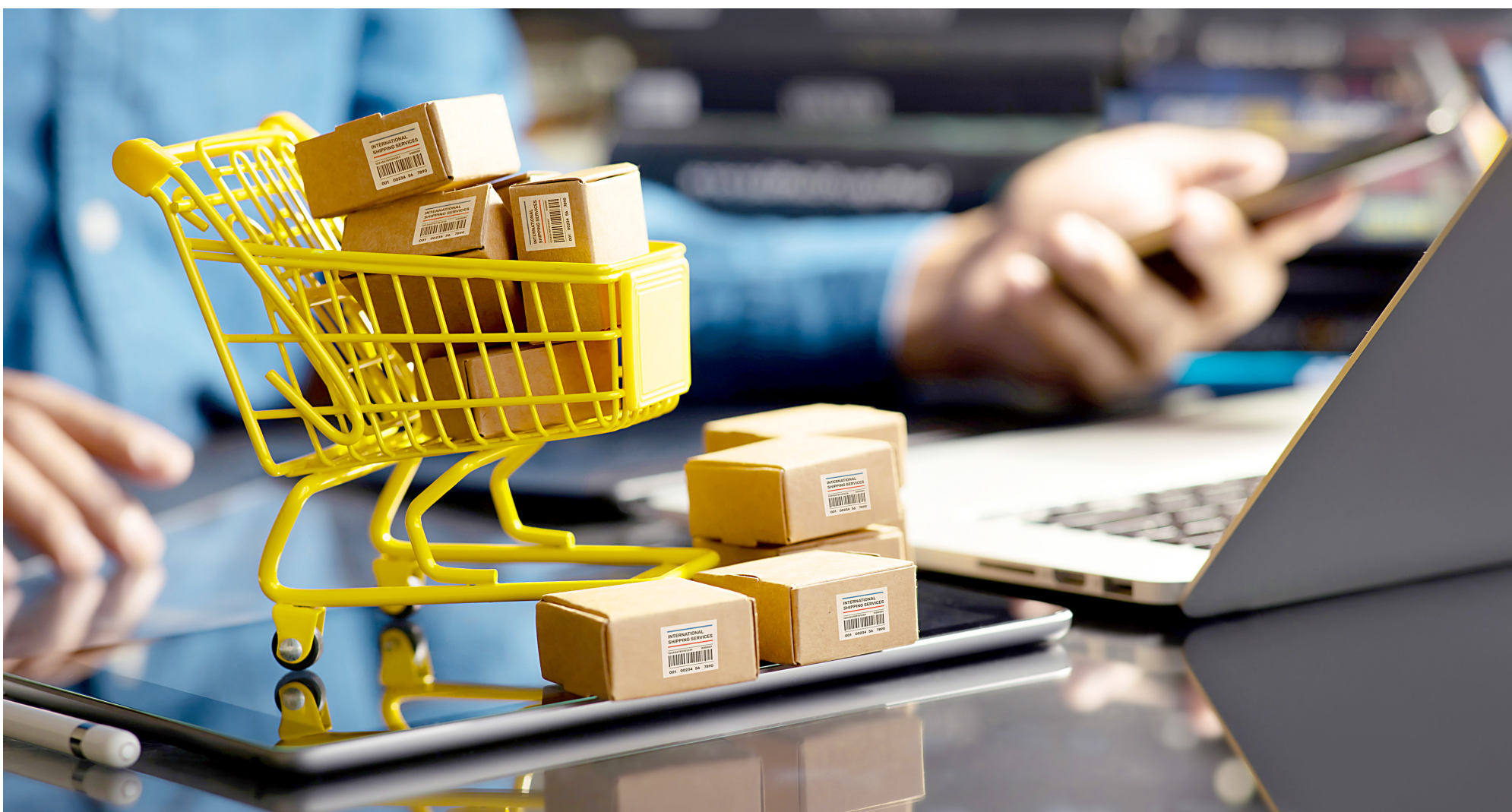
**Την επόμενη Κυριακή το Γ' Μέρος: Η
ανίκανη ηγεσία της Χούντας*

ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΨΩΝΙΖΟΥΝ ΑΛΛΙΩΣ

Οι διαδικτυακές αγορές ασκούν πίεση στο λιανεμπόριο

Η έκρηξη των μικροδεμάτων αλλάζει τις αγοραστικές συνήθειες των Κυπρίων, ενώ το ΚΕΒΕ προειδοποιεί για αυξανόμενες πιέσεις στις επιχειρήσεις και ζητά ίσους όρους ανταγωνισμού

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Μέσα σε λίγα μόλις χρόνια, ο τρόπος με τον οποίο ψωνίζουν οι Κύπριοι έχει αλλάξει αισθητά. Οι ουρές στα ταμεία πολλών καταστημάτων δίνουν σταδιακά τη θέση τους στις παραγγελίες μέσω κινητού τηλεφώνου, ενώ τα δέματα που καταφθάνουν καθημερινά από το εξωτερικό αποτελούν πλέον μέρος της καθημερινότητας χιλιάδων νοικοκυριών. Πλατφόρμες όπως η Temu και η Shein έχουν αλλάξει τις καταναλωτικές συνήθειες, φέρνοντας μια νέα πραγματικότητα για τους καταναλωτές, τις εταιρείες διανομής, τις τελωνειακές Αρχές, αλλά και τις κυπριακές επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται να προσαρμοστούν σε ένα περιβάλλον έντονου διεθνούς ανταγωνισμού.

Η αλλαγή αυτή επιβεβαιώνεται και από τα επίσημα στοιχεία. Σύμφωνα με έρευνα του Γραφείου Επιτρόπου Ρυθμίσεως Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Ταχυδρομείων, το 76% των πολιτών στην Κύπρο δήλωσαν ότι πραγματοποιούν ηλεκτρονικές αγορές, ποσοστό που αποτελεί το υψηλότερο που έχει καταγραφεί από την έναρξη της συγκεκριμένης μέτρησης. Παράλληλα, αυξήθηκε και η συχνότητα των αγορών, καθώς ο μέσος αριθμός ηλεκτρονικών

αγορών ανά καταναλωτή διαμορφώθηκε σε 1,2 τον μήνα το 2022, 1,6 το 2023 και 2 αγορές τον μήνα το 2025.

Η ίδια έρευνα καταγράφει ότι εννέα στους δέκα πολίτες χρησιμοποιούν κάποια μορφή ταχυδρομικής υπηρεσίας, ενώ τα Κυπριακά Ταχυδρομεία παραμένουν ο βασικός πάροχος για το 95% των πολιτών. Παράλληλα, ο μέσος αριθμός παραδόσεων δεμάτων αυξήθηκε από 16,9 ανά πολίτη ετησίως το 2023 σε 19,9 το 2025, εξέλιξη που αντανακλά τη συνεχή ενίσχυση της ζήτησης για υπηρεσίες παράδοσης.

Η τάση αυτή δεν περιορίζεται στην Κύπρο, αλλά αποτελεί ευρωπαϊκό φαινόμενο. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2024 εισήχθησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση περίπου 4,6 δισεκατομμύρια μικροδέματα αξίας έως 150 ευρώ, αριθμός που αντιστοιχεί σε περίπου 12 εκατομμύρια δέματα ημερησίως και είναι διπλάσιος σε σύγκριση με το 2023. Η ανοδική πορεία συνεχίστηκε και το 2025, όταν οι εισαγωγές μικροδεμάτων ανήλθαν σε περίπου 5,9 δισεκατομμύρια, με περισσότερο από το 90% να προέρχονται από την Κίνα.

Η αλματώδης αύξηση των εισαγωγών μικροδεμάτων έχει ήδη προκαλέσει την αντίδραση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία προωθεί νέα μέτρα για την ενίσχυση των τελωνειακών ελέγχων, τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των προϊόντων που εισέρχονται στην ευρωπαϊκή αγορά και την αντιμετώπιση ζητημάτων που αφορούν τον αθέμιτο ανταγωνισμό και την προστασία των

«Οι κυπριακές επιχειρήσεις δεν μπορούν και δεν πρέπει να ανταγωνιστούν αποκλειστικά στη βάση της χαμηλότερης τιμής»

καταναλωτών.

Πάνω από 2,6 εκατομμύρια δηλώσεις σε εννέα μήνες

Σύμφωνα με στοιχεία από το Τμήμα Τελωνείων, από τον Οκτώβριο του 2025, οπότε καταγράφονται τα στοιχεία μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος

εισαγωγών του Τμήματος, μέχρι και τις 15 Ιουλίου 2026 υποβλήθηκαν περισσότερες από 2,6 εκατομμύρια τελωνειακές δηλώσεις για δέματα από τρίτες χώρες. Ειδικότερα, τον Οκτώβριο του 2025 καταχωρήθηκαν 251.591 δηλώσεις, τον Νοέμβριο 269.673, τον Δεκέμβριο 331.790, τον Ιανουάριο του 2026 342.615, τον Φεβρουάριο 320.857, τον Μάρτιο 269.481, τον Απρίλιο 190.334, τον Μάιο 285.076, τον Ιούνιο 253.352, ενώ μέχρι τις 15 Ιουλίου 2026 είχαν ήδη καταγραφεί 101.634 δηλώσεις.

Η Κίνα κυριαρχεί στις αποστολές μικροδεμάτων

Τα στοιχεία του Τμήματος Τελωνείων καταδεικνύουν ότι η συντριπτική πλει-

ονότητα των δεμάτων χαμηλής αξίας που εισέρχονται στην Κύπρο προέρχονται από την Κίνα. Σύμφωνα με τον Εκπρόσωπο Τύπου του Τμήματος, το 91% των αποστολών δεμάτων χαμηλής αξίας (έως 150 ευρώ) προέρχονται από την Κίνα, γεγονός που αναδεικνύει τη δεσποζούσα θέση που κατέχουν οι κινεζικές πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου στις αγορές των Κυπρίων. Την ίδια ώρα, περίπου 4% των αποστολών προέρχονται από τις Ηνωμένες Πολιτείες, 2% από το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ το υπόλοιπο 3% αφορά εισαγωγές από άλλες τρίτες χώρες.

Το 71% των δηλώσεων αφορά αγορές από την Temu

Οι αποστολές δεμάτων χαμηλής αξίας παρουσιάζουν σημαντική αύξηση τα τελευταία χρόνια, όχι μόνο στην Κύπρο αλλά και σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, κυρίως λόγω της ανάπτυξης μεγάλων πλατφορμών ηλεκτρονικού εμπορίου, όπως η Temu και η Shein. Ωστόσο, όπως εξηγεί στη «Σημερινή» ο Εκπρόσωπος Τύπου του Τμήματος Τελωνείων, Γιώργος Κωνσταντίνου, η θεαματική αύξηση στις δηλώσεις εισαγωγής που καταγράφεται από τον Οκτώβριο του 2025 δεν οφείλεται αποκλειστικά στην αύξηση των παραγγελιών, αλλά και στην εφαρμογή του νέου αυτοματοποιημένου συστήματος εισαγωγών του Τμήματος. Μέχρι τότε, οι δηλώσεις εισαγωγής για τα συγκεκριμένα δέματα υποβάλλονταν σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τι να προσέχουν οι καταναλωτές

Οι ηλεκτρονικές αγορές από πλατφόρμες του εξωτερικού αποτελούν πλέον καθημερινή συνήθεια για χιλιάδες καταναλωτές. Πριν από κάθε αγορά, είναι σημαντικό οι καταναλωτές να επιλέγουν αξιόπιστους πωλητές, να ενημερώνονται για τους όρους επιστροφής και επιστροφής χρημάτων και να διατηρούν τα στοιχεία της παραγγελίας και της πληρωμής τους. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται και στα ηλεκτρικά

προϊόντα, καθώς θα πρέπει να φέρουν την απαιτούμενη σήμανση CE, όπου αυτή προβλέπεται από την ευρωπαϊκή νομοθεσία, ώστε να διασφαλίζεται ότι πληρούν τις βασικές προδιαγραφές ασφαλείας. Παράλληλα, πριν από την ολοκλήρωση της αγοράς, καλό είναι να διαβάζονται προσεκτικά η περιγραφή και τα χαρακτηριστικά του προϊόντος, προκειμένου να αποφευχθούν δυσάρεστες εκπλήξεις.

και τα δέματα έφθαναν στην Κύπρο ως ενδοκοινοτικό φορτίο. Με την εφαρμογή του νέου συστήματος, οι δηλώσεις υποβάλλονται πλέον απευθείας από τους εξαγωγείς στο ηλεκτρονικό σύστημα του Τμήματος Τελωνείων, με αποτέλεσμα ο μηνιαίος αριθμός των δηλώσεων να αυξηθεί από περίπου 2.500-3.000 σε 250.000-300.000.

Παράλληλα, τα στοιχεία του Τμήματος Τελωνείων αναδεικνύουν την κυριαρχία των συγκεκριμένων πλατφορμών στις εισαγωγές μικροδεμάτων. Όπως αναφέρει ο κ. Κωνσταντίνου, το 71% των δηλώσεων εισαγωγής αφορά αγορές μέσω της Temu, το 15% μέσω της Shein, το 4% μέσω της Amazon, ενώ το υπόλοιπο 10% αφορά άλλες πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου. Διευκρινίζει ακόμη ότι το ποσοστό της Shein εμφανίζεται μειωμένο από τον Μάρτιο-Απρίλιο του 2026, καθώς η εταιρεία άρχισε να εξυπηρετεί μεγάλο μέρος των παραγγελιών προς την Κύπρο μέσω αποθηκών που διατηρεί σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως αποτέλεσμα, περίπου 80%-90% των δεμάτων της μεταφέρονται πλέον ως ενωσιακές αποστολές, αφού οι σχετικές τελωνειακές διαδικασίες ολοκληρώνονται στο κράτος μέλος από το οποίο αποστέλλονται.

Ρούχα, παπούτσια και είδη για το σπίτι στις πρώτες θέσεις

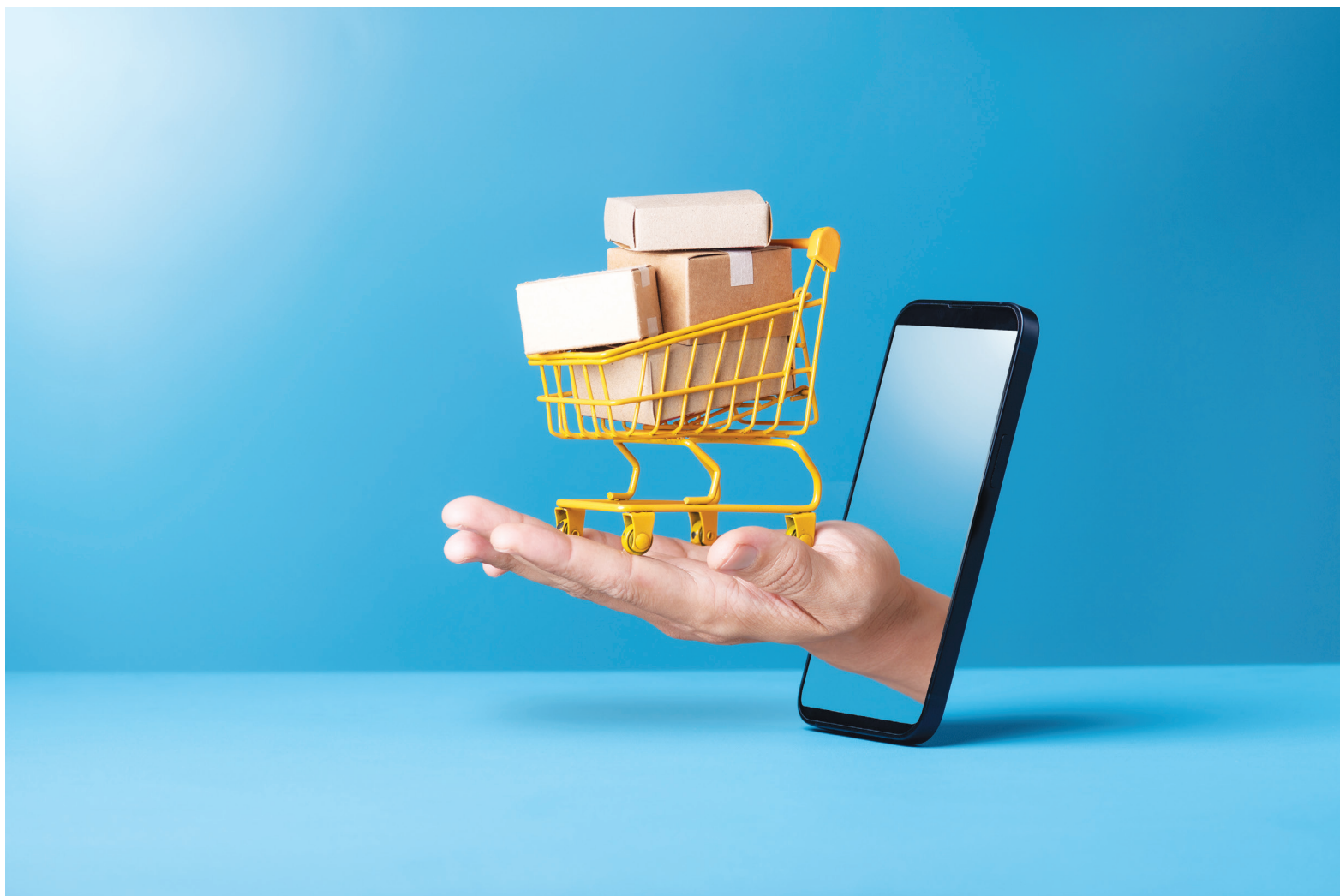
Η πλειονότητα των μικροδεμάτων που εισέρχονται στην Κύπρο αφορά προϊόντα καθημερινής χρήσης. Σύμφωνα με τον κ. Κωνσταντίνου, στις πρώτες θέσεις των εισαγόμενων προϊόντων βρίσκονται η ένδυση και η υπόδηση, ενώ ακολουθούν τσάντες και αξεσουάρ, πλαστικά είδη, μικροαυτικέιμενα οικιακής χρήσης, καθώς και ηλεκτρονικά προϊόντα και εξαρτήματα τηλεπικοινωνιών. Η εικόνα αυτή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Τμήματος, αντικατοπτρίζει τις καταναλωτικές επιλογές των Κυπρίων, οι οποίοι στρέφονται ολοένα και περισσότερο στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες για την αγορά προϊόντων χαμηλής αξίας και καθημερινής χρήσης.

Αυξήθηκαν οι τελωνειακοί έλεγχοι

Ερωτηθείς κατά πόσον ο αυξημένος όγκος εισαγωγών έχει οδηγήσει σε εντατικοποίηση των ελέγχων, ο Εκπρόσωπος Τύπου του Τμήματος Τελωνείων επιβεβαίωσε ότι η κατακόρυφη αύξηση των δηλώσεων εισαγωγής από τρίτες χώρες δημιούργησε την ανάγκη για περισσότερους τελωνειακούς ελέγχους. Όπως ανέφερε, το Τμήμα διενεργεί σήμερα συνδυασμένους ελέγχους, οι οποίοι βασίζονται τόσο στην ανάλυση κινδύνου όσο και σε δειγματοληπτικούς τυχαίους ελέγχους, με στόχο να διαπιστώνεται κατά πόσον τα εισαγόμενα προϊόντα συμμορφώνονται με τη νομοθεσία και τους κανονισμούς που διέπουν τις εισαγωγές στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Οι παρατυπίες που εντοπίζουν οι τελωνειακές Αρχές

Αναφερόμενος στους τελωνειακούς ελέγχους, ο κ. Κωνσταντίνου σημείωσε ότι εντοπίζονται κατά καιρούς παρατυπίες στα δέματα που ελέγχονται, οι οποίες όμως αφορούν κυρίως ζητήματα συμμόρφωσης με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές ασφάλειας και όχι υποθέσεις απομυήσεων. Όπως αναφέρει, οι περισσότερες περιπτώσεις σχετίζονται με παραβιάσεις της σήμανσης CE, ιδιαίτερα σε ηλεκτρικές συσκευές.

Πιέσεις στο κυπριακό λιανικό εμπόριο

Οι αλλαγές που καταγράφονται στις εισαγωγές μικροδεμάτων ανακλώνται πλέον και στην κυπριακή αγορά, με τις επιχειρήσεις να κάνουν λόγο για αυξανόμενες πιέσεις από τις διεθνείς πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου. Όπως ανέφερε στη «Σημερινή» ο Γενικός Γραμματέας του ΚΕΒΕ, Φιλόκυπρος Ρουσούνιδης, μπορεί να μην υπάρχουν ακόμη ολοκληρωμένα στοιχεία που να αποτυπώνουν με ακρίβεια το οικονομικό αποτύπωμα για τις κυπριακές επιχειρήσεις, ωστόσο, μέσα από την καθημερινή επικοινωνία με τα μέλη του Επιμελητηρίου, καθίσταται σαφές ότι οι πιέσεις προς το λιανικό εμπόριο αυξάνονται διαρκώς.

Σύμφωνα με τον κ. Ρουσούνιδη, τις μεγαλύτερες πιέσεις δέχονται οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους κλάδους της ένδυσης και της υπόδησης, των αξεσουάρ, των ειδών οικιακής χρήσης, των παιχνιδιών, των μικρών ηλεκτρονικών συσκευών και γενικότερα των προϊόντων χαμηλής και μεσαίας αξίας, όπου η τιμή αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον καταναλωτή. Την ίδια ώρα, παρατηρείται σταδιακή μετατόπιση των Κυπρίων προς τις ηλεκτρονικές αγορές, γεγονός που

«**Το 91% των αποστολών δεμάτων χαμηλής αξίας προέρχονται από την Κίνα»**

περιορίζει μέρος της επισκεψιμότητας και των αυθόρμητων αγορών στα φυσικά καταστήματα.

Παράλληλα, ο Γενικός Γραμματέας του ΚΕΒΕ διευκρύνει ότι το ζήτημα δεν αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο ή την τεχνολογία καθαυτή. Όπως σημειώνει, οι κυπριακές επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται την ανάγκη να επενδύσουν ακόμη περισσότερο στην ψηφιακή τους παρουσία, στην ποιότητα των υπηρεσιών, στην ταχύτητα εξυπηρέτησης και στη συνολική εμπειρία του πελάτη. Η βασική ανησυχία, όπως υπογραμμίζει, αφορά το κατά πόσον όλοι οι παίκτες της αγοράς λειτουργούν με τους ίδιους κανόνες. «Οι ευρωπαϊκές και κυπριακές επιχειρήσεις επιωμίζονται φορολογικές, τελωνειακές, εργασιακές, περιβαλλοντικές και κανονιστικές υποχρεώσεις, καθώς και αυστηρές προδιαγραφές για την ασφάλεια και την ποιότητα

των προϊόντων τους. Δεν είναι αποδεκτό να ανταγωνίζονται προϊόντα που ενδέχεται να εισέρχονται στην αγορά χωρίς αντίστοιχους ελέγχους και υποχρεώσεις», τόνισε.

Η λύση δεν είναι μόνο η χαμηλή τιμή

Όπως τονίζει ο κ. Ρουσούνιδης, οι κυπριακές επιχειρήσεις δεν μπορούν και δεν πρέπει να ανταγωνιστούν αποκλειστικά στη βάση της χαμηλότερης τιμής. Αντίθετα, διαθέτουν συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως η ποιότητα, η αξιοπιστία, η άμεση εξυπηρέτηση, η εγγύηση, η ασφάλεια των προϊόντων και η σχέση εμπιστοσύνης που αναπτύσσουν με τον καταναλωτή. Για να μπορέσουν, όμως, να αξιοποιήσουν αυτά τα πλεονεκτήματα, απαιτείται ένα πραγματικά ισότιμο περιβάλλον ανταγωνισμού.

Σύμφωνα με τον ίδιο, σε ευρωπαϊκό επίπεδο απαιτούνται αυστηρότεροι έλεγχοι στα προϊόντα που εισέρχονται στην ενιαία αγορά, πλήρης εφαρμογή της νομοθεσίας για την ασφάλεια των προϊόντων, ουσιαστική ικνλασιμότητα των πωλητών και μεγαλύτερη ευθύνη των ιδίων των ηλεκτρονικών πλατφορμών. Παράλληλα, χαρακτηρίζει ως θετική εξέλιξη την επιβολή τελωνειακής

επιβάρυνσης στα μικρά δέματα από την 1η Ιουλίου 2026, διευκρινίζοντας, ωστόσο, ότι το συγκεκριμένο μέτρο από μόνο του δεν αρκεί.

Σε εθνικό επίπεδο, προσθέτει, χρειάζεται περαιτέρω ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών, καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών και ουσιαστική στήριξη της ψηφιακής μετάβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Όπως αναφέρει, θα πρέπει να προωθηθούν προγράμματα που θα βοηθήσουν τις κυπριακές επιχειρήσεις να αναπτύξουν σύγχρονα ηλεκτρονικά καταστήματα, αποτελεσματικότερες υπηρεσίες παράδοσης και μεγαλύτερη εξωστρέφεια.

Κλείνοντας, ο Γενικός Γραμματέας του ΚΕΒΕ απευθύνει μήνυμα τόσο προς τους καταναλωτές όσο και προς την Πολιτεία. «Η χαμηλότερη τιμή δεν αποτελεί πάντοτε τη συμφερότερη ή ασφαλέστερη επιλογή. Κάθε αγορά είναι ταυτόχρονα και μια οικονομική επιλογή. Όταν σπηρίζουμε μια κυπριακή επιχείρηση, σπηρίζουμε θέσεις εργασίας, τα δημόσια έσοδα και την πραγματική οικονομία του τόπου». Παράλληλα, ξεκαθαρίζει ότι το ΚΕΒΕ δεν ζητά προστατευισμό, αλλά ίδιους κανόνες, ίδιες υποχρεώσεις και πραγματικά ίσους όρους ανταγωνισμού για όλους.

Πρόσκληση Υποβολής Αιτήσεων σε Διαγωνισμό για τη Χορήγηση Δικαιωμάτων Χρήσης του Φάσματος Ραδιοσυχνοτήτων (26 GHz) για την Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών για την Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

(ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ 3/2026)

Ο Αν. Διευθυντής του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, διά της παρούσας ειδοποίησης, προσκαλεί την υποβολή αιτήσεων σε διαγωνισμό για τη χορήγηση εξουσιοδοτήσεων χρήσης της ζώνης ραδιοσυχνοτήτων 25.5 – 27.5 GHz για την ίδρυση και λειτουργία δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Οι εξουσιοδοτήσεις θα χορηγηθούν με πλειοδοτική διαδικασία (πλειστηριασμός). Τα έγγραφα του διαγωνισμού με αντικείμενο «Πλειστηριασμός για τη Χορήγηση Δικαιωμάτων Χρήσης του Φάσματος Ραδιοσυχνοτήτων (26 GHz) για την Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύων Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών για την Παροχή Υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών» και με κωδικό αναφοράς: THE Δ1/2026 είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (<https://www.gov.cy/dmrid-dec>) και στα γραφεία του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών στη διεύθυνση 286 Λεωφόρος Στροβόλου, 2048 Στρόβολος (τηλ. +357 22 814854).

Οι ενδιαφερόμενοι Οργανισμοί, που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση, θα πρέπει να καταθέσουν τον απαιτούμενο φάκελο στο Κιβώτιο Προσφορών του Τμήματος Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών, στη διεύθυνση 286 Λεωφόρος Στροβόλου, 2048 Στρόβολος, Κύπρος, **το αργότερο μέχρι τις 14 Σεπτεμβρίου 2026 και ώρα 11.00 π.μ.** Είναι ευθύνη των αιτητών να μεριμνήσουν κατάλληλα προκειμένου η αίτησή τους να παραληφθεί πριν από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο.

52 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΤΤΙΛΑ

Έζησε την εισβολή στα 12 του και ακόμη αναζητά τον αδελφό του

Από τις πρώτες ώρες της τουρκικής εισβολής μέχρι τη σύλληψη της οικογένειάς του και την εξαφάνιση του αδελφού του, ο Κώστας Έλληνας καταθέτει μια συγκλονιστική προσωπική μαρτυρία

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Πενήντα δύο χρόνια μετά την τουρκική εισβολή, οι πληγές της κυπριακής τραγωδίας παραμένουν ανοιχτές για εκατοντάδες οικογένειες που εξακολουθούν να αναζητούν απαντήσεις για την τύχη των αγαπημένων τους. Ανάμεσά τους βρίσκεται και ο Κώστας Έλληνας, από την κατεχόμενη Κυθραία, ο οποίος κουβαλά από παιδί το βάρος της απώλειας του 18χρονου αδελφού του, Μιλτιάδη, τα ίχνη του οποίου χάθηκαν τον Σεπτέμβριο του 1974, λίγες εβδομάδες μετά τη δεύτερη φάση της τουρκικής εισβολής.

Σε συνέντευξη του στη «Σημερινή», ο κ. Έλληνας ξεδιπλώνει τις μνήμες μιας ζωής σημαδεμένης από τον πόλεμο, περιγράφει τις δραματικές στιγμές που έζησε η οικογένειά του, μιλά για τον πολυετή αγώνα αναζήτησης του αδελφού του και στέλνει το δικό του μήνυμα, ώστε το δράμα των αγνοουμένων να μη λησμονηθεί ποτέ.

Κύριε Έλληνα, για να σας γνωρίσουν καλύτερα οι αναγνώστες μας, θα θέλατε να μας πείτε λίγα λόγια για εσάς και τον τόπο καταγωγής σας;

Κατάγομαι από την Κυθραία, μια κοινότητα με έξι χιλιάδες χρόνια ιστορικής παρουσίας, και ένα από τα εννέα βασίλεια της αρχαίας Κύπρου. Βρίσκεται στα 8 χιλιόμετρα απέναντι από τη Λευκωσία και ξεκινά από τους πρόποδες του Πενταδάκτυλου με προσανατολισμό την πεδιάδα της Μεσοαρίας. Ήταν μια ακμάζουσα κοινότητα μέχρι την ημέρα κατάληψής της από τον τουρκικό στρατό εισβολής, την 14η Αυγούστου 1974. Είχε πέραν των 4 χιλιάδων μόνιμων κατοίκων που κατοικούσαν στις 7 ενορίες της κοινότητας.

Πόσων ετών ήσασταν όταν εκδηλώθηκε η τουρκική εισβολή του 1974 και ποιες είναι οι πρώτες εικόνες που έχουν μείνει χαραγμένες στη μνήμη σας;

Η 20η Ιουλίου 1974 με βρίσκει στην ηλικία των 12 ετών. Είχα προλάβει ν' αποφοιτήσω από το Δημοτικό Σχολείο της Ενορίας Χαρδακιώσεως Κυθραίας, που ήταν η ενορία μου, και, αφού παρακάθισα σε γραπτές προεισαγωγικές εξετάσεις, πέτυχα ένταξη στο Γυμνάσιο Κυθραίας, χαράσσοντας στο μυαλό μου όνειρα και προσδοκίες για τη συνέχεια.

Το πρωινό της 20ης Ιουλίου 1974, εμένα και την αδελφή μου Κατερίνα, που ήταν 14 ετών τότε, μας ξύπνησε απότομα η μάνα μας Ιωάννα, γύρω στις πεντέμιοι το πρωί, για να μας δείξει τα τουρκικά μεταγωγικά αεροπλάνα που κινούνταν το ένα πίσω από το άλλο σε σχηματισμούς και πολύ χαμηλά πάνω από τον ορίζοντα των βουνών μας. Ένα κύμα φόβου απλώθηκε στην ψυχή μας. Δεν άργησε να φανεί καλά καλά ο ήλιος και τα πρώτα βομβαρδιστικά πέρασαν με την βία από πάνω μας και στη συνέχεια άλλα τόσα και τόσα. Ο φόβος έγινε πλέον μόνιμος, αλλά και ο πανικός ατέλειωτος.

Μετά ακολούθησε το διάγγελμα του Υπουργού Αμύνης και τα πρώτα εμβλήματα. Αφού ταΐσαμε τα ζώα μας και τα μαντρίσαμε, πήραμε τον δρόμο για το άλλο μας το σπίτι, που ήταν κοντά στην εκκλησία και εντός του αστικού ιστού της κοινότητας για την άμεση ανάγκη για ασφάλεια.

Τι ακολούθησε μετά τις πρώτες επιθέσεις και πώς το ζήσατε εσείς και η οικογένειά σας;

Γύρω στο 4 το απόγευμα βρίσκομαι μαζί με πολλούς άλλους έξω από το Δημοτικό Σχολείο μου. Τα πρώτα λαντ-ρόβερ της Εθνικής Φρουράς φέρνουν τους πρώτους βαριά λαβω-

μένους εθνοφρουρούς από τις μάχες στο Μπενγκοϊζ, Επιχώ και Τζιάος. Το σχολείο μετατρέπεται σε έκτακτο νοσοκομείο. Ακολουθούν και άλλες αφίξεις. Κατάσταση χάους. Αλλοφροσύνης. Κυράδες προσφέρουν παγωμένο νερό στους φανιάρους και αυτοί εξαντλημένοι με ξηραμένα χείλη δεν το δέχονται με ευκολία. Έννοια τους είναι

«Τα ίχνη του αδελφού μου εξαφανίζονται και μέχρι σήμερα καμιά ενημέρωση δεν έχουμε για την τύχη του»

να ξαναγεμίσουν τους γεμιστήρες τους με σφαίρες για την επιστροφή. Τους ρωτούν: Από πού είσαι παιδί μου και ο ένας απαντά από τον Γερόλακκο, ο άλλος από την Άχνα και άλλος από τον Πεδουλά. Απόλυτο το χάος. Πανικός.

Ήρθε και η νύκτα και έφερε τον φόβο των νυκτερινών αεροπορικών βομβαρδισμών. Διανυκτερεύσαμε στο σπίτι μας εντός του αστικού ιστού και την επομένη επιστρέψαμε στην αγροικία μας για να φροντίσουμε τα ζώα

μας. Ο φόβος για το τι πρόκειται να ακολουθήσει και τις συνέπειες που θα προκύψουν, ρίζωσε βαθιά μέσα στην ψυχή μου. Πολλά τα ερωτήματα, αλλά δύσκολες οι απαντήσεις.

Στις επόμενες μέρες, είχαν διασταυρώσει τον Πενταδάκτυλο οι πρώτοι κυνηγημένοι πρόσφυγες από την Επαρχία της Κερύνειας, κατηφορίζοντας για το άγνωστο. Ο φόβος και ο πανικός έχουν μόνιμα εγκατασταθεί μέσα στην ψυχή μας.

Την 24η Ιουλίου, αμέσως μια μέρα μετά την οριστική κατάληψη της Κερύνειας, αργά το απόγευμα, 13 φορτηγά Bedford της Εθνικής Φρουράς πέρασαν από τον κεντρικό δρόμο της κοινότητας, κατευθυνόμενα προς το Γενικό Νοσοκομείο της Λευκωσίας, πλήρως φορτωμένα από τραυματίες, ίσως και νεκρούς από τα πεδία των μαχών.

Υπήρχε παράλληλα και η βαθιά ανησυχία για τον 26χρονο τότε έφεδρο στραιώτη και αδελφό μου Σπύρο, που για αρκετές μέρες με αγωνία δεν είχαμε κανένα νέο για την τύχη του.

Αναγκαστήκατε να εγκαταλείψετε το σπίτι και τον τόπο σας; Πώς θυμάστε εκείνη τη στιγμή και όσα ακολούθησαν;

Με την έναρξη της δεύτερης φάσης της τουρκικής εισβολής, την Τετάρτη, 14

Αυγούστου 1974, ο πατέρας, η μητέρα, ο παππούς, ο αδελφός μου Μιλτιάδης που ήταν 18 ετών, η αδελφή μου Κατερίνα και εγώ παραμείναμε όλοι μαζί στα χωράφια μας, που απείχαν γύρω στο ένα χιλιόμετρο από τον κεντρικό δρόμο του χωριού. Ο κυριότερος λόγος που ώθησε τον πατέρα μου να μη φύγει με την υπόλοιπη κοινότητα και να παραμείνει, ήταν τα πολλά ζώα που είχαμε και κυρίως μια αγελάδα, που επρόκειτο να γεννήσει εκείνες τις μέρες. Επίσης, όπως πάρα πολλοί εκμηδύναν εκείνες τις μέρες, επρόκειτο για μια προσωρινά ανώμαλη κατάσταση, η οποία με την πάροδο λίγων ημερών θα επανερχόταν σε πλήρη ομαλότητα.

Παραμείναμε στα χωράφια μας κρυμμένοι κάτω από τα πυκνά φύλλα των δέντρων, για τρεις ολόκληρες εβδομάδες μέχρι την Πέμπτη, 5 Σεπτεμβρίου 1974. Γύρω στις 10 το πρωί δεχθήκαμε την επίθεση με πολυβολισμούς από 100 περίπου πάνοπλους Τούρκους στρατιώτες. Αφού μας ακινητοποίησαν, έδεσαν με τα σχοινιά των ζώων μας τον αδελφό μου και τον γείτονα μαζί και προχωρήσαμε προς το σπίτι. Εκεί μας είπαν ότι πρέπει ν' αφήσουμε ό,τι έχουμε και να τους ακολουθήσουμε.

Χωρίς να πάρουμε οπδήποτε μαζί μας, προχωρήσαμε πεζοί, μέσα στο καυτό μεσημέρι του Σεπτεμβρίου, μπροστά Τούρκοι στρατιώτες, στη μέση εμείς και πίσω άλλοι τόσοι προς άγνωστη κατεύθυνση.

Ποιος από την οικογένειά σας συγκαταλέγεται στους αγνοούμενους της τουρκικής εισβολής;

Ο αδελφός μου Μιλτιάδης, που

Ulutag και τον επίσης μεγάλο και πιστό φίλο των αγνοουμένων μας, μακαριστό Ξενοφώντα Καλλή. Γύρω στο 2013 μού κάνουν γνωστό ότι μαζί έκαναν έφοδο στον Αστυνομικό Σταθμό αναζητώντας σημάδια για τον αδελφό μου.

Πρόεκυψαν ποτέ πληροφορίες για την τύχη του αδελφού σας;

Λίγο αργότερα, μετά τις προσπάθειες που έγιναν για τη συλλογή στοιχείων, με πληροφόρησαν ότι υπήρχαν αδιασταύρωτες και ανεπιβεβαιώσιμες πληροφορίες για την εκτέλεσή του, την ίδια μέρα της σύλληψής του. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν έχει προκύψει οτιδήποτε που να επιβεβαιώνει αυτές τις πληροφορίες. Μέχρι σήμερα έχουν γίνει τρεις εκταφές και ήμουν παρών στις δύο από αυτές, χωρίς να προκύψει θετικό αποτέλεσμα.

“

«Δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να επιτρέψουμε να ξεχαστεί το δράμα των αγνοουμένων και των συγγενών τους»

Ο αγώνας συνεχίζεται.

Πότε ενημερωθήκατε από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις εξελίξεις στην υπόθεσή τους και πώς βιώσατε εκείνη τη στιγμή;

Ουδέποτε μέχρι σήμερα είχα επίσημη πληροφόρηση για την εξέλιξη της υπόθεσής μου. Όπως ανέφερα και προηγουμένως, μέχρι σήμερα έχω γράψει δεκάδες σημειώματα προς όλες τις κατευθύνσεις. Έδωσα αγώνα και προσπάθεια με τον τότε λ.χ. Προεδρικό Επίτροπο, κ. Φώτη Φωτίου, ώστε να ενταχθεί και ο Αστυνομικός Σταθμός της Κυθραίας στις περιοχές για επικείμενες εκταφές... Έστειλα φωτογραφίες όπως ήταν ο Αστυνομικός Σταθμός το 1974 στον Εκπρόσωπο τότε της ΔΕΑ, κ. Ηλία Γεωργιάδη... Είναι ένας αγώνας χωρίς σταματημό και δεν πρόκειται ποτέ να σταματήσει, μέχρι τη στιγμή που θα διευκρινιστεί η τύχη του αδελφού μου. Βρίσκομαι σε διαρκή διαβούλευση με τον παρόντα εκπρόσωπο της Ελληνοκυπριακής Πλευράς στη ΔΕΑ, κ.

Λεωνίδα Παντελίδη και τελευταίως, στις 17 Ιουνίου 2025, στο πλαίσιο των αγώνων μου και των προσπαθειών μου, με συνόδευσε στις κατεχόμενες περιοχές σε κα' ιδίαν συνάντηση με τον επίσης Τουρκοκύπριο αντιπρόσωπο στη ΔΕΑ, κ. Hakki Muftouzateh. Είναι ένα απλήρωτο χρέος προς αυτόν και τους γονείς μας που έφυγαν με την αγωνία για την τύχη του.

Πενήντα δύο χρόνια μετά, τι σημαίνει για εσάς η μνήμη των αγνοουμένων και ποιο μήνυμα θέλετε να στείλετε στις νεότερες γενιές;

Το ζήτημα των αγνοουμένων μας είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τις

προσπάθειες επίλυσης του κυπριακού ζητήματος. Παρά τον απόλυτο ανθρωπιστικό του χαρακτήρα, εντούτοις, δεν μπορεί να βοηθή βιώσιμη και σταθερή επίλυση του πολιτικού μας ζητήματος, αν δεν θεραπευτούν πρωτίστως οι αιτίες που το προκαλέσαν.

Δυστυχώς, μέχρι σήμερα, η Τουρκία με τη στάση της δεν βοηθά στην επίλυση του ζητήματος των αγνοουμένων μας. Εδώ και 52 ολόκληρα χρόνια αναμένω μια απάντηση να μου δώσουν στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΔΕΑ για το τι απέγινε κατά την Πέμπτη, 5 Σεπτεμβρίου 1974 και μετέπειτα. Είναι ανθρώπινο δικαίωμά μας να ξέρουμε, καταγεγραμμένο στη Χάρτα Λειτουργίας των Ηνωμένων Εθνών και στη Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ελευθεριών.

Συμμετέχω τα τελευταία χρόνια στην Παγκύπρια Επιτροπή Συγγενών Αγνοουμένων και Αδελώτων Αιχμαλώτων, σε μια συνολική προσπάθεια να κρατηθεί το θέμα ζωντανό μέχρι την επίλυσή του και μέσα στην Κυβέρνηση και μέσα στην κοινωνία.

Έχουμε απλήρωτο χρέος σε κάθε αγνοούμενο, πολίτη ή στραιώτη, νέο, γέρο ή παιδί, να κρατηθεί η μνήμη ζωντανή και το θέμα επίκαιρο.

Εγώ, προσωπικά, έχω παραστεί σε αρκετά σχολεία, Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια, μιλώντας για το ζήτημα, κάνοντας διαλέξεις και παρουσιάσεις ώστε να καταστεί γνωστό το θέμα και να μην ξεχαστεί από τη νέα γενιά.

Δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να επιτρέψουμε να ξεχαστεί το δράμα των αγνοουμένων και των συγγενών τους. Είναι χρέος μας διαν εξακολουθεί να είναι σε εκκρεμότητα, να παραδίδεται από γενιά σε γενιά, ειδικότερα τώρα που πάρα πολλοί γονείς αλλά ακόμα και αδελφια δεν ζουν ανάμεσά μας. Τα 52 χρόνια της κατοχής δεν θα πρέπει να είναι εμπόδιο αλλά αφορμή για συνέχεια. Η κοινωνία οφείλει να το πάρει ως κληρονομιά και να το παλέψει με όλη τη δύναμή της.

ήταν 18 ετών, συγκαταλέγεται στους αγνοουμένους της τουρκικής εισβολής. Με την έναρξη της δεύτερης φάσης της εισβολής, την Τετάρτη, 14 Αυγούστου 1974, ο πατέρας, η μητέρα, ο παππούς, ο αδελφός μου Μιλτιάδης, η αδελφή μου Κατερίνα και εγώ, παραμείναμε όλοι μαζί στα χωράφια μας. Μαζί μας βρισκόταν από την πρώτη στιγμή και ο γείτονάς μας Καλλής Γιαπανάς.

Παραμείναμε στα χωράφια μας κρυμμένοι κάτω από τα πυκνά φύλλα των δέντρων για τρεις ολόκληρες βδομάδες, μέχρι την Πέμπτη, 5 Σεπτεμβρίου 1974, όταν δεχθήκαμε την επίθεση από Τούρκους στρατιώτες και συλληφθήκαμε.

Αφού φθάσαμε στον Αστυνομικό Σταθμό της Κυθραίας, μας έβαλαν όλους μαζί σε ένα κελί. Αργότερα, εγώ, η αδελφή μου και η μητέρα μου μεταφερθήκαμε στο Δημοτικό Σχολείο της Βόνης, που ήταν χώρος συγκέντρωσης για τα γυναικόπαιδα. Την επόμενη μέρα συνάντησα τον πατέρα μου και τον γείτονα Καλλή Γιαπανά. Όταν τον ρώτησα για την τύχη του αδελφού μου, απάντησε ότι μετά τη μεταφορά τους από τον Αστυνομικό Σταθμό της Κυθραίας, δεν γνώριζε οτιδήποτε για την τύχη του.

Είναι λοιπόν φανερό ότι από τον χώρο του Αστυνομικού Σταθμού της Κυθραίας, τα ίχνη του αδελφού μου εξαφανίζονται και μέχρι σήμερα καμιά ενημέρωση δεν έχουμε για την τύχη του.

Πώς ξεκίνησε η αναζήτηση του αγνοούμενου αδελφού σας;

Η αναζήτηση του αγνοούμενου αδελφού μου, αναγκαστικά, εντάχθηκε μέσα στην ευρύτερη δυσκολία του ζητήματος αφού μέχρι το 1981 η τουρκική

πλευρά παρουσίαζε μια ανελαστική και αδιάλλακτη συμπεριφορά. Συμφωνήθηκε η έναρξη λειτουργίας της ΔΕΑ υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών και οι πρώτες εκταφές άρχισαν γύρω στο 2001.

Γύρω στο 2008 έρχομαι σε επαφή με την πρόσφατα εκλιπούσα πρωτοπόρο Τουρκοκύπρια δημοσιογράφο Sev gul

“ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Η είδηση του θανάτου της Μάρως Κοντού βύθισε στο πένθος τον καλλιτεχνικό χώρο και όλους όσους την γνώρισαν και την λάτρεψαν μέσα από τη μακρόχρονη πορεία της στο θέατρο και τον κινηματογράφο. Η σπουδαία ηθοποιός άφησε την τελευταία της πνοή σε ηλικία 92 ετών, ύστερα από σοβαρή επιδείνωση της κατάστασής της υγείας της. Τις τελευταίες ημέρες νοσηλευόταν στο νοσοκομείο «Άγιος Σάββας», ενώ είχε προηγηθεί πολυήμερη νοσηλεία της στο «Αττικόν».

Όταν η προνοπτικότητα κοιμάται

Η πρόβλεψη, η πρόληψη και η προνοπτικότητα είναι φρούτα που δεν ευδοκιμούν στη μικρο-μεγαλονοσία μας. Αμέτρητα τα παραδείγματα, κάποια από τα οποία συνδέονται και με μεγάλες τραγωδίες. Πρωταγωνιστής το Κράτος, που συχνά παίρνει αποφάσεις χωρίς να υπολογίζει μελλοντικές ανάγκες και κινδύνους, και χωρίς να έχει τις λύσεις διότι αυτές οι ανάγκες εμφανιστούν.

Πάρτε για παράδειγμα το πρόσφατο χάος που προκλήθηκε κατά τη μετάβαση στο νέο σύστημα της ψηφιακής τηλεόρασης, με αποτέλεσμα χιλιάδες νοικοκυριά να βλέπουν στις οθόνες τους το νέο σίριαλ «Μαύρη μαυρίλα πλάκωσε, μαύρη σαν καλιακούδα»! Το Κράτος παραδέχθηκε ότι δεν είχε προβλέψει σωστά τα πολυάριθμα προβλήματα που προέκυψαν και αναγκάστηκε να καταφύγει στην επαναφορά του παλιού συστήματος για τρεις μήνες, ώστε να λυθούν (αν λυθούν) τα προβλήματα που έχουν διαπιστωθεί. Παράλληλα θα πρέπει το Κράτος να έρθει αρωγός, ιδιαίτερα σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, για να καλύψουν τη σημαντική οικονομική επιβάρυνση κατά την προσαρμογή στο νέο σύστημα. Όλα αυτά θα έπρεπε να είχαν προβλεφθεί έγκαιρα, αλλά...

Και περνάμε στο θέμα της ενέργειας, στο οποίο η προνοπτικότητα του Κράτους ποτέ δεν ήταν... ενεργή. Η Κυβέρνηση ενθάρρυνε την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών μέχρι και σε

γουμάδες, αλλά δεν είχε την προνοπτικότητα να υπάρχει και το ανάλογο σύστημα αποθήκευσης της πλεονάζουσας παραγόμενης ενέργειας! Τις τελευταίες ημέρες συζητείται έντονα και το θέμα της επάρκειας ενέργειας, στο οποίο η προνοπτικότητα είναι μονίμως απούσα, ενώ ο κίνδυνος μπλακ άουτ είναι μονίμως παρών. Τώρα τρέχουν να φέρουν νέες συμβατικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρισμού, αλλά μιλάμε για χρονοβόρες διαδικασίες. Και βεβαίως... κοστοβόρες για την τσέπη του καταναλωτή.

Επίσης, το Κράτος δεν είχε την προνοπτικότητα να διαθέτει ικανοποιητικό αριθμό μονάδων αφαλάτωσης, για να μην αναγκάζομαστε να μένουμε άλoυτοι, και τρέχαμε πέρσι να ζηπιανέψουμε δανεικές κινητές μονάδες από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα! Στον τομέα της Παιδείας, το Κράτος ενθάρρυνε τη στροφή των μαθητών στην τεχνική εκπαίδευση και, όταν αυτό επιτεύχθηκε και είδαμε το ενδιαφέρον να αυξάνεται, διαπιστώσαμε ότι... δεν διαθέτουμε αρκετές τεχνικές σχολές για να απορροφήσουν τους πρόσθετους μαθητές!

Θα μπορούσα να παραθέσω και άλλα παραδείγματα, αλλά ο χώρος δεν το επιτρέπει. Απλώς θα κλείσω με μια ρήση του αρχαίου ιστορικού Πλουτάρχου: «Μηδέν της τύχης, αλλά πάντα της ευβουλίας και της προνοίας» («Τίποτα δεν εξαρτάται από την τύχη, αλλά όλα από την ορθή κρίση και την προνοπτικότητα»).

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Πολύ νωρίς ξεκίνησε ο πόλεμος

Δυστυχώς έπεσε στο κενό η δραματική μας έκκληση προς τα κόμματα να μη μας ρίξουνε στο κεφάλι από τώρα την πενέκκα των προεδρικών εκλογών του 2028, μέσα στον λάλλαρον του καλοκαιριού. Το έκαναν, μάλιστα, με όση μεγαλύτερη βιασύνη μπορούσαν!

Αφορμή έδωσε η απόφαση του ΔΗΣΥ και του ΑΚΕΛ να καταψηφίσουν το κυβερνητικό αίτημα να παραιθούν για έξι μήνες οι υπηρεσίες της Υφυπουργού Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, Μαριλένας Ραουνά. Πικραμένος ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης βγήκε στα μικρόφωνα και δήλωσε ότι ανέμενε από το ΑΚΕΛ μια τέτοια συμπεριφορά, αφού είναι γνωστά τα ανευρωπαϊκά του αισθήματα, αλλά δεν την ανέμενε από τον (φιλοευρωπαϊκό) Δημοκρατικό Συναγερμό.

Η προεδρική δήλωση ήταν το φιάλι που πυροδότησε την έκρηξη της οργής της Πινδάρου. Μα να υπονοήσει ότι ο ΔΗΣΥ ενήργησε ανευρωπαϊκά;

Έτσι ξεκίνησε ο Τρωικός πόλεμος για τα μάτια της Μαριλένας. Ο Συναγερμός, με δηλώσεις της Αννίτας, αλλά και του εκπροσώπου Τύπου, Ονούφριου Κουλλά, καθώς και βουλευτών, επιτέθηκε προσωπικά στον Πρόεδρο, κατηγορώντας τον ότι επεχείρησε να μετατρέψει μια δική του αποτυχία σε πολιτική επίθεση κατά του ΔΗΣΥ. Η Πινδάρου εστίασε την κριτική της στο ότι η Κυβέρνηση κατέθεσε το αίτημά της στο παρά ένα και διερωτήθηκε: «Αν πράγματι η παράταση ήταν τόσο κρίσιμη για τα συμφέροντα της

Κυπριακής Δημοκρατίας και για τις διαπραγματεύσεις του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, γιατί δεν προβλέφθηκε έγκαιρα;».

Όντως, είναι ανεξήγητο για ποιο λόγο η Κυβέρνηση κατέθεσε με τη διαδικασία του κατεπείγοντος κάτι που μπορούσε να είχε κάνει πολύ πιο πριν, αφαιρώντας από την αντιπολίτευση το πρόσχημα ή το άλλοθι που έψαχνε για να απορρίψει το αίτημα του Προεδρικού.

Βέβαια, για να λέμε την αλήθεια, και πιο πριν να έστελνε το αίτημα η Κυβέρνηση, ίσως ο ΔΗΣΥ και πάλι να ηττούσε αρνητική σιάση, αφού φαίνεται να μη θεωρεί αναγκαίο το Υφυπουργείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Αυτό,

τουλάχιστον, συμπεραίνεται από τις ανακοινώσεις του κόμματος, στις οποίες σημειώνεται ότι υπάρχουν και άλλοι θεομοί του Κράτους που μπορούν να αναλάβουν αυτά που θα έκανε η κυρία Ραουνά. Ενώ ο κ. Κουλλά προχώρησε ένα βήμα πιο κάτω, λέγοντας ότι ο Πρόεδρος «επιλέγει να δημιουργήσει νέες δομές για να βολέψει κόσμο», με την προσθήκη: «Αλλωστε έχει βεβαρημένο παρελθόν στον διορισμό οικογενειακών φίλων, συγγενών, συγάμπρων και κουμπάρων».

Όπως βλέπετε, κυρίες και κύριοι, άρχισαν πολύ νωρίς τα προεκλογικά όργανα (με τον ήχο της πενέκκας να κρατά τον ρυθμό)!

ΜΠΟΞΕΡ

Τρεις και ο Νίκος

Η φόρμουλα 3+1 δεν αφορά, πλέον, μόνο τη συνεργασία Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ, με τη σύμπραξη των ΗΠΑ. Τώρα παραπέμπει και στην... πολιτική μας σκηνή, όπου έχουμε τρία Συναγερμικά στελέχη (Αννίτα, Αβέρωφ, Παμπορίδη) και τον εκτός Συναγερμού, αλλά Συναγερμικό, Νίκο Χριστοδουλίδη, να διεκδικούν τον προεδρικό θώκο!

Βεβαίως, η κατάσταση είναι τώρα περισσότερο περίπλοκη από τις προηγούμενες προεδρικές εκλογές, στις οποίες είχαμε μόνο... 1+1, δηλαδή τον Αβέρωφ και τον Χριστοδουλίδη να κοιταροχτυπιούνται για την ψήφο των Συναγερμικών. Στην παρούσα φάση, θα έχουμε την Αννίτα, τον Αβέρωφ και τον Παμπορίδη να κοιταροχτυπιηθούν πρώτα μεταξύ τους και ο νικητής να αντιμετωπίσει τον Χριστοδουλίδη. Και αυτός που θα επικρατήσει μεταξύ των δύο, να αντιμετωπίσει στον δεύτερο γύρο τον υποψήφιο του ΑΚΕΛ. Ο οποίος

υποψήφιος του ΑΚΕΛ δεν αποκλείεται να προέρχεται και αυτός... από τη Δεξιά, οπότε η φόρμουλα μετατρέπεται σε 3+1+1.

Ας πάρουμε, όμως, τα πράγματα με τη σειρά. Στην Πινδάρου τάρaxe τα νερά η κοινοποίηση του ενδιαφέροντος του Γιώργου Παμπορίδη να διεκδικήσει το χρίσμα του προεδρικού υποψηφίου του ΔΗΣΥ. Ασφαλώς δεν διαθέτει στο κόμμα τα ερείσματα που διαθέτουν η Αννίτα και ο Αβέρωφ (που, κατά τις αιχμές Παμπορίδη, «μαζεύουν γύρω τους συμβούλους και επιτελείς τάσσοντας υπουργικούς θώκους», και που «σπώνουν εκλογικά επιτελεία και δεξιώνονται ολημερίς κοιματικά στελέχη»). Ωστόσο θα το παλέψει, με τη σκέψη ότι και η υλοποίηση του ΓεΣΥ αρχικά φαινόταν «Mission Impossible», αλλά τελικά πέτυχε.

Όπως και να έχουν τα πράγματα, η ατμόσφαιρα στον Συναγερμό δεν μπορεί παρά να επηρεαστεί από την αναπόφευκτη αντιπαλότητα της Αννίτας

και του Αβέρωφ, αφού θα έχουν και οι δύο το ίδιο αντικείμενο του πόθου και θα εμπλακούν σε έναν αγώνα που θα θυμίζει την ιντριγκαδόρική τηλεοπτική σειρά «Game of Thrones».

Στο στρατόπεδο Χριστοδουλίδη, η κατάσταση πρέμισε κάπως, αφού ο... «εφευρέτης» Νικόλας τα βρήκε με το «εφευρημά» του και προχωρούν μαζί. Το αν θα προχωρήσουν και μέχρι το 2028 μαζί, θα περιμένουμε να το δούμε. Γιατί το ΔΗΚΟ είναι σαν τη μέλισσα. Πετάνει άνετα από άνθος σε άνθος και από Πρόεδρο σε Πρόεδρο (ανάλογα με το... μέλι που υπάρχει).

Την ίδια ώρα δεν πρέπει να ξεχνάμε τον παράγοντα ΕΛΑΜ (ποσοστό 10,9% στις Βουλευτικές 2026), που θα διαδραματίσει τον δικό του (καθοριστικό, όπως προβλέπεται) ρόλο, όταν έρθει η στιγμή.

Επί του παρόντος, να ευχηθούμε καλό και ήρεμο καλοκαίρι και... άστε τους υποψηφίους να αγχώονται!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Από εκεί που έμεινε στον... Αι Γιάννη Πιτσιλιάς

Βρεεε, καλώς τον Φίτο! Όχι Φύτο, καλέ, δεν είναι Κυπραίος ο άνθρωπος, Ιταλός είναι, αλλά μπορούμε να τον θεωρήσουμε δικό μας άνθρωπο, από τη στιγμή που ήδη έχει πει κυπριακό καφέ και έχει δοκιμάσει και τη ζιβανία μας. Ο λόγος, φυσικά, για τον νέο Ειδικό Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Κυπριακό, Ραφαέλε Φίτο, τον οποίο διόρισε η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Ο Φίτο είναι Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αρμόδιος για θέματα Συνοχής και Μεταρρυθμίσεων, και ο διορισμός του προκάλεσε κύμα ενθουσιασμού στη Λευκωσία, τόσο από τον Πρόεδρο, όσο και από τα κόμματα, ακόμη και από το ΑΚΕΛ. Τον διορισμό χαιρέτισε και ο Αβέρωφ... Νεοφίτο.

Θα συμφωνήσουμε με τον Πρόεδρο Χριστοδουλίδη, ότι «η επιλογή ενός αξιωματούχου που βρίσκεται στην κορυφή της θεσμικής πυραμίδας της Επιτροπής καταδεικνύει το αναβαθμισμένο ενδιαφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ετοιμότητά της για πρωταγωνιστική και πιο ουσιαστική εμπλοκή στις προσπάθειες επανέναρξης των διαπραγματεύσεων, στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών». Και θα πιστώσουμε τον διορισμό στον Πρόεδρο και τις σχετικές προσπάθειές του.

Αγί' εκεί και πέρα, όμως, as συγκρατήσουμε λίγο την ευφορία μας, διότι η εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Ένωσης από

μόνη της δεν θα λύσει το Κυπριακό. Ήδη η Άγκυρα αντέδρασε αρνητικά στον διορισμό Φίτο και επανέλαβε τη θέση της ότι μια λύση του Κυπριακού μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω διαπραγματεύσεων «μεταξύ δύο ισότιμων κυρίαρχων κρατών». Και έστειλε και νέο ξεκάθαρο μήνυμα για τους σχεδιασμούς της, υπογράφοντας μνημόνιο με το ψευδοκράτος για την κατασκευή αγωγού που θα μεταφέρει στα κατεχόμενα φυσικό αέριο από την Τουρκία.

Όσο για την άποψη ότι η πρόοδος στα Ευρωτουρκικά συνδέεται άμεσα με την πρόοδο στο Κυπριακό, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι ο φαταούλας Ερντογάν περιμένει να εφαρμοστεί πρώτα

το πρώτο σκέλος, ώστε να εισπράξει αυτά που επιδιώκει από την ΕΕ, και για το δεύτερο σκέλος βλέπουμε...

Το πιθανότερο, λοιπόν, είναι ότι ο Ειδικός Εκπρόσωπος της Κομισιόν για το Κυπριακό θα συνεχίσει από εκεί που έμεινε... στον Άγιο Ιωάννη Πιτσιλιάς, τον οποίο επισκέφθηκε τον περασμένο μήνα, ήπια παρέα με τους κατοίκους κυπριακό καφέ και ζιβανία και δοκίμασε παραδοσιακές πιτσιλλίσιμες γεύσεις!

Τώρα θα έρχεται πιο συχνά, θα τον κερνούμε ζιβανία, και θα πηγαίνει και στα κατεχόμενα, όπου θα τον κερνούν «τούρκικο καφέ» και τούρκικη... αδιαλλαξία.

ΜΠΟΞΕΡ

Οι λαγοκέφαλοι και οι... γαουροζιέφαλοι

Πολύς λόγος γίνεται τελευταία για τους λαγοκέφαλους, αυτά τα πολύ τοξικά ψάρια που ήρθαν στις θάλασσές μας από τον Ινδικό ωκεανό και αποτελούν απειλή για τον άνθρωπο σε περίπτωση κατανάλωσής τους. Στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επικρατεί και κάποιος πανικός, λόγω επιθέσεων λαγοκέφαλων εναντίον λουομένων στην Ελλάδα, αλλά στην Κύπρο μέχρι τώρα δεν είχαμε τέτοια περιστατικά.

Αυτά όσον αφορά τη θάλασσα, με τους επικίνδυνους λαγοκέφαλους. Θα πρέπει, όμως, να ασχοληθούμε κάποια στιγμή και με ένα εξίσου, ίσως και περισσότερο, επικίνδυνο είδος, που ενδημεί στην ξηρά. Πρόκειται για τους... γαουροζιέφαλους, που αθροούνται στη μικρομεγαλονοσία μας.

Για παράδειγμα, υπάρχουν οι γαουροζιέφαλοι των δρόμων. Είναι αυτοί που παρκάρουν το αυτοκίνητό τους όπου φθάσουν, παρεμποδίζοντας τη διακίνηση των άλλων οδηγών ή και των πεζών, αλλά δεν φακκούν πενιάρ. Στην ίδια κατηγορία και εκείνοι που δεν

σταματούν στις διαβάσεις πεζών, εκείνοι που οδηγούν με μεγάλες ταχύτητες μέσα σε κατοικημένες περιοχές, εκείνοι που παρακολουθούν Τικ Τοκ στο κινητό τους την ώρα που οδηγούν, εκείνοι που σταματούν στον αυτοκινητόδρομο για να αγοράσουν... πατίσιες, εκείνοι που παρκάρουν τα αυτοκίνητά τους πάνω στην αμμουδιά και άλλοι ανάλογοι.

Άλλη κατηγορία γαουροζιέφαλων είναι εκείνοι που δεν δείχνουν κανένα σεβασμό στο περιβάλλον. Ρίχνουν τα σκουπίδια τους όπου φθάσουν (την ώρα που δεν τους βλέπει κανένας), μετατρέπουν τη φύση σε ένα απέραντο σκουπιδαριό, φεύγουν από την παραλία αφήνοντας πίσω τους από πατιχόφυλλα μέχρι τενεκεδάκια και περιτυλίγματα σάντουιτς κ.λπ.

Θα πρέπει επίσης να μνημονεύσουμε τους γαουροζιέφαλους που δεν σέβονται τα δικαιώματα των άλλων, όπως είναι το δικαίωμα της ησυχίας. Οι γαουροζιέφαλοι βάζουν στη διαπασών τη μουσική που γουστάρουν, ή καβγαδίζουν μεγαλόφωνα για την μάπι-

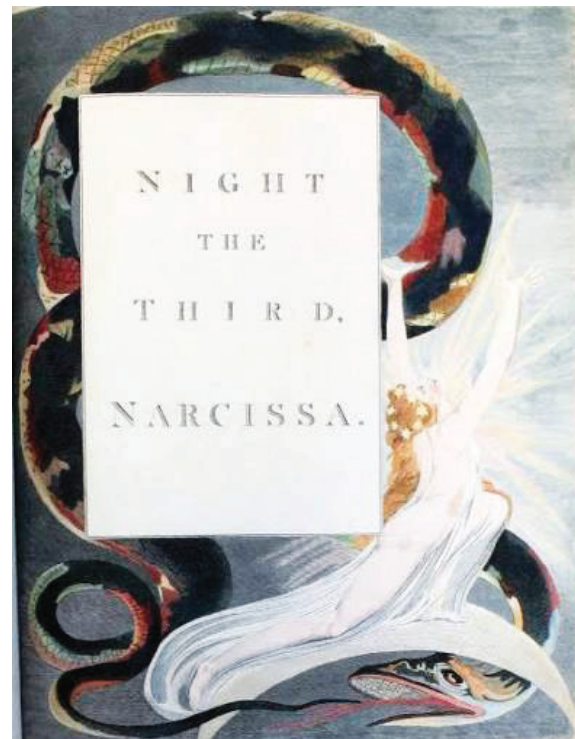
παν, ή κάνουν πάρτι με όλο το σχετικό καρκασιαλλίκιν, χωρίς να νοιάζονται αν ο γείτονας θέλει να ξεκουραστεί, ή αν υπάρχει άρρωστος στο σπίτι που χρειάζεται ησυχία και ηρεμία.

Υπάρχουν και οι γαουροζιέφαλοι που προκαλούν πυρκαγιές με τη χρήση σφυρίλιου ή επιδίδονται σε άλλες επικίνδυνες δραστηριότητες στην ύπαιθρο, παρά τις προειδοποιήσεις και παρά τις οδυνηρές εμπειρίες από καταστροφικές πυρκαγιές που ξεκίνησαν από την ανθρώπινη γαουροσύνη.

Και βεβαίως θα βρείτε μεταξύ μας και άλλους γαουροζιέφαλους, που θεωρούν πλθίσιους τους υπόλοιπους και προσπαθούν να τους ξεγελάσουν επιδιώκοντας προνομιακή εξυπηρέτηση εκτός σειράς, γαουροζιέφαλους που βάζουν φωτιές σε δημόσιους χώρους και προκαλούν ζημιές ακόμη και σε μνημεία ηρώων, αλλά και γαουροζιέφαλους σε δημόσιες υπηρεσίες που ταλαιπωρούν τους πολίτες εν ονόματι μιας ανίκανης και ανάγνητης γραφειοκρατίας...

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI “ Ουίλιαμ Μπλέικ

Ο Ουίλιαμ Μπλέικ γεννήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 1757 και πέθανε

στις 12 Αυγούστου 1827. Ήταν ένας από τους σημαντικότερους Άγγλους ποιητές και παράλληλα ζωγράφος, χαράκτης, εικονογράφος, μουσικιστής και οραματιστής. Χαρακτηρίζεται συχνά ως ο «Προφήτης» της αγγλικής λογοτεχνίας και υπήρξε αναμφισβήτητος ένας από τους πλέον εκκεντρικούς και πολύπλευρους καλλιτέχνες. Αν και στην εποχή του χλευάστηκε ως παράφρων, σήμερα τιμάται ως μεγαλοφυΐα και συγκαταλέγεται ανάμεσα στους μείζονες ποιητές της παγκόσμιας λογοτεχνίας.

Ο Ουίλιαμ Μπλέικ γεννήθηκε στο Λονδίνο και η οικογένειά του ανήκε στη μεσαία τάξη. Οι γονείς του συνειδητοποιήσαν από νωρίς πως το τρίτο από τα συνολικά πέντε παιδιά τους διέθετε έντονη καλλιτεχνική κλίση και προσπάθησαν να βοηθήσουν τον Ουίλιαμ προς αυτήν την κατεύθυνση. Επέτρεψαν μάλιστα να εγκαταλείψει το συμβατικό σχολείο σε ηλικία δέκα ετών, ώστε ν' αρχίσει να παρακολουθεί μαθήματα σε σχολή ζωγραφικού σχεδίου. Από μικρός, όπως ομολογούσε ο ίδιος, βυθιζόταν σε εκστατικά οράματα.

Από την ηλικία των δώδεκα μόλις ετών ξεκίνησε να γράφει ποιήματα. Τον Αύγουστο του 1772, ο χαράκτης James Basire του προσέφερε θέση μαθητευόμενου, γεγονός που θεωρείται σημαντικό στη μετέπειτα εξέλιξη του Μπλέικ. Συνολικά μαθήτευσε για επτά χρόνια και στο διάστημα αυτό εκπαιδεύτηκε σε όλες τις διαφορετικές χαρακτικές μεθόδους και τεχνικές. Παρά την κατάρτιση του, αποφάσισε να μαθητεύσει και στη σχολή ζωγραφικής της Βασιλικής Ακαδημίας, το 1779. Έναν χρόνο αργότερα, το 1780, παρουσιάστηκε δημόσια μία υδατογραφία του Μπλέικ, στην

ετήσια έκθεση της Ακαδημίας.

Το 1782 ο Μπλέικ γνωρίστηκε με τον John Flaxman, ο οποίος επρόκειτο να γίνει προστάτης του. Την ίδια χρονιά παντρεύτηκε την Catherine Boucher, ένα φτωχό και αναλφάβητο κορίτσι, την οποία ο Μπλέικ θα εκπαίδευε, όχι μόνο στη γραφή και την ανάγνωση, αλλά και στη χαρακτηριστική τέχνη. Εκείνη την περίοδο, ο George Cumberland, ένας από τους ιδρυτές της Εθνικής Πινακοθήκης του Λονδίνου, ήρθε σε επαφή με τα έργα του Μπλέικ, τα οποία και θαύμασε.

Η πρώτη συλλογή ποιημάτων του Ουίλιαμ Μπλέικ «Ποιητικά Σχεδιάσματα» δημοσιεύτηκε το 1783 με τη χρηματική ενίσχυση του Flaxman και του αιδεσιμότατου A. S. Mathew. Ο Ρόμπερτ Σίλμαν Χίλιερ αναφέρει για τα ποιήματα της συλλογής αυτής: «...Είναι αποκαλυπτικά όχι μόνο του ανήκε στη μεσαία τάξη. Οι γονείς του συνειδητοποιήσαν από νωρίς πως το τρίτο από τα συνολικά πέντε παιδιά τους διέθετε έντονη καλλιτεχνική κλίση και προσπάθησαν να βοηθήσουν τον Ουίλιαμ προς αυτήν την κατεύθυνση. Επέτρεψαν μάλιστα να εγκαταλείψει το συμβατικό σχολείο σε ηλικία δέκα ετών, ώστε ν' αρχίσει να παρακολουθεί μαθήματα σε σχολή ζωγραφικού σχεδίου. Από μικρός, όπως ομολογούσε ο ίδιος, βυθιζόταν σε εκστατικά οράματα.

Ο ίδιος ο Μπλέικ, υπερασπιζόμενος κάποιο το έργο του, παρατήρησε: «Το Υψηλό παραμένει κατ' ανάγκη σκοτεινό για τους Αδύναμους ανθρώπους. Αυτό που μπορεί να είναι σαφές για έναν πλθίο δεν είναι άξιο της προσοχής μου».

Σήμερα αναγνωρίζεται ως ο αυθεντικότερος και πιο εκλεκτός από τους ρομαντικούς ποιητές και θεωρείται μια από τις σημαντικότερες μορφές της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Είναι κοινή διαπίστωση των μελετητών του, πως η αξία του Μπλέικ δεν περιορίζεται μόνο στο γεγονός πως αποτέλεσε έναν αξιόλογο ρομαντικό ποιητή αλλά κυρίως στο ότι κατόρθωσε παράλληλα να δημιουργήσει και να απεικονίσει ένα εξαιρετικά πολύπλοκο προσωπικό μυθολογικό σύστημα.

Για περισσότερες πληροφορίες απολαθείτε στο www.artaeri.com.

Μακαρίου 71, Λ/σία.

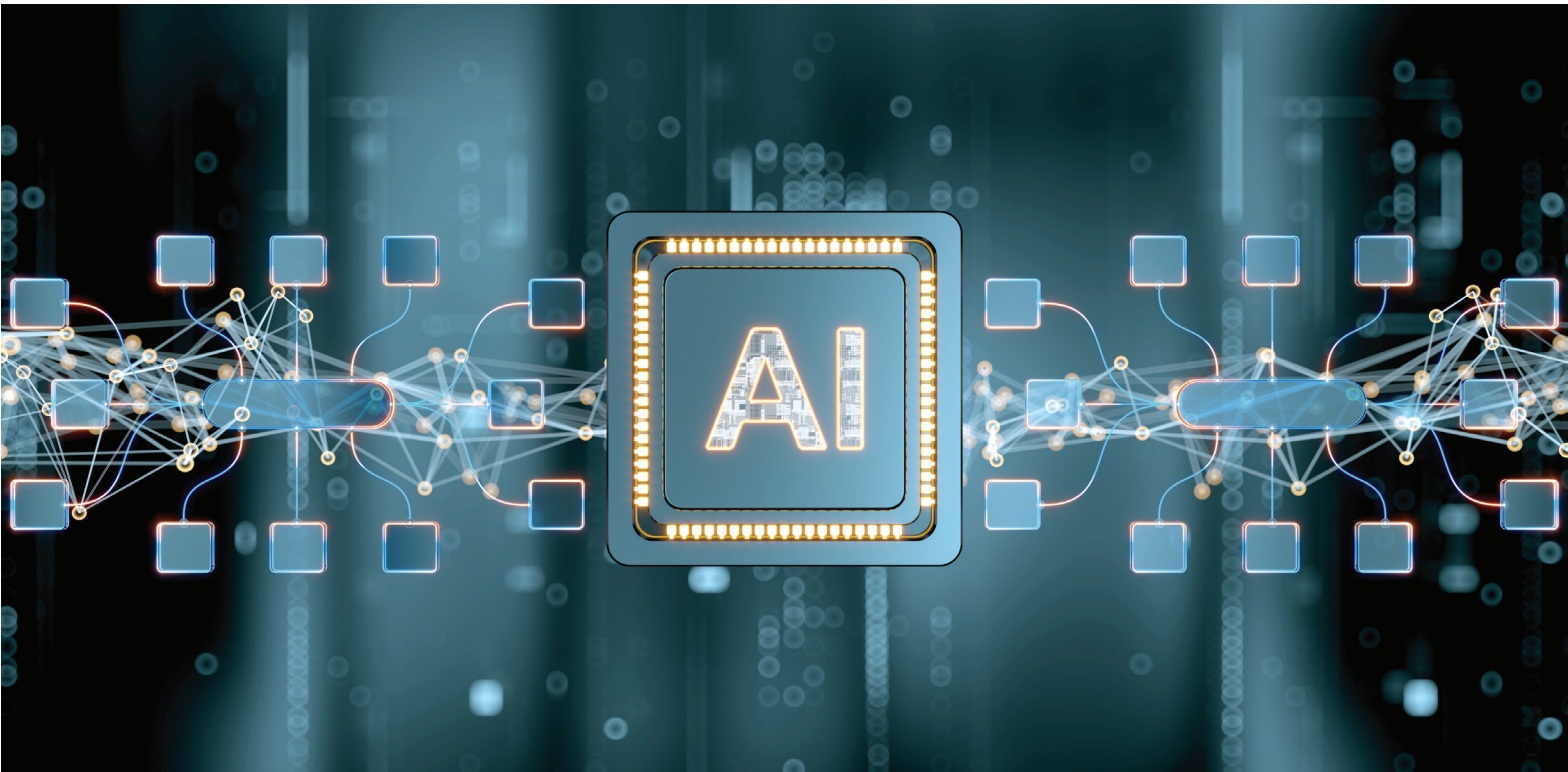
AI, Cybersecurity και Digital Transformation οδηγούν τη νέα εποχή των Private Companies

Στοιχεία από το KPMG Global Tech Report 2026: Private Company

Το KPMG Global Tech Report 2026: Private Company αναδεικνύει ότι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις εισέρχονται δυναμικά στην εποχή του Intelligence Age, επιταχύνοντας την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και ισοπετώντας το Artificial Intelligence (AI) στο επίκεντρο της επιχειρηματικής τους στρατηγικής. Η έρευνα δείχνει ότι οι Οργανισμοί δεν αντιμετωπίζουν πλέον το AI ως ένα εργαλείο βελτίωσης της παραγωγικότητας, αλλά ως βασικό μοχλό δημιουργίας νέων εοδόων, ανάπτυξης και ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Σύμφωνα με τα findings του report, το 42% των private companies χαρακτηρίζονται ως innovators ή early adopters, ποσοστό αισθητά υψηλότερο από εκείνο των δημόσιων επιχειρήσεων. Παράλληλα, διατηρούν μια ισορροπημένη προσέγγιση στην υιοθέτηση της τεχνολογίας, επενδύοντας σε structured pilots και proven technologies, ώστε να μειώνουν το ρίσκο και να διασφαλίζουν ομαλή ενσωμάτωση των νέων λύσεων.

Ιδιαίτερα έντονη είναι η στροφή προς το AI-first business model. Το 89% των επιχειρήσεων εκτιμούν ότι μέσα στα επόμενα δύο χρόνια το AI θα εξελιχθεί από εργαλείο efficiency σε βασικό revenue driver, ενώ το 93% θεωρούν ότι η αποτελεσματική διαχείριση AI agents θα αποτελεί απαραίτητη δεξιότητα για το ανθρώπινο δυναμικό. Η μετάβαση σε hybrid human-digital workforce models δημιουργεί νέες

απαιτήσεις τόσο σε επίπεδο δεξιοτήτων όσο και οργανωτικής δομής.

Παράλληλα, η cybersecurity αναδεικνύεται ως η σημαντικότερη επενδυτική προτεραιότητα, με το 77% των επιχειρήσεων να σχεδιάζουν αύξηση των σχετικών δαπανών. Η ασφαλής αξιοποίηση του AI προϋποθέτει ισχυρά governance frameworks, καθώς και στενή συνεργασία μεταξύ των ομάδων IT, Security και Risk Management,

ώστε να διασφαλίζονται η αξιοπιστία των συστημάτων και η αποτελεσματική διαχείριση των κυβερνοαπειλών.

Το report επισημαίνει επίσης ότι οι μεγαλύτερες προκλήσεις του ψηφιακού μετασχηματισμού δεν περιορίζονται στην τεχνολογία. Η έλλειψη εξειδικευμένων ταλέντων, οι δυσκολίες στο systems integration, οι περιορισμοί κόστους, καθώς και η ανεπαρκής internal governance αποτελούν

βασικά εμπόδια για την επιτυχημένη υλοποίηση των στρατηγικών AI. Παράλληλα, περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις δηλώνουν ότι δυσκολεύονται να προωθήσουν αποτελεσματικά την επιχειρηματική αξία και το ROI των επενδύσεων σε AI προς τα stakeholders.

Τέλος, το KPMG Global Tech Report 2026: Private Company υπογραμμίζει ότι η επιτυχία στην εποχή του Intelligence Age θα εξαρτηθεί από την ικανότητα

των επιχειρήσεων να συνδυάσουν την τεχνολογική καινοτομία με επενδύσεις σε cybersecurity, ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων (reskilling και upskilling), αποτελεσματικό governance και στρατηγικές συνεργασίες. Όσοι Οργανισμοί κινηθούν έγκαιρα προς αυτήν την κατεύθυνση αναμένεται ν' αποκτήσουν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη νέα ψηφιακή οικονομία.

KPMG Κύπρου

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ					
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)					
Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD					
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/06/2026					
ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΤΗΡΙΟ CENTRE POINT	δ/ε	δ/ε	δ/ε	720,000	80.18%
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	1,512,000	99,792	11.11%
HELLENIC ENERGY HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	1,500	16,575	1.85%
EUROBANK ERGASIAS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	3,000	12,495	1.39%
ALPHA SERVICES AND HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	3,000	11,853	1.32%
BLUE ISLAND HOLDINGS P.C	Μετοχές	Καταναλωτικών Αγαθών	6,000	10,020	1.12%
ISXIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	381,000	9,525	1.06%
METRHITA KAI METATPEΨIMA ΣΕ METRHITA	δ/ε	δ/ε	δ/ε	5,316	0.59%
REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	367,000	3,670	0.41%
PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	Μετοχές	Ενέργειας	3,000	3,630	0.40%
Ολικό				€ 892,876.35	99.43%
Σύνολο Ενεργητικού				€ 897,958.46	
Καθαρή Εσωτερική Αξία				4.77 σεντ	
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *					
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών					

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ					
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)					
Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD					
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/06/2026					
ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	4,389,675	773,879	94.76%
HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	898,301	42,264	5.18%
METRHITA KAI METATPEΨIMA ΣΕ METRHITA	δ/ε	δ/ε	δ/ε	413	0.05%
BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	10	95	0.01%
SUPHIRE ASSET MANAGEMENT	Μετοχές	Μη εισηγμένη	10,000	1	0.00%
SUPHIRE (VENTURE CAPITAL) LTD	Μετοχές	Μη εισηγμένη	1,373,823	1	0.00%
Ολικό				€ 816,653.98	100.00%
Σύνολο Ενεργητικού				€ 816,653.98	
Καθαρή Εσωτερική Αξία				0.61 σεντ	
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *					
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών					

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ					
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)					
Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: AIANTAS ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ					
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/06/2026					
ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
ΑΛΛΑ ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	3,806,523	20.90%
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	2,563,710	14.08%
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1,741,630	9.56%
METRHITA KAI METATPEΨIMA ΣΕ METRHITA	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1,584,133	8.70%
ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1,276,118	7.01%
AKINITA AIANTIDES LTD	Μετοχές	Κτηματική εταιρεία	24,500	1,116,014	6.13%
MYTILINEOS HOLDINGS S.A.	Μετοχές	Δημόσια εισηγμένη στο ΧΑΑ	25,350	1,034,280	5.68%
BLUE ISLAND HOLDINGS PUBLIC LTD	Μετοχές	Βασικά καταναλωτικά αγαθά	492,000	821,640	4.51%
DIAS PUBLISHING LTD	Μετοχές	Δημόσια μη εισηγμένη	1,375,864	794,000	4.36%
ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ	δ/ε	δ/ε	δ/ε	551,380	3.03%
Ολικό				€ 15,289,428.83	83.97%
Σύνολο Ενεργητικού				€ 18,208,862.35	
Καθαρή Εσωτερική Αξία				21.75 σεντ	
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *					
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών					

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ					
(Εγκύκλιος Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Ε09/2002)					
Όνομα Επενδυτικού Οργανισμού: ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ					
Τριμηνιαία Έκθεση κατά τις: 30/06/2026					
ΕΚΔΟΤΗΣ/ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΑΞΙΑ €	ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ
AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	5,752,000	1,014,051	60.91%
ART AERI LTD	Μετοχές	Μη εισηγμένη	472	109,604	6.58%
ALLWYN AG	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	5,000	69,600	4.18%
PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	Μετοχές	Ενέργειας	50,000	60,500	3.63%
VASILICO CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Βιομηχανιών	10,000	51,000	3.06%
BLUE ISLAND PLC	Μετοχές	Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά	25,000	41,750	2.51%
HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD	Μετοχές	Χρηματοοικονομικών	860,000	40,462	2.43%
HELLENIC TELECOM ORGANISATION	Μετοχές	Εισηγμένη στο ΧΑΑ	2,000	38,860	2.33%
KEO PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά	12,007	36,021	2.16%
THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	Μετοχές	Βιομηχανιών	25,000	33,375	2.00%
Ολικό				€ 1,495,222.40	89.81%
Σύνολο Ενεργητικού				€ 1,664,837.07	
Καθαρή Εσωτερική Αξία				14.89 σεντ	
Πλήρως κατανεμημένη Καθαρή Εσωτερική Αξία *					
* Δεν δίδεται διότι δεν υπάρχουν εκδομένα δικαιώματα αγοράς μετοχών					

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Πρωτογενής τομέας και επισιτιστική ασφάλεια

Θέμα εθνικής ασφάλειας, οικονομικής ανθεκτικότητας και κοινωνικής συνοχής

Η διεθνής αστάθεια, οι γεωπολιτικές συγκρούσεις, οι διαταραχές στις εφοδιαστικές αλυσίδες, η ενεργειακή κρίση και η κλιματική αλλαγή απέδειξαν, με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο, ότι η επισιτιστική ασφάλεια δεν αποτελεί πλέον μόνο ζήτημα γεωργικής πολιτικής. Αποτελεί θέμα εθνικής ασφάλειας, οικονομικής ανθεκτικότητας και κοινωνικής συνοχής. Για μια νησιωτική χώρα όπως η Κύπρος, η οποία εισάγει σημαντικό μέρος των τροφίμων που καταναλώνει, η ανάγκη για έναν ισχυρό και σύγχρονο πρωτογενή τομέα είναι σήμερα πιο επιτακτική από ποτέ.

Η Κύπρος εξακολουθεί να εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από εισαγόμενες πρώτες ύλες, ζωοτροφές, δημητριακά, κρέας, φρούτα και λαχανικά συγκεκριμένων εποχών. Η εξάρτηση αυτή μεταφράζεται σε αυξημένο κόστος για τον καταναλωτή κάθε φορά που εκδηλώνονται διεθνείς κρίσεις, αυξάνεται το μεταφορικό κόστος ή επιβάλλονται περιορισμοί στις εξαγωγές από τρίτες χώρες. Η εμπειρία της πανδημίας, αλλά και οι εξελίξεις στην Ουκρανία και τη Μέση Ανατολή, απέδειξαν ότι η επισιτιστική αυτάρκεια δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά στρατηγική αναγκαιότητα.

Παρά τις δυσκολίες, η Κύπρος διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα. Το μεσογειακό της κλίμα, η ποιότητα των προϊόντων της και η διεθνής αναγνώριση προϊόντων όπως το χαλλούμι, οι πατάτες, τα κρασιά, τα εσπεριδοειδή, το ελαιόλαδο και τα αρωματικά φυτά αποτελούν μια ισχυρή βάση πάνω στην οποία μπορεί να οικοδομηθεί ένα νέο παραγωγικό μοντέλο. Το ζητούμενο δεν είναι η επιστροφή στις πρακτικές του παρελθόντος, αλλά η δημιουργία ενός πρωτογενούς τομέα που θα αξιοποιεί την τεχνολογία, την καινοτομία και την επιστημονική γνώση.

Η συμβολή της γεωργίας στο ΑΕΠ μπορεί να φαίνεται περιορισμένη σε σύγκριση με τον τουρισμό ή τις υπηρεσίες, όμως η πραγματική της σημασία είναι πολύ μεγαλύτερη. Ο πρωτογενής τομέας στηρίζει τη μεταποίηση, την εστίαση, τον τουρισμό, το εμπόριο, τις εξαγωγές και την απασχόληση στην ύπαιθρο. Κάθε ευρώ που επενδύεται στην αγροτική παραγωγή δημιουργεί πολλαπλά οφέλη για την οικονομία. Μελέτη του Πανεπιστημίου Κύπρου καταδεικνύει ότι στοχευμένες επενδύσεις μπορούν να δημιουργήσουν εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ οικονομικής δραστηριότητας και περισσότερες από 1.300 νέες θέσεις εργασίας.

Ένας από τους σημαντικότερους στόχους της χώρας πρέπει να είναι η αύξηση του βαθμού αυτάρκειας στα βασικά τρόφιμα. Δεν είναι ρεαλιστικό η Κύπρος να παράγει το σύνολο των αναγκών της, μπορεί όμως να μειώσει ουσιαστικά την εξάρτησή της από τις εισαγωγές. Η ενίσχυση της παραγωγής λαχανικών, φρούτων, γάλακτος, αιγοπρόβειου κρέατος, οσπρίων και ζωοτροφών μπορεί να περιορίσει σημαντικά τις εισαγωγές και να ενισχύσει την ανθεκτικότητα της οικονομίας.

Κόστος παραγωγής

Το σημαντικότερο εμπόδιο εξακολουθεί να είναι το υψηλό κόστος παραγωγής. Η ενέργεια, το νερό, τα λιπάσματα, οι ζωοτροφές και τα καύσιμα έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Για να παραμείνει ανταγωνιστικός ο Κύπριος παραγωγός, απαιτούνται στοχευμένες πολιτικές που θα μειώσουν το κόστος. Η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις γεωργικές και κτηνοτροφικές μονάδες, η αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένου νερού και τα σύγχρονα αρδευτικά συστήματα μπορούν να μειώσουν αισθητά τα λειτουργικά έξοδα.

Η λειψυδρία αποτελεί ίσως τη μεγαλύτερη πρόκληση για το μέλλον της κυπριακής γεωργίας. Η κλιματική αλλαγή αναμένεται να περιορίσει ακόμη περισσότερο το διαθέσιμο υδάτινο αποθέματα. Για τον λόγο αυτό απαιτείται ένα ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το οποίο θα περιλαμβάνει νέες μονάδες αφαλάτωσης, ευρύτερη αξιοποίηση ανακυκλωμένου νερού, έξυπνα δίκτυα άρδευσης και επενδύσεις σε καλλιέργειες χαμηλής κατανάλωσης νερού.

Εξίσου σημαντική είναι η αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας. Η λεγόμενη «έξυπνη γεωργία» (smart farming) χρησιμοποιεί αισθητήρες, δορυφορικά δεδομένα, τεχνητή νοημοσύνη και συστήματα γεωργίας ακριβείας για τη βελτιστοποίηση της παραγωγής. Ο παραγωγός μπορεί να γνωρίζει με ακρίβεια πότε χρειάζεται άρδευση, λίπανση ή φυτοπροστασία, μειώνοντας το κόστος και αυξάνοντας την παραγωγικότητα. Οι τεχνολογίες αυτές δεν αποτελούν πλέον επιλογή του μέλλοντος, αλλά εργαλείο του παρόντος.

Η Κύπρος πρέπει επίσης να επενδύσει στην έρευνα και στη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων, ερευνητικών

ιδρυμάτων και επιχειρήσεων. Η ανάπτυξη νέων ανθεκτικών ποικιλιών, η αξιοποίηση της βιοτεχνολογίας, η γεωργία ακριβείας και οι καινοτόμες μορφές καλλιέργειας, όπως η υδροπονία και η κάθετη γεωργία, μπορούν να αυξήσουν σημαντικά την παραγωγή ακόμη και σε περιορισμένες εκτάσεις.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού. Ο μέσος όρος ηλικίας των γεωργών αυξάνεται συνεχώς, ενώ λίγοι νέοι επιλέγουν να δραστηριοποιηθούν στον πρωτογενή τομέα. Η εικόνα αυτή πρέπει να αλλάξει. Με φορολογικά κίνητρα, πρόσβαση σε χρηματοδότηση, προγράμματα κατάρτισης και στήριξη νεοφυών αγροτικών επιχειρήσεων, η γεωργία μπορεί να μετατραπεί σε έναν σύγχρονο και ελ-

μπορία και ισχυρότερη εξαγωγική παρουσία.

Εξαγωγές

Οι εξαγωγές αποτελούν, ίσως, τη σημαντικότερη αναπτυξιακή ευκαιρία για τον κυπριακό αγροδιατροφικό τομέα. Το χαλλούμι απέδειξε ότι ένα κυπριακό προϊόν μπορεί να κατακτήσει τις διεθνείς αγορές διαν συνδυάζει ποιότητα, πιστοποίηση και σωστή προώθηση. Το ίδιο μπορεί να συμβεί με το ελαιόλαδο, τα κρασιά, τις πατάτες, τα εσπεριδοειδή, το μέλι, τα βιολογικά προϊόντα και τα αρωματικά φυτά. Αντί να εξάγονται πρώτες ύλες χαμηλής αξίας, η Κύπρος πρέπει να επενδύσει σε επάνωμα προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας, με σύγχρονη συσκευασία, ισχυρή ταυτότητα και διεθνές branding.

Η διασύνδεση της αγροτικής παραγωγής με τον τουρισμό μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης. Κάθε χρόνο, εκατομμύρια επισκέπτες έρχονται στην Κύπρο. Εάν τα ξενοδοχεία, τα εστιατόρια και οι τουριστικές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν σε μεγαλύτερο βαθμό κυπριακά προϊόντα, δημιουργείται μια τεράστια εσωτερική αγορά για τους παραγωγούς. Παράλληλα, ο γαστρονομικός τουρισμός και ο αγροτουρισμός μπορούν να ενισχύσουν την τοπική οικονομία και να αυξήσουν την αναγνωρισιμότητα των κυπριακών προϊόντων στο εξωτερικό.

Η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα συμβάλλει και στην περιφερειακή ανάπτυξη. Η διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας στην ύπαιθρο περιορίζει την αστυφιλία, δημιουργεί εισόδημα στις ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές και προστατεύει το φυσικό περιβάλλον. Η γεωργία δεν παράγει μόνο τρόφιμα· διατηρεί το τοπίο, προστατεύει τη βιοποικιλότητα και ενισχύει την κοινωνική συνοχή.

Ταυτόχρονα, απαιτείται ουσιαστική

απλοποίηση των διαδικασιών. Οι παραγωγοί χρειάζονται λιγότερη γραφειοκρατία, ταχύτερη αδειοδότηση, γρηγορότερη καταβολή ενισχύσεων και ψηφιακές υπηρεσίες που θα τους επιτρέπουν να επικεντρώνονται στην παραγωγή και όχι στη συμπλήρωση εγγράφων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει σημαντικούς χρηματοδοτικούς πόρους μέσω της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Η Κύπρος οφείλει να αξιοποιήσει στον μέγιστο δυνατό βαθμό τα διαθέσιμα κονδύλια, κατευθύνοντάς τα σε επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγικότητα, μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Χρειάζεται, επίσης, μια εθνική στρατηγική εξαγωγών για τα κυπριακά αγροδιατροφικά προϊόντα. Η δημιουργία ενός ενιαίου σήματος ποιότητας «Made in Cyprus», η συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις, η αξιοποίηση της οικονομικής διπλωματίας και η συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να ανοίξουν νέες αγορές στην Ευρώπη, στη Μέση Ανατολή και στην Ασία.

Η εμπειρία χωρών όπως το Ισραήλ, η Ολλανδία και η Δανία αποδεικνύει ότι το μέγεθος μιας χώρας δεν καθορίζει την επιτυχία του αγροτικού της τομέα. Εκείνο που κάνει τη διαφορά είναι η επένδυση στην τεχνολογία, στην καινοτομία, στην εκπαίδευση και στην εξωστρέφεια. Η Κύπρος διαθέτει τα ίδια χαρακτηριστικά: μικρή έκταση, υψηλό μορφωτικό επίπεδο και στρατηγική γεωγραφική θέση. Με σωστό σχεδιασμό μπορεί να μετατραπεί σε πρότυπο αγροδιατροφικής παραγωγής στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως πολιτική στήριξης μιας συγκεκριμένης επαγγελματικής ομάδας. Πρόκειται για επένδυση στο μέλλον της χώρας. Κάθε αύξηση της εγχώριας παραγωγής μειώνει την εξάρτηση από τις εισαγωγές, συγκρατεί τον πληθωρισμό, δημιουργεί θέσεις εργασίας, αυξάνει τις εξαγωγές και ενισχύει την ανθεκτικότητα της οικονομίας απέναντι στις διεθνείς κρίσεις.

Η Κύπρος βρίσκεται σήμερα σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής. Μπορεί να συνεχίσει να εξαρτάται ολοένα και περισσότερο από τις εισαγωγές ή να επιλέξει μια νέα πορεία που θα στηρίζεται στην παραγωγή, στην καινοτομία και στην εξωστρέφεια. Η ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα δεν αποτελεί επιστροφή στο παρελθόν. Είναι επένδυση στο μέλλον. Είναι μια επιλογή που ενισχύει την οικονομία, προστατεύει την κοινωνία, διασφαλίζει την επισιτιστική επάρκεια και δημιουργεί ένα νέο, βιώσιμο αναπτυξιακό μοντέλο για τις επόμενες γενιές. Ένας ισχυρός πρωτογενής τομέας μπορεί να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο μιας ανταγωνιστικής και ανθεκτικής Κύπρου, με αυτάρκεια και ικανής όχι μόνο να καλύπτει μεγαλύτερο μέρος των διατροφικών της αναγκών, αλλά και να κατακτά νέες διεθνείς αγορές με προϊόντα υψηλής ποιότητας και υψηλής προστιθέμενης αξίας.

“ Η ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως πολιτική στήριξης μιας συγκεκριμένης επαγγελματικής ομάδας. Πρόκειται για επένδυση στο μέλλον της χώρας

κυστικό επαγγελματικό κλάδο.

Παράλληλα, η ενίσχυση των συνεργατικών σχημάτων αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη δημιουργία οικονομικών κλίμακας. Οι μικρές και κατακερματισμένες εκμεταλλεύσεις δυσκολεύονται να διαπραγματευτούν καλύτερες τιμές, να επενδύσουν σε τεχνολογία και να διεισδύσουν στις διεθνείς αγορές. Μέσα από σύγχρονους συνεταιρισμούς και ομάδες παραγωγών μπορούν να επιτευχθούν καλύτεροι όροι προμήθειας, αποτελεσματικότερη

ΕΡΕΥΝΑ «ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ»: ΠΟΙΟΣ ΕΛΕΓΧΕΙ ΤΑ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΡΙΑ

Ο νέος χάρτης της ιδιωτικής Υγείας

Από το Απολλώνειο και το Αρεταίειο μέχρι το Ygia Group και το Hadassah, η «Σημερινή» ακολουθεί την αλυσίδα των εταιρειών, καταγράφει την προέλευση των κεφαλαίων και αποκαλύπτει τρία διαφορετικά μοντέλα, που αναδιαμορφώνουν την κυπριακή αγορά Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΜΕΡΟΣ Α'

Πίσω από ορισμένα από τα γνωστότερα ιδιωτικά νοσηλευτήρια της Κύπρου βρίσκονται πλέον εταιρικές αλυσίδες που ξεκινούν από τη Λευκωσία και καταλήγουν στην Αθήνα, στο Άμπου Ντάμπι και την Ιερουσαλήμ. Νοσηλευτήρια τα οποία δημιουργήθηκαν και αναπτύχθηκαν από Κύπριους γιατρούς, μετόχους και τοπικά επιχειρηματικά σχήματα έχουν ενταχθεί σε μεγαλύτερους ομίλους, επενδυτικές πλατφόρμες και διεθνείς συνεργασίες.

Η μεταβολή δεν περιορίζεται στην αλλαγή της επωνυμίας που εμφανίζεται στην κορυφή ενός εταιρικού διαγράμματος. Μαζί με τους νέους ιδιοκτήτες εισέρχονται στην κυπριακή αγορά διαφορετικά είδη κεφαλαίου, διοικητικά μοντέλα και στρατηγικές ανάπτυξης. Ένας εισηγμένος όμιλος από τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα απέκτησε τον έλεγχο της μεγαλύτερης ιδιωτικής νοσοκομειακής πλατφόρμας Ελλάδας και Κύπρου. Μια επενδυτική εταιρεία κυπριακής βάσης συνενώνει νοσοκομειακή περίθαλψη, αποκατάσταση και εξειδικευμένες υπηρεσίες. Ένας διεθνώς αναγνωρισμένος ισραηλινός ιατρικός Οργανισμός εισέρχεται μέσω συμφωνίας με ξεχωριστό κυπριακό εταιρικό σχήμα.

Η «Σημερινή» ακολούθησε την αλυσίδα πίσω από τα ονόματα των νοσηλευτηρίων, εξετάζοντας ποιος απέκτησε τι, ποιος ελέγχει τον νέο ιδιοκτήτη και ποια επιχειρηματική

Ο έλεγχος πέρασε πιο ψηλά. Η σημαντικότερη αλλαγή δεν αφορά μόνο την πώληση μεμονωμένων νοσηλευτηρίων. Αφορά τη μεταφορά του ελέγχου σε μεγαλύτερες εταιρικές αλυσίδες, όπου οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται από διεθνείς ομίλους, επενδυτικά κεφάλαια και στρατηγικούς εταίρους εκτός Κύπρου

λογική υπηρετούν οι συμφωνίες. Η εικόνα που προκύπτει δεν δείχνει μία ενιαία «εισβολή ξένων κεφαλαίων». Αποκαλύπτει τρία διαφορετικά μοντέλα ισχύος, τα οποία ανταγωνίζονται για θέση στην ίδια αγορά.

Από τους γιατρούς στους διεθνείς ομίλους

Η ιδιωτική νοσοκομειακή αγορά της Κύπρου αναπτύχθηκε για δεκαετίες γύρω από μεμονωμένες κλινικές, πολυκλινικές και νοσηλευτήρια με βασικούς μετόχους γιατρούς ή τοπικούς επιχειρηματίες. Κάθε μονάδα λειτουργούσε σε μεγάλο βαθμό αυτόνομα, οικοδομώντας τη φήμη της γύρω από συγκεκριμένες ιατρικές ομάδες, ειδικότητες και τοπικά δίκτυα ασθενών.

Η εφαρμογή του ΓεΣΥ, η ανάγκη για ακριβό τεχνολογικό εξοπλισμό, η αύξηση του λειτουργικού κόστους και οι δυνατότητες δημιουργίας μεγαλύτερων δικτύων μετέβαλαν σταδιακά την οικο-

νομική εξίσωση. Η κλίμακα απέκτησε μεγαλύτερη αξία. Οι κοινές προμήθειες, η κεντρική διοίκηση, η αξιοποίηση ακριβού εξοπλισμού και η δυνατότητα παροχής περισσότερων υπηρεσιών κάτω από την ίδια επιχειρηματική ομπρέλα έγιναν σημαντικότερα πλεονεκτήματα.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ξεκίνησε η συγκέντρωση. Το 2021 η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού ενέκρινε την απόκτηση του Απολλώνειου Ιδιωτικού Νοσοκομείου από εταιρείες κεφαλαίων της CVC μέσω της Hellenic Healthcare Holding Cyprus. Ακολούθησε η διεύρυνση της παρουσίας του ίδιου ομίλου στην Κύπρο, με το Αρεταίειο και μεταγενέστερες συμφωνίες σε άλλες νοσοκομειακές και διαγνωστικές μονάδες.

Η επόμενη μεγάλη αλλαγή συνέβη ψηλότερα στην ιδιοκτησιακή αλυσίδα. Η CVC συμφώνησε να παραχωρήσει την πλειοψηφία της Hellenic Healthcare Group στην PureHealth του Άμπου

pwc

We accelerate what's possible
so you can
turn vision into value

Ντάμπι. Η συναλλαγή για την απόκτηση του 60% ολοκληρώθηκε με τίμημα €800 εκατ., ενώ η CVC παρέμεινε μειοψηφικός μέτοχος. Η HHG λειτουργεί πλέον 11 νοσοκομεία και 23 διαγνωστικά κέντρα σε Ελλάδα και Κύπρο και εξυπηρετεί περίπου 1,4 εκατ. ασθενείς ετησίως.

Από το Άμπου Ντάμπι στα κυπριακά νοσηλευτήρια

Η αλυσίδα ελέγχου του πρώτου μεγάλου πόλου ξεκινά από την PureHealth, έναν εισηγμένο όμιλο Υγείας στο Χρηματιστήριο του Άμπου Ντάμπι. Η PureHealth απέκτησε το 60% της HHG, η οποία αποτελεί το όχημα της παρουσίας της σε Ελλάδα και Κύπρο. Η CVC διατήρησε μειοψηφική συμμετοχή, γεγονός που σημαίνει ότι η αλλαγή δεν ισοδυναμεί με πλήρη αποχώρηση του private equity από τον όμιλο. Ο έλεγχος, ωστόσο, πέρασε στην PureHealth.

Στην Κύπρο η HHG συνδέεται πλέον με ένα εκτεταμένο αποτύπωμα. Περιλαμβάνει το Απολλώνειο και το Αρεταίειο, ενώ το 2024 η Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού ενέκρινε την απόκτηση του μειοχικού κεφαλαίου της C&S American Heart Institute Ltd και της C&S Medical Properties Ltd από τη Hellenic Healthcare Holding μέσω της Evacol Ltd. Πρόκειται για τις εταιρείες που συνδέονται με το American Medical Center.

Η επέκταση συνεχίστηκε και στην Πάφο. Σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα της PureHealth για το πρώτο τρίμηνο του 2026, η HHG ολοκλήρωσε στο τέλος του 2025 την εξαγορά του Νοσοκομείου Ευαγγελισμού, διευρύνοντας περαιτέρω την παρουσία της στην κυπριακή αγορά.

Το σημαντικό εύρημα βρίσκεται πίσω από τα ονόματα των μονάδων. Η PureHealth δεν αποτελεί εταιρεία που επενδύει αποκλειστικά σε νοσοκομεία. Το διεθνές χαρτοφυλάκιό της

περιλαμβάνει τη Circle Health Group στη Βρετανία, ασφαλιστικές υπηρεσίες μέσω της Daman, εργαστηριακές και διαγνωστικές δραστηριότητες, τεχνολογικές υποδομές και προμήθειες. Η απόκτηση της HHG προσθέτει στην ίδια πλατφόρμα ένα μεγάλο νοσοκομειακό δίκτυο Ελλάδας και Κύπρου.

Επομένως, πίσω από το Απολλώνειο ή το Αρεταίειο δεν βρίσκεται απλώς ένας μεγαλύτερος νοσοκομειακός ιδιοκτήτης. Βρίσκεται ένας διεθνής, καθιερωμένος Οργανισμός με δραστηριότητες που εκτείνονται σε πολλά στάδια της περιθαλψής. Η ακριβής επίδραση αυτού του μοντέλου στην Κύπρο θα εξαρτηθεί από τις υπηρεσίες που θα αναπτυχθούν τοπικά. Το επιχειρηματικό του DNA, όμως, έχει ήδη αλλάξει την κορυφή της ιδιοκτησιακής πυραμίδας.

Η Ygia Group και η στρατηγική των διαδοχικών εξαγορών

Ο δεύτερος πόλος ακολουθεί διαφορετική διαδρομή. Η ECM Partners δεν ξεκίνησε ως νοσοκομειακός Οργανισμός. Πρόκειται για επενδυτική εταιρεία και διαχειριστή κεφαλαίων, με παρουσία σε Κύπρο και άλλες αγορές της Κεντρικής και Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Το 2023 η ECM Partners Cyprus απέκτησε την Πολυκλινική Υγεία στη Λεμεσό, έπειτα από σχετική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού.

Η επένδυση δεν σταμάτησε στο νοσοκομείο. Η Ygia εντάχθηκε σε μια ευρύτερη πλατφόρμα και ακολούθησε η προσθήκη του Eden Medical Center στη Λάρνακα, το οποίο εξειδικεύεται στην αποκατάσταση και την ανακουφιστική φροντίδα. Σύμφωνα με την ECM, μετά τη συγκεκριμένη εξαγορά η Ygia Group διαθέτει περισσότερες από 270 νοσηλευτικές κλίνες και υπηρεσίες που καλύπτουν την οξεία νοσοκομειακή φροντίδα, την αποθεραπεία και τη μακροχρόνια υποστήριξη.

Στη συνέχεια προστέθηκαν εξειδι-

κευμένες υπηρεσίες, όπως η οφθαλμολογική δραστηριότητα κάτω από την επωνυμία Ygia Vision. Η αλληλουχία των κινήσεων αποκαλύπτει το επενδυτικό μοντέλο: αγορά ενός βασικού νοσοκομείου, προσθήκη συμπληρωματικών υπηρεσιών και δημιουργία ενιαίας πλατφόρμας.

Η στρατηγική αυτή είναι γνωστή διεθνώς ως «buy-and-build». Ο επενδυτής δεν αναμένει μόνο την οργανική ανάπτυξη της πρώτης εταιρείας που αποκτά. Προχωρεί σε νέες εξαγορές, διευρύνει το αντικείμενο και επιδιώκει να δημιουργήσει μεγαλύτερο, πιο ολοκληρωμένο και οικονομικά

equity διαχειρίζονται συνήθως κεφάλαια θεσμικών ή άλλων επενδυτών. Επομένως, η ασφαλέστερη περιγραφή είναι ότι πρόκειται για επενδυτική πλατφόρμα υπό τη διαχείριση της ECM Partners και όχι για μια συμβατική οικογενειακή ιδιοκτησία.

Το Hadassah και η λεπτή γραμμή της ιδιοκτησίας

Ο τρίτος πόλος είναι ο πιο σύνθετος και απαιτεί διάκριση ανάμεσα στο ιατρικό όνομα, την εταιρική ιδιοκτησία και την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων.

Το Hadassah Medical Center στη Λεμεσό άρχισε να λειτουργεί για το κοινό την 1η Ιουλίου 2026, προβάλλοντας τη σύνδεσή του με την τεχνολογία και τα κλινικά πρότυπα του ισραηλινού Hadassah. Οι ανακοινωμένες υπηρεσίες του επικεντρώνονται στην προηγμένη διαγνωστική, την εξειδικευμένη ιατρική φροντίδα, την αποκατάσταση, την πρόληψη και την ευεξία.

Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι ολόκληρο το κυπριακό εγχείρημα ανήκει απευθείας στο Hadassah Medical Organization της Ιερουσαλήμ.

Η H.C. Management of Medical Center Plc, γνωστή ως MMC, αναφέρει ότι έχει υπογράψει αποκλειστική και δεσμευτική συμφωνία με ισραηλινό ιατρικό κέντρο για τη διαχείριση του σχεδιαζόμενου Health Park στην Κύπρο. Παράλληλα, έχει συνάψει πολυετή συμφωνία κατασκευής και μίσθωσης των ιατρικών εγκαταστάσεων με ξεχωριστό αναπτυξιακό φορέα.

Στην επίσημη παρουσίαση των συνεργατών της, η MMC χαρακτηρίζει τη Hadassah Medical Ltd ως στρατηγικό της εταίρο. Το μοντέλο, συνεπώς, στηρίζεται στη συνύπαρξη διαφορετικών ρόλων: το διεθνές ιατρικό brand και η τεχνολογία παρέχονται από τη Hadassah, ενώ η ανάπτυξη και λειτουργία των κυπριακών εγκαταστάσεων περνούν μέσα από ξεχωριστές εταιρείες και συμφωνίες.

Αυτή η διάκριση έχει ουσιαστική δημοσιογραφική σημασία. Η χρήση ενός διεθνούς νοσοκομειακού ονόματος δεν ταυτίζεται αυτομάτως με πλήρη εταιρική ιδιοκτησία από τον Οργανισμό που φέρει το όνομα. Στην περίπτωση του Hadassah Cyprus προκύπτει ένα μοντέλο στρατηγικής συνεργασίας: ιατρική γνώση και διεθνής αναγνωρισιμότητα από τη μία, τοπική εταιρική ανάπτυξη και επενδυτική υλοποίηση από την άλλη.

Ο νέος χάρτης μόλις αρχίζει να σχηματίζεται

Η χαρτογράφηση δείχνει ότι η ιδιωτική Υγεία της Κύπρου δεν έχει περάσει στο σύνολό της κάτω από έναν όμιλο, ούτε όλοι οι νέοι παίκτες λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο. Παραμένουν ανεξάρτητα νοσηλευτήρια και ιατρικά κέντρα, ενώ τα ακριβή μερίδια αγοράς χρειάζονται ξεχωριστή ανάλυση με βάση τις κλίνες, τον κύκλο εργασιών και τις υπηρεσίες κάθε μονάδας.

Η κατεύθυνση, ωστόσο, είναι καθαρή. Το μοντέλο του αυτόνομου νοσηλευτηρίου συνυπάρχει πλέον με μεγάλες εταιρικές πλατφόρμες, επενδυτικά κεφάλαια και διεθνείς συνεργασίες. Οι αποφάσεις για την ανάπτυξη, τις εξαγορές και τις νέες υπηρεσίες λαμβάνονται σε όλο και πιο σύνθετα κέντρα εταιρικού ελέγχου.

Το πρώτο μέρος της έρευνας απαντά στο ερώτημα ποιος βρίσκεται πίσω από ποιον. Η μεγαλύτερη αλλαγή, όμως, δεν αποτυπώνεται μόνο στις μετοχές. Οι νέοι όμιλοι δεν συγκεντρώνουν απλώς νοσοκομειακές κλίνες. Δημιουργούν δίκτυα που ξεκινούν από τη διάγνωση, περνούν από τη νοσηλεία και καταλήγουν στην αποκατάσταση, την εξειδικευμένη φροντίδα και την παρακολούθηση του ασθενούς.

*Στο δεύτερο μέρος της έρευνας: Γιατί οι νέοι παίκτες δεν αγοράζουν απλώς νοσοκομεία, αλλά χιτίζουν ολόκληρα οικοσυστήματα Υγείας.

“
**Τρία διαφορετικά μοντέλα
Η PureHealth επεκτείνει έναν ήδη καθιερωμένο διεθνή όμιλο.
Η ECM χτίζει το Ygia Group μέσω διαδοχικών εξαγορών. Το Hadassah εισέρχεται μέσα από συνεργασία ιατρικού brand, εταιρικής διαχείρισης και αναπτυξιακού σχήματος. Τρεις δρόμοι, με κοινό προορισμό τη διεύρυνση της παρουσίας στην κυπριακή αγορά Υγείας**

αποδοτικό όμιλο.

Χρειάζεται, ωστόσο, ακρίβεια στην περιγραφή της ιδιοκτησίας. Η κυπριακή βάση και η παρουσία Κύπριων στελεχών δεν σημαίνουν και ανάγκη ότι κάθε ευρώ που επενδύεται προέρχεται από έναν συγκεκριμένο Κύπριο μέτοχο. Οι εταιρείες private

ΗΠΑ – ΙΡΑΝ:

Η μάχη για τον έλεγχο των Στενών του Ορμούζ και ο δρόμος προς τον συμβιβασμό

Για το ιρανικό καθεστώς, τα Στενά του Ορμούζ έχουν μετατραπεί σε σύμβολο νίκης

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΙΔΗΣ

Η διαμάχη μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν για τον έλεγχο των Στενών του Ορμούζ εξελίσσεται σε ένα σύνθετο γεωπολιτικό παιχνίδι ισχύος, όπου η στρατιωτική πίεση συνυπάρχει με έντονες διπλωματικές διεργασίες και αντικρουόμενες επιδιώξεις για τη διαχείριση ενός από τα σημαντικότερα θαλάσσια περάσματα του πλανήτη. Παρότι η Ουάσιγκτον και η Τεχεράνη εμφανίζονται αμετακίνητες στις δημόσιες θέσεις τους και οι συγκρούσεις συνεχίζονται, αναλύτες εκτιμούν ότι καμία από τις δύο πλευρές δεν διαθέτει τη δυνατότητα να επιβάλει μονομερώς τους όρους της χωρίς να οδηγήσει την περιοχή σε μια ευρύτερη και ιδιαίτερα δαπανηρή σύρραξη.

Η μάχη για τα Στενά του Ορμούζ

Οι ΗΠΑ και το Ιράν βρίσκονται και πάλι σε τροχιά πολεμικής αντιπαράθεσης με επίκεντρο τη διέλευση των πλοίων από τα Στενά του Ορμούζ. Ωστόσο, σύμφωνα με ειδικούς, σε στρατηγικό επίπεδο, οι δύο πλευρές έχουν τον ίδιο τελικό στόχο, που δεν

είναι άλλος από την πλήρη επαναλειτουργία του θαλάσσιου περάσματος και προς τις δύο κατευθύνσεις. Η βασική διαφωνία αφορά το ποιος θα ασκεί τον μεγαλύτερο βαθμό ελέγχου στη μεταπολεμική διαχείριση αυτού του κρίσιμου σημείου της παγκόσμιας ναυσιπλοΐας. Την ίδια ώρα, οι διαφορές μεταξύ τους εκτιμάται ότι μπορούν να γεφυρωθούν και η συνέχιση των βομβαρδισμών και από τα δύο μέρη θα έχει υψηλό κόστος.

Οι συγκρούσεις του τελευταίου έτους έχουν ήδη καταδείξει και στις δύο πλευρές ότι οι στρατιωτικές επιλογές έχουν σαφή όρια. Στην προσπάθειά τους να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική

τους θέση για τον έλεγχο των Στενών του Ορμούζ, διατρέχουν τον κίνδυνο μιας ευρύτερης σύρραξης, η οποία θα μπορούσε να περιλαμβάνει ισραηλινές επιθέσεις σε κρίσιμες ιρανικές υποδομές και επιθέσεις των Χούθι στην Ερυθρά Θάλασσα, οδηγώντας ουσιαστικά στο κλείσιμο ακόμη μίας σημαντικής θαλάσσιας εμπορικής οδού.

Ανάλυση της αναπληρώτριας διευθύντριας του Προγράμματος Μέσων Ανατολής και Βόρειας Αφρικής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Εξωτερικών Σχέσεων, Έλι Γκερανμαγέχ, αναφέρει ότι, για το ιρανικό καθεστώς, τα Στενά του Ορμούζ έχουν μετατραπεί σε σύμβολο νίκης απέναντι στις ΗΠΑ και το Ισραήλ, αλλά και σε εγγύηση της ίδιας του της επιβίωσης. Η δυνατότητα να διακόψει την πρόσβαση στο πέρασμα έχει αποδειχθεί ισχυρό όπλο ουσιαστικής διατάραξης της παγκόσμιας οικονομίας και, ενδεχομένως, το αποτελεσματικότερο αποτρεπτικό μέσο απέναντι σε μελλοντικές επιθέσεις. Υπό αυτές τις συνθήκες, οποιοσδήποτε Αμερικανός Πρόεδρος θα χρειαστεί να εξετάσει πολύ προσεκτικά το ενδεχόμενο ενός πολέμου με στόχο την ανατροπή του ιρανικού καθεστώτος.

Όσο περισσότερο ο Τραμπ επέμενε στην πολιτική της «μέγιστης πίεσης» απέναντι στην Τεχεράνη, τόσο περισσότερο το Ιράν σκληραίνει τη στάση του αναφορικά με τα Στενά του Ορμούζ. Στις πρώτες ημέρες της εκκευρίας του Απριλίου, η Τεχεράνη ανακοίνωσε ότι τα Στενά ήταν «πλήρως ανοικτά» για όλα τα εμπορικά πλοία μέσω μιας «συντονισμένης διαδρομής», σηματοδοτώντας την πρόθεσή της να καταργήσει τα de facto τέλη διέλευσης που είχε επιβάλει κατά τη διάρκεια του πολέμου και να διευκολύνει την εμπορική ναυσιπλοΐα. Την ίδια ημέρα, όμως, ο Τραμπ δήλωσε ότι οι ΗΠΑ θα διατηρούσαν τον ναυτικό αποκλεισμό, προκαλώντας έντονες

αντιδράσεις από τις ιρανικές ένοπλες δυνάμεις, οι οποίες εξέλαβαν τη στάση αυτή ως παραβίαση της εκκευρίας. Ως απάντηση, το Ιράν υπαναχώρησε, έκλεισε προσωρινά τα Στενά και τον Μάιο ίδρυσε τη νέα «Αρχή των Στενών του Περσικού Κόλπου», προκειμένου να αναλάβει πιο επίσημα τη διαχείριση της εμπορικής διέλευσης.

Αντίστοιχη αντιπαράθεση ακολούθησε και μετά την υπογραφή του πρόσφατου Μνημονίου Κατανόησης (MOU) μεταξύ των δύο χωρών. Το Ιράν ερμήνευσε το άρθρο 5 ως αναγνώριση του δικαιώματός του να επιβλέπει τη ναυσιπλοΐα στα Στενά κατά τη διάρκεια της 60ήμερης εκκευρίας. Αντίθετα, οι ΗΠΑ ενίσχυσαν τη στήριξή τους προς τα πλοία που χρησιμοποιούσαν τη νότια διαδρομή μέσω των χωρικών υδάτων του Ομάν, μια διαδρομή που είχε ήδη χρησιμοποιηθεί διακριτικά κατά τη διάρκεια της εύθραυστης εκκευρίας, ώστε να αποφεύγονται τα ιρανικά ύδατα. Η Τεχεράνη, ωστόσο, αντιλήφθηκε ότι η Ουάσιγκτον επιχειρούσε να καθιερώσει τη συγκεκριμένη διαδρομή ως τη νέα κανονικότητα, περιορίζοντας έτσι τον ιρανικό έλεγχο στα Στενά, τη διαπραγματευτική της ισχύ και τη μελλοντική αποτρεπτική της δυνατότητα. Ως αντίδραση, το Ιράν άνοιξε πυρ εναντίον πλοίων που κινούνταν μέσω της διαδρομής του Ομάν.

Με αυτήν την ενέργεια, η Τεχεράνη

βαθμό αυτού του ελέγχου. Σε τελική ανάλυση, αντιλαμβάνεται ότι ένας συμβιβασμός είναι αναγκαίος. Εφόσον η εμπορική ναυσιπλοΐα δεν επιστρέψει στην κανονικότητα, το ίδιο το Ιράν θα εξακολουθήσει να υφίσταται τις συνέπειες του αμερικανικού ναυτικού αποκλεισμού που επανέφερε ο Τραμπ. Παράλληλα, η Κίνα, η οποία απορροφά σχεδόν το 90% των ιρανικών εξαγωγών πετρελαίου, εξαρτάται επίσης από την επαναλειτουργία των Στενών και δεν έχει σπρίξει την ιρανική προσέγγιση ως προς τον έλεγχο της διέλευσης. Ως εκ τούτου, το Πεκίνο αναμένεται να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προσπάθεια να οδηγήσει την Τεχεράνη σε μια πιο μετριοπαθή λύση. Επιπλέον, όσο περισσότερο το Ιράν παρεμποδίζει τη ναυσιπλοΐα, τόσο περισσότερο υπονομεύει τη μελλοντική στρατηγική αξία των Στενών, καθώς άλλες χώρες αναζητούν εναλλακτικές εμπορικές διαδρομές.

Πώς θα μπορούσαν να φτάσουν σε έναν συμβιβασμό

Σύμφωνα με την Έλι Γκερανμαγέχ, οι συνθήκες αυτές δημιουργούν περιθώρια για έναν συμβιβασμό. Οι προσπάθειες διαμεσολάβησης θα πρέπει αρχικά να επικεντρωθούν στη δημιουργία μιας προσωρινής συμφωνίας για τη διέλευση των πλοίων κατά τις επόμενες τέσσερις έως έξι εβδομάδες, μέχρι να εξευρεθεί μια μόνιμη λύση με περιφερειακή στήριξη. Μία από τις προτάσεις προβλέπει τη δημιουργία ενός κοινού κέντρου ελέγχου Ομάν-Ιράν, με την έγκριση των ΗΠΑ, το οποίο θα παρέχει άδειες ασφαλών διέλευσης για ίσο αριθμό πλοίων τόσο από τη βόρεια όσο και από τη νότια διαδρομή των Στενών, χωρίς την επιβολή τελών, όπως προβλέπεται και στο Μνημόνιο Κατανόησης. Παράλληλα, κρίσιμο βήμα θα αποτελούσε μια δημόσια συμφωνία ΗΠΑ-Ιράν για την αποφυγή στρατιωτικών συγκρούσεων στα Στενά, συμπεριλαμβανομένης της

“
Η βασική διαφωνία αφορά το ποιος θα ασκεί τον μεγαλύτερο βαθμό ελέγχου στη μεταπολεμική διαχείριση αυτού του κρίσιμου σημείου της παγκόσμιας ναυσιπλοΐας

αποδέχθηκε το ενδεχόμενο να οδηγηθεί σε κατάρρευση το Μνημόνιο Κατανόησης. Όπως δήλωσε πρόσφατα στην κρατική τηλεόραση Ιρανός σχολιαστής, ο οποίος θεωρείται ότι βρίσκεται κοντά στη διαπραγματευτική ομάδα, «είτε θα κρατήσουμε αυτό το Στενό είτε θα γίνουμε μάρτυρες ένας προς έναν γι' αυτό». Η εξέλιξη αυτή προκάλεσε τον μεγαλύτερο αμερικανικό βομβαρδισμό εντός του Ιράν εδώ και μήνες, με τον Ντόναλντ Τραμπ να ανακοινώνει στη συνέχεια το τέλος της εκκευρίας.

Παρότι η διατήρηση του ελέγχου στα Στενά αποτελεί πλέον αδιαπραγμάτευτη «κόκκινη γραμμή» για την Τεχεράνη, το Ιράν έχει ήδη δείξει διάθεση να διαπραγματευτεί με το Ομάν τον

ΤΜΗΜΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΘΕΣΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Η Σχολή Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Λευκωσίας προκηρύσσει μια (1) θέση Συνεργαζόμενου Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Σ.Ε.Π.) για το γνωστικό αντικείμενο:

• Παιδική Λογοτεχνία.

Περιγραφή Θέσης:

Το άτομο που θα επιλεγεί, θα κληθεί να διδάξει σε μερική απασχόληση προπτυχιακά μαθήματα του Τμήματος Παιδαγωγικών Σπουδών.

Προσόντα:

Οι υποψήφιοι/ες για τη θέση μέλους Σ.Ε.Π. πρέπει να είναι κάτοχοι Διδακτορικού Τίτλου Σπουδών από αναγνωρισμένα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) της Κύπρου ή του εξωτερικού.

Για την πιο πάνω θέση θεωρείται απαραίτητη η καλή γνώση της ελληνικής και αγγλικής γλώσσας. Γλώσσα διδασκαλίας είναι η Ελληνική.

Διαδικασία υποβολής αιτήσεων:

Οι αιτήσεις πρέπει να συνοδεύονται από:

- επιστολή ενδιαφέροντος,
- βιογραφικό σημείωμα,
- σύντομη ανασκόπηση ερευνητικού έργου,
- δύο αντιπροσωπευτικές δημοσιεύσεις,
- δύο συστατικές επιστολές.

Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων για την πιο πάνω θέση είναι η **31η Ιουλίου 2026**.

Η αίτηση και όλα τα συνοδευτικά έγγραφα πρέπει να αποσταλούν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του Πανεπιστημίου στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://vacancies.unic.ac.cy/>.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνείτε με την Πρόεδρο του Τμήματος Παιδαγωγικών Σπουδών, Δρα Αγνή Στυλιανού-Γεωργίου (education.head@unic.ac.cy).

Για πληροφορίες όσον αφορά τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων, παρακαλούμε επικοινωνήστε με την κ. Ειρήνη Κολιανδρή (τηλ.: **+357 22841 533**, koliandri.i@unic.ac.cy).

Μόνο οι υποψήφιοι που θα επιλεγθούν για πρώτη συνέντευξη θα ειδοποιηθούν.

προσωρινής αναστολής των διελύσεων πολεμικών πλοίων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν νέα κλιμάκωση.

Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου οικοδόμησης εμπιστοσύνης, οι δύο πλευρές θα πρέπει επίσης να συμφωνήσουν σε ένα σύστημα εκκαθάρισης ναρκών σύμφωνα με το αρχικό σχέδιο διαχωρισμού της θαλάσσιας κυκλοφορίας που είχε υιοθετήσει το 1968 ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (ΙΜΟ) του ΟΗΕ. Πριν από τον πόλεμο, η συγκεκριμένη διαδρομή αποτελούσε την προτιμώμενη επιλογή λόγω του μεγαλύτερου βάθους και της αυξημένης ασφάλειάς της. Ωστόσο, τα πλοία την αποφεύγουν από τότε που το Ιράν την χαρακτήρισε μη ασφαλή, εν μέσω φόβων ότι η περιοχή είχε ναρκοθετηθεί από την ίδια την Τεχεράνη.

Σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, θεωρείται πιθανό να καταστεί αναπόφευκτη η εφαρμογή ενός περιφερειακού συστήματος τελών διέλευσης, το οποίο θα αποφέρει οφέλη στο Ιράν και θα αντανάκλα τον ρόλο του στη διαχείριση των Στενών. Ο Ντόναλντ Τραμπ νομιμοποίησε ουσιαστικά αυτήν την ιδέα όταν ανακοίνωσε ότι τα πλοία που επιθυμούσαν να διέλθουν από τα Στενά του Ορμούζ θα επιβαρύνονταν με χρέωση ύψους 20%, πρόταση που χαρακτηρίστηκε υπερβολική. Αν και στη συνέχεια υπαναχώρησε έπειτα από πιέσεις συμμάχων των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή, εκτιμάται ότι θα επιμείνει στη συμμετοχή των Ηνωμένων Πολιτειών σε οποιοδήποτε μελλοντικό περιφερειακό σύστημα τελών.

Όσο περισσότερο τα Στενά του Ορμούζ παραμένουν πεδίο αναπαράθεσης, τόσο περισσότερο παγιώνονται οι θέσεις των δύο πλευρών, εγκλωβίζοντας την Τεχεράνη και τον Ντόναλντ Τραμπ σε έναν μακρύ κύκλο πολεμικής κλιμάκωσης. Η εγκατάλειψη του Μνημονίου Κατανόησης και η συνέχιση των συγκρούσεων υψηλού ρίσκου των τελευταίων ημερών θ' αποτελούσε μια εξαιρετικά επικίνδυνη επιλογή και για

τις δύο πλευρές. Καμία δεν φαίνεται ικανή να πετύχει μέσω της στρατιωτικής οδού όσα δεν κατάφερε να επιτύχει έπειτα από έναν χρόνο διακεκομμένων βομβαρδισμών. Τελικά, τόσο οι Ηνωμένες Πολιτείες όσο και το Ιράν θα αναγκαστούν να επιστρέψουν στη διπλωματία, έχοντας όμως προηγουμένως σπαιταλήσει πολυτίμους πόρους, ανθρώπινες ζωές και, ενδεχομένως, μέρος της διαπραγματευτικής ισχύος που εξακολουθούν να διαθέτουν.

Το σενάριο της κατάληψης

Αναλυτές θεωρούν ότι η διασφάλιση της ελεύθερης ναυσιπλοΐας στα Στενά του Ορμούζ και η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των ναυτιλιακών εταιρειών, χωρίς τη συγκατάθεση του Ιράν, θα απαιτούσε είτε μια υψηλού ρίσκου αποστολή συνοδείας πλοίων από το αμερικανικό Πολεμικό Ναυτικό είτε μια εκτεταμένη και ιδιαίτερα δαπανηρή χερσαία επιχείρηση στο νότιο Ιράν. Και στις δύο περιπτώσεις θα χρειαζόταν σημαντική ανάπτυξη αμερικανικών στρατιωτικών δυνάμεων.

«Το δίλημμα είναι πολύ απλό, αν

στο τέλος της ημέρας θέλει να αποκτήσει τον έλεγχο των Στενών, τότε θα πρέπει να τα καταλάβει», δήλωσε ο Ντάνι Σιρινόβιτς, πρώην επικεφαλής του τμήματος Ιράν στις στρατιωτικές υπηρεσίες πληροφοριών του Ισραήλ, αναφερόμενος στον Αμερικανό Πρό-

«Το δίλημμα είναι πολύ απλό, αν στο τέλος της ημέρας θέλει να αποκτήσει τον έλεγχο των Στενών, τότε θα πρέπει να τα καταλάβει»

εδρο. «Με τις δυνάμεις που διαθέτει σήμερα, δεν μπορεί να επιτύχει τους στρατιωτικούς ή στρατηγικούς του στόχους».

Σημειώνεται ότι, παρά τις αμερικανικές επιθέσεις των τελευταίων ημερών, το Ιράν δεν έχει μεταβάλει τη στάση του. Η Τεχεράνη εξακολουθεί

να θεωρεί τα Στενά κλειστά και έχει εντείνει τις επιθέσεις κατά εμπορικών πλοίων με πυραύλους και μη επανδρωμένα αεροσκάφη. Αναπόφευκτα, οι συγκρούσεις έχουν οδηγήσει και πάλι τη ναυσιπλοΐα στα Στενά σχεδόν σε ακινησία.

Ο Ντόναλντ Τραμπ διαθέτει πλέον περιορισμένες επιλογές για να σπάσει το αδιέξοδο. Παρότι οι ΗΠΑ έχουν καταστρέψει μεγάλο μέρος των μεγάλων πολεμικών πλοίων του ιρανικού ναυτικού, η Τεχεράνη εξακολουθεί να διαθέτει επαρκές οπλοστάσιο πυραύλων, drones και στόλο μικρών ταχύπλων επιθετικών σκαφών, ικανό να εμποδίζει την ασφαλή διέλευση των εμπορικών πλοίων.

Μία επιλογή είναι η παροχή στενής στρατιωτικής συνοδείας στα εμπορικά πλοία από αμερικανικά πολεμικά σκάφη. Οι αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις είχαν σημειώσει περιορισμένη επιτυχία τον Μάιο και τον Ιούνιο, οδηγώντας εμπορικά πλοία κατά μήκος των ακτών του Ορμάν, υπό την προστασία μαχητικών αεροσκαφών, drones και ελικοπτέρων. Ωστόσο, η προσπάθεια αυτή προκά-

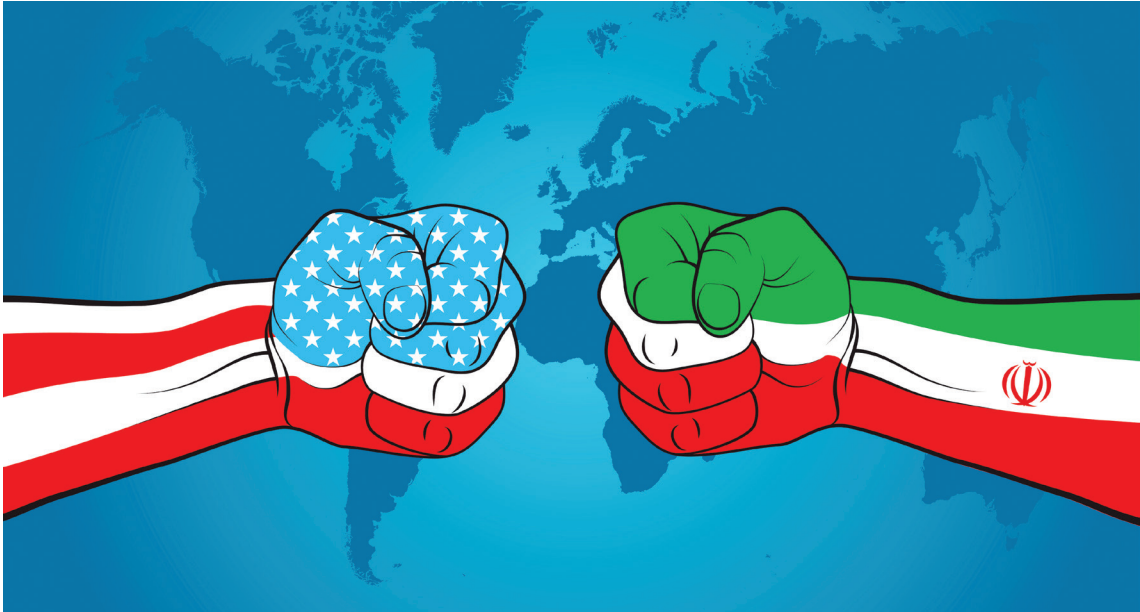
λεσε σφοδρή αντίδραση από το Ιράν, το οποίο επιτέθηκε στη διαδρομή που οι ΗΠΑ είχαν χαρακτηρίσει ασφαλή, οδηγώντας σε νέα κλιμάκωση και αποδυναμώνοντας τις ελπίδες της ναυτιλιακής βιομηχανίας ότι μπορεί να υπάρξει βιώσιμη στρατιωτική λύση.

Ο Αμερικανός Πρόεδρος θα μπορούσε να κλιμακώσει περαιτέρω την κατάσταση, αναθέτοντας σε πολεμικά πλοία την άμεση συνοδεία των εμπορικών νηοπομπών. Ειδικόι εκτιμούν ότι θα απαιτούνταν δύο πολεμικά πλοία για τη συνοδεία κάθε δεξαμενόπλοιου ή έως και δώδεκα πολεμικά πλοία για κάθε οργανωμένη νηοπομπή. Αξιομαρκού του Πολεμικού Ναυτικού προειδοποιούν ότι τα ιρανικά drones και οι αντιπλοϊκοί πύραυλοι μπορούν να μετατρέψουν την περιοχή σε μια εξαιρετικά επικίνδυνη «ζώνη θανάτου» για τις αμερικανικές δυνάμεις.

Η πιο ακραία επιλογή θα ήταν μια μεγάλης κλίμακας χερσαία εισβολή με στόχο την κατάληψη της περιοχής γύρω από τα Στενά. Πρόκειται για μια ιδιαίτερα δύσκολη επιχείρηση, καθώς το βραχώδες παράκτιο ανάγλυφο δημιουργεί σημαντικές επιχειρησιακές δυσκολίες. Μια τέτοια αποστολή θα απαιτούσε χιλιάδες στρατιώτες και θα μπορούσε να διαρκέσει πολλούς μήνες.

Το Ιράν προετοιμάζεται για ένα τέτοιο ενδεχόμενο ήδη από πριν ξεσπάσει ο πόλεμος. Οι Φρουρές της Ισλαμικής Επανάστασης αριθμούν περίπου 190.000 άνδρες, ενώ μαζί με τον τακτικό στρατό διαθέτουν σημαντικές δυνάμεις και μεγάλη εμπειρία σε επιχειρήσεις εναντίον τεχνολογικά ανώτερων αντιπάλων.

Σύμφωνα όμως με τον Ντρίβιτ Ντε Ρος, πρώην αξιωματούχο του αμερικανικού Υπουργείου Άμυνας με ειδίκευση στον Περσικό Κόλπο, μια χερσαία επιχείρηση στις ακτές του Ιράν θα άφηνε τις αμερικανικές δυνάμεις ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε επιθέσεις από τα μετόπισθεν και το κόστος θα είναι δυσανάλογο σε σχέση με τα οφέλη.

Τραμπ και Τουρκία δοκιμάζουν Αθήνα και Λευκωσία

ΑΠΟΨΗ “
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ.
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η Σύνοδος Κορυφής του NATO στην Αγκυρα αποδείχθηκε πεδίο επίδειξης μιας νέας πολιτικής δυναμικής στις αμερικανο-τουρκικές σχέσεις, με τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών να προβαίνει σε σειρά ιδιαίτερα θερμών δηλώσεων υπέρ του Τούρκου Προέδρου και της γεωπολιτικής σημασίας της Τουρκίας. Παράλληλα, άφησε ανοικτό το ενδεχόμενο άρσης των περιορισμών στις αμυντικές σχέσεις με την Αγκυρα, περιλαμβανομένης της επανεξέτασης του ζητήματος των F-35 και των κυρώσεων που επιβλήθηκαν μετά την αγορά των ρωσικών S-400.

Οι εξελίξεις αυτές δεν μπορούν να ερμηνευθούν αποκλειστικά ως προσωπικές εκδηλώσεις συμπάθειας του Αμερικανού Προέδρου προς τον Τούρκο ομόλογό του. Αντίθετα, εντάσσονται σε μια ευρύτερη αναδιάρθρωση της αμερικανικής στρατηγικής, όπου η Τουρκία επαναξιολογείται ως κρίσιμος γεωπολιτικός κόμβος μεταξύ Ευρώπης, Μέσης Ανατολής, Μαύρης Θάλασσας και Καυκάσου. Η σημασία της ενισχύεται ακόμη περισσότερο μετά τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή, τον συνεχιζόμενο πόλεμο στην Ουκρανία και την προσπάθεια των Ηνωμένων Πολιτειών να περιορίσουν τη ρωσική και κινεζική επιρροή στην ευρύτερη περιοχή.

Η προσωπική σχέση Τραμπ-Ερντογάν διαδραματίζει, αναμφίβολα, σημαντικό ρόλο. Ωστόσο, οι περισσότεροι διεθνείς αναλυτές επισημαίνουν ότι η αμερικανική πολιτική απέναντι στην Τουρκία δεν βασίζεται αποκλειστικά στις προσωπικές προτιμήσεις του Προέδρου, αλλά σε μια ψυχρή αξιολόγηση στρατηγικών συμφερόντων. Η Τουρκία διαθέτει τον δεύτερο μεγαλύτερο στρατό του NATO, ελέγχει τα Στενά, φιλοξενεί κρίσιμες στρατιωτικές εγκαταστάσεις και αποτελεί αναπαραστάτο παράγοντα στις εξελίξεις της Συρίας, του Ιράκ, της Μαύρης Θάλασσας και της Ανατολικής Μεσογείου.

Το ενδεχόμενο αποκατάστασης της αμυντικής συνεργασίας Ουάσινγκτον-Αγκυρας δημιουργεί εύλογες ανησυχίες

“
Η Ελλάδα και η Κύπρος δεν πρέπει να οικοδομούν τη στρατηγική τους πάνω στην υπόθεση ότι η Τουρκία θα παραμείνει μόνιμα απομονωμένη από τη Δύση

σε Ελλάδα και Κύπρο. Η επαναφορά της Τουρκίας στο πρόγραμμα των F-35 ή η άρση των κυρώσεων θα ενίσχυαν σημαντικά τις στρατιωτικές δυνατότητες της Αγκυρας και θα επηρέαζαν τις ισορροπίες ισχύος στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Παρόλα αυτά, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται ότι εξακολουθούν να υφίστανται σοβαρά θεσμικά και πολιτικά εμπόδια στο αμερικανικό Κογκρέσο, το οποίο διατηρεί καθοριστικό ρόλο στις εξαγωγές προηγμένων οπλικών συστημάτων.

Η Αθήνα και η Λευκωσία θα διέπρατταν σοβαρό στρατηγικό λάθος αν αντιμετώπιζαν τις δηλώσεις Τραμπ αποκλειστικά με συναισθηματικούς όρους ή ως ένδειξη εγκατάλειψης από τις Ηνωμένες Πολιτείες. Η αμερικανική εξωτερική πολιτική χαρακτηρίζεται διαχρονικά από πραγματισμό. Οι σχέσεις με την Τουρκία και οι σχέσεις με την Ελλάδα δεν αποτελούν παιχνίδι μηδενικού αθροίσματος. Η Ουάσινγκτον επιδιώκει να διατηρεί λειτουργικές

σχέσεις και με τις δύο χώρες, αξιοποιώντας διαφορετικά στρατηγικά πλεονεκτήματα της καθεμιάς.

Η Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, έχει αναβαθμίσει θεαματικά τη στρατηγική της θέση μέσω της Συμφωνίας Αμοιβαίας Αμυντικής Συνεργασίας με τις Ηνωμένες Πολιτείες, της επέκτασης των αμερικανικών στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην Αλεξανδρούπολη, στη Σούδα, στη Λάρισα και στο Στεφανοβίκειο, καθώς και μέσω της συμμετοχής της σε περιφερειακές συνεργασίες με το Ισραήλ, την Αίγυπτο και άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, από την πλευρά της, έχει επίσης ενισχύσει σημαντικά τη στρατηγική της σημασία. Η άρση του αμερικανικού εμπάργκο όπλων, η αυξανόμενη συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας, οι ενεργειακές εξελίξεις στην κυπριακή ΑΟΖ και η παρουσία μεγάλων αμερικανικών ενεργειακών εταιρειών δημιουργούν νέα δεδομένα, που δύσκολα μπορούν να

αγνοηθούν από οποιαδήποτε αμερικανική κυβέρνηση.

Ωστόσο, οι νέες εξελίξεις επιβάλλουν μια πιο ώριμη και πολυδιάστατη στρατηγική από Αθήνα και Λευκωσία.

Πρώτον, απαιτείται εντατικοποίηση της πολιτικής παρουσίας στην Ουάσινγκτον. Η επένδυση στις σχέσεις με το Κογκρέσο, τις επιτροπές εξωτερικών υποθέσεων, τις δεξαμενές σκέψης και την ελληνοαμερικανική και κυπριοαμερικανική ομογένεια αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Η αμερικανική εξωτερική πολιτική δεν διαμορφώνεται αποκλειστικά στον Λευκό Οίκο.

Δεύτερον, Ελλάδα και Κύπρος οφείλουν να παρουσιάζουν σταθερά τον εαυτό τους ως πυλώνες σταθερότητας, αξιοπιστίας και προβλεψιμότητας. Σε αντίθεση με την Τουρκία, που τα τελευταία χρόνια ακολουθεί συχνά πολυδιάστατη και συγκρουσιακή εξωτερική πολιτική, Αθήνα και Λευκωσία μπορούν ν' αναδείξουν τον ρόλο τους ως συνεπών συμμάχων της Δύσης.

Τρίτον, απαιτείται περαιτέρω εμβάθυνση των τριμερών και πολυμερών συνεργασιών στην Ανατολική Μεσόγειο. Η συνεργασία με το Ισραήλ, την Αίγυπτο, τη Γαλλία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και την Ινδία δημιουργεί ένα ευρύτερο πλέγμα γεωπολιτικών ισορροπιών, που αυξάνει το στρατηγικό βάρος Ελλάδας και Κύπρου, ανεξάρτητα από τις εκάστοτε αμερικανικές προτεραιότητες.

Τέταρτον, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει ν' αξιοποιηθεί πολύ πιο ενεργά. Η Ελλάδα και η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι απλώς δύο κράτη, αλλά τα νοτιοανατολικά σύνορα της Ένωσης. Η σύνδεση της ευρωπαϊκής άμυνας, της ενεργειακής ασφάλειας και της θαλάσσιας ασφάλειας με τα συμφέροντα των δύο χωρών ενισχύει σημαντικά τη διαπραγματευτική τους θέση.

Πέμπτον, η αποτρεπτική ισχύς παραμένει καθοριστικός παράγοντας. Η συνέχιση των εξοπλιστικών προγραμμάτων, η διαλειτουργικότητα με τις συμμαχικές δυνάμεις και η ανάπτυξη εγχώριων δυνατοτήτων αμυντικής βιομηχανίας αποτελούν

στρατηγικές επενδύσεις ανεξάρτητα από τις διακυμάνσεις της διεθνούς πολιτικής.

Παράλληλα, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μη δημιουργηθεί κλίμα πανικού. Οι δηλώσεις Τραμπ δεν συνεπάγονται αυτόματα μεταβολή όλων των αμερικανικών πολιτικών. Το αμερικανικό σύστημα εξωτερικής πολιτικής λειτουργεί μέσω ενός σύνθετου πλέγματος θεσμών, στο οποίο συμμετέχουν το Κογκρέσο, το Πεντάγωνο, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, οι υπηρεσίες πληροφοριών και η αμυντική βιομηχανία. Η εμπειρία δείχνει ότι οι προσωπικές τοποθετήσεις ενός Προέδρου δεν μεταφράζονται πάντοτε σε άμεσες πολιτικές αποφάσεις.

Από την άλλη, η Ελλάδα και η Κύπρος δεν πρέπει να οικοδομούν τη στρατηγική τους πάνω στην υπόθεση ότι η Τουρκία θα παραμείνει μόνιμα απομονωμένη από τη Δύση. Αντιθέτως, οφείλουν να σχεδιάζουν με βάση το δυσμενέστερο αλλά ρεαλιστικό σενάριο, δηλαδή μια Τουρκία που αποκαθιστά σταδιακά τις σχέσεις της με τις Ηνωμένες Πολιτείες, χωρίς όμως να εγκαταλείπει τις αναθεωρητικές της επιδιώξεις.

Συμπερασματικά, η αποτελεσματική απάντηση δεν βρίσκεται ούτε στην κινδυνολογία ούτε στην παθητική αναμονή. Βρίσκεται στην οικοδόμηση μιας συνεκτικής εθνικής στρατηγικής, που θα συνδυάζει ισχυρή αποιοροπή, πολυδιάστατη διπλωματία, ενεργειακή και αμυντική συνεργασία, αξιοποίηση της ιδιότητας κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του NATO (για την Ελλάδα) και σταθερή προβολή της αξιοπιστίας των δύο χωρών ως πυλώνων ασφάλειας στην Ανατολική Μεσόγειο. Μέσα σε ένα διεθνές περιβάλλον, όπου οι ισορροπίες μεταβάλλονται ταχύτατα, αυτή αποτελεί ίσως τη μόνη στρατηγική που μπορεί να διασφαλίσει ότι οι συγκυριακές μεταβολές στην αμερικανική πολιτική δεν θα εξελιχθούν σε μόνιμα στρατηγικά μειονεκτήματα για τον Ελληνισμό.

**Καθηγητής-Ανθρωπολόγος στο Philips University, πρώην Πρόεδρος*

Η κατάσταση στην Τουρκία και ο κ. Erdogan

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΧΙΛΛΕΩΣ
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Ο Victor Orban της Ουγγαρίας, που κυβέρνησε τη χώρα ολοκληρωτικά για χρόνια, αναγκάστηκε επιτέλους να αποχωρήσει τον Απρίλη κατόπιν εκλογικής του ήττας.

Υπάρχει, όμως, κάποιος άλλος ηγέτης, που για περισσότερο από 23 χρόνια κρατεί με κάθε τρόπο την εξουσία και δεν λέγει να αποχωρήσει. Αυτός είναι, βέβαια, ο Recep Tayyip Erdogan της Τουρκίας, ο οποίος είναι στην εξουσία από το 2002 (βλ. Ian Bremmer, “The Risk Report”, Time, June 22, 2026, σελ. 19).

Ο κ. Erdogan πήρε την εξουσία το 2002 με το κόμμα του, το AKP, και, αφού διατέλεσε Πρωθυπουργός για 11 χρόνια, κατόπιν εκλέχθηκε Πρόεδρος και με ένα δημοψήφισμα μετέφερε τη δύναμη από το Κοινοβούλιο στην Προεδρία, πράγμα

που του επέτρεψε να συγκεντρώσει περισσότερη δύναμη στον εαυτό του και να κυβερνά όπως ήθελε. Η αντιπολίτευση

“
Ο κ. Erdogan δεν είναι μόνο σε κακές σχέσεις με γειτονικές χώρες, όπως την Ελλάδα και το Ισραήλ και κατέχει το 38% του εδάφους της Κύπρου, αλλά και εσωτερικά κυβερνά δικτατορικά

τον κατηγόρησε για δικτατορικές εξουσίες. Ο κ. Erdogan, εν τω μεταξύ, κατόρθωσε να επανεκλεγεί ως Πρόεδρος το 2018 και το 2023 (ενθ.).

Ο κ. Erdogan δεν είναι μόνο σε κακές

σχέσεις με γειτονικές χώρες, όπως την Ελλάδα και το Ισραήλ και κατέχει το 38% του εδάφους της Κύπρου, αλλά και

εσωτερικά κυβερνά δικτατορικά. Φαίνεται επίσης ότι η Κυβέρνησή του είναι υπεύθυνη για την άσχημη οικονομική κατάσταση της Τουρκίας, τον αχαλίνωτο πληθωρισμό και την περιφρόνηση των

ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα.

Σχετικά με την αντιπολίτευση, κάνει ό,τι μπορεί για να την αποδυναμώσει και να παραμείνει εσαεί στην εξουσία.

Για το κόμμα της αντιπολίτευσης, το Δημοκρατικό Κόμμα του Λαού (CHP), η τουρκική κυβέρνηση αναμείχθηκε στις εσωτερικές εκλογές του, και το Εφετίο ακύρωσε την εκλογή ως αρχηγού του δημοφιλούς Özal και επανέφερε ως αρχηγό τον Kemal Kilicdaroglu, ο οποίος έχασε τέσσερεις εκλογές απέναντι στον κ. Erdogan και επιπλέον μια προεδρική εκλογή.

Επιπροσθέτως, ένας άλλος δημοφιλής αντίπαλος του κ. Erdogan, ο κ. Ekrem Imamoglu, στέλεχος και αυτός του CHP, ο οποίος κέρδισε τις δημοκρατικές εκλογές στην Κωνσταντινούπολη, συνελήφθη για

διαφθορά και αναμένει στη φυλακή για τη δίκη του από πέραν του ενός έτους (ενθ.).

Οι αντίπαλοι, λοιπόν, του κ. Erdogan φαίνεται ότι καταδιώκονται. Εν τω μεταξύ, ο κ. Erdogan δεν φαίνεται να έχει σκοπό να αποχωρήσει. Εδώ, όμως, υπάρχει κάποια δυσκολία. Το Σύνταγμα προνοεί ότι δεν μπορεί κάποιος να είναι Πρόεδρος πέραν των δυο θητειών. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο κ. Erdogan μπορεί να προσπαθήσει να τροποποιήσει το Σύνταγμα. Δεν έχει, όμως, την πλειοψηφία, προς το παρόν, για να κάμει τούτο.

Θα δούμε πού θα καταλήξει αυτό το θέμα.

**Νομικός, πολιτικός επιστήμων, διεθνολόγος και πολιτικός αναλυτής c.a.theodoulou@theodoulou.cy*

Η Σύνοδος του ΝΑΤΟ στην Άγκυρα

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ
(ΝΤΙΝΟΣ) ΑΥΓΟΥΣΤΗ*

Η Σύνοδος του ΝΑΤΟ στην Άγκυρα (7-8 Ιουλίου 2026) δεν άφησε ιδιαίτερα θετικές εντυπώσεις για την Ελλάδα, την Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανησυχία προκαλεί κυρίως το γεγονός ότι ο Πρόεδρος Donald Trump εμφανίστηκε θετικός στην αποκατάσταση των αμερικανοτουρκικών αμυντικών σχέσεων, δηλώνοντας ότι επιθυμεί να επανεξεταστούν οι κυρώσεις που έχουν επιβληθεί στην Τουρκία, καθώς και το ενδεχόμενο επανέναρξης της στο πρόγραμμα των μαχητικών F-35. Ήδη άρχισε να γίνεται συζήτηση για μεταφορά των S-400 εκτός τουρκικής επικράτειας, ώστε να αρθεί το βασικό εμπόδιο που οδήγησε στις αμερικανικές κυρώσεις! Βεβαίως, οποιαδήποτε τέτοια εξέλιξη προϋποθέτει την έγκριση του αμερικανικού Κογκρέσου, κάτι που, τουλάχιστον προς το παρόν, δεν φαίνεται ιδιαίτερα πιθανό.

Από την πλευρά του, ο Πρόεδρος Tayyip Erdogan ζήτησε την άρση των περιορισμών στην αμυντική συνεργασία με την Τουρκία και την ευρύτερη συμμετοχή της χώρας στις ευρωπαϊκές αμυντικές πρωτοβουλίες. Πρόκειται για μια εξέλιξη που σίγουρα δεν συνάδει με τη διαχρονικά προκλητική στάση της Άγκυρας απέναντι στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Παρότι από τη Σύνοδο δεν προέκυψε κάποια επίσημη απόφαση για την Κύπρο ή να υιοθετεί τις τουρκικές θέσεις για το Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο, η προοπτική ενίσχυσης της αμερικανοτουρκικής αμυντικής συνεργασίας θεωρείται από αρκετούς αναλυτές εξέλιξη που απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή.

Εκείνο, όμως, που προκάλεσε τη μεγαλύτερη εντύπωση ήταν οι δηλώσεις του Αμερικανού Προέδρου σχετικά με τη στάση της Τουρκίας απέναντι στον πόλεμο με το Ιράν. Ο

Donald Trump, κατά έναν περίεργο και παράδοξο τρόπο, εξέφρασε θετική άποψη για τον ρόλο της Άγκυρας στην περιοχή. Η τοποθέτηση αυτή προκαλεί έντονες ανησυχίες, καθώς η Τουρκία έχει επανειλημμένως κατηγορηθεί ότι επιδεικνύει μεγάλη ανοχή και διατη-

Πρόκειται, ασφαλώς, για μια αντίφαση που δύσκολα μπορεί να εξηγηθεί. Και αυτό είναι ίσως το σημείο που πρέπει να εξεταστεί και να εκτιμηθεί στην πραγματική του διάσταση από την Αθήνα και τη Λευκωσία.

Όλα αυτά λαμβάνουν χώρα σε μια

Ελλάδα και Κύπρος οφείλουν να παρακολουθούν με προσοχή τις εξελίξεις, να ενισχύουν τις συμμαχίες τους και να προσαρμόζουν ευέλικτα τη στρατηγική τους στις νέες διεθνείς πραγματικότητες

ρεί στενές σχέσεις με ένοπλες οργανώσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως τρομοκρατικές από διάφορα κράτη και διεθνείς Οργανισμούς. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι δηλώσεις του Αμερικανού Προέδρου γεννούν εύλογα ερωτήματα και δικαιολογημένο προβληματισμό.

περίοδο κατά την οποία η συνεργασία μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ και Ηνωμένων Πολιτειών βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων δεκαετιών. Ελλάδα, Κύπρος και Ισραήλ έχουν αναπτύξει στρατηγικές συνεργασίες υψηλού επιπέδου τόσο στον τομέα

της ενέργειας όσο και στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας. Τα τελευταία χρόνια, μάλιστα, πραγματοποιούν τακτικές κοινές στρατιωτικές ασκήσεις και ενισχύουν συνεχώς τον συντονισμό τους σε ζητήματα περιφερειακής ασφάλειας, γεγονός που καταδεικνύει το βάθος και τη σημασία της μεταξύ τους συνεργασίας.

«Τα πάντα ρει»

Σίγουρα, η Αθήνα εξακολουθεί να διαθέτει σημαντικά διπλωματικά και στρατηγικά πλεονεκτήματα. Οι αμυντικές συμφωνίες με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τη Γαλλία, η στενή συνεργασία με την Κύπρο, το Ισραήλ και άλλες χώρες της Ανατολικής Μεσογείου, καθώς και η ενεργός συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στο ΝΑΤΟ αποτελούν σημαντικούς πυλώνες σταθερότητας και ενισχύουν τη διεθνή της θέση.

Ωστόσο, τίποτε δεν μπορεί να θεωρείται δεδομένο σε έναν κόσμο γεμάτο αντιφάσεις, όπου οι διεθνείς συσχετισμοί και οι σχέσεις μεταξύ των κρατών

μεταβάλλονται διαρκώς, ανάλογα με τα γεωπολιτικά και στρατηγικά συμφέροντα της κάθε εποχής. Γι' αυτό Ελλάδα και Κύπρος οφείλουν να παρακολουθούν με προσοχή τις εξελίξεις, να ενισχύουν τις συμμαχίες τους και να προσαρμόζουν ευέλικτα τη στρατηγική τους στις νέες διεθνείς πραγματικότητες.

Υστερόγραφο: Οι κακές γλώσσες λένε ότι ο Πρόεδρος Trump απαξίωσε στον μέγιστο βαθμό την παρουσία του Έλληνα Πρωθυπουργού στη Σύνοδο! Ούτε μια απλή φιλοφρόνηση, ούτε μια απλή χειραψία δεν μοιράστηκε μαζί του! Κάτι καθόλου αναμενόμενο, σε μια περίοδο, μάλιστα, κατά την οποία η Αμερικανίδα Πρόεδρος στην Αθήνα δεν χάνει ευκαιρία να καταθέτει τον θαυμασμό για την Ελλάδα και η χώρα μας γέμισε παντού με αμερικανικές Βάσεις!!! Γιατί, άραγε; Για να μη χαλάσει χατίρι στον νεοσουλτάνο μήπως;

**Ακαδημαϊκός - Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, από το Μονάρι Λεμεσού av.avgoustinos@gmail.com*

Βιασμοί ως όπλο πολέμου: Εγκλήματα πολέμου που δεν παραγράφονται

ΑΠΟΨΗ “
ΛΟΡΙΑ
ΜΑΡΚΙΔΗ*

Ενόψει των τραγικών επειγών του προδοτικού πραξικοπήματος και της παράνομης τουρκικής εισβολής του 1974 στην Κύπρο, οι οδυνηρές μνήμες του Κυπριακού Ελληνισμού αναζωπυρώνονται και η οργή ξεχειλίζει για τα κατά συρροήν εγκλήματα της Τουρκίας σε βάρος του λαού. Εγκλήματα για τα οποία η Άγκυρα δεν λογοδοτεί, δεν αναγνωρίζει και παραμένει απώρητη. Τα εγκλήματά της όμως δεν παραγράφονται. Όπως οι βιασμοί ως όπλο πολέμου, η χρήση σεξουαλικής βίας και η κακοποίηση στην οποία υπέστησαν πέραν των 1500 γυναικών, περιλαμβανομένων και ανήλικων κοριτσιών, της Κύπρου από τον τουρκικό στρατό κατά τη διάρκεια της παράνομης εισβολής εκείνο το φρικτό καλοκαίρι. Αντί ν' απολογηθεί με ένα mea culpa και να προβεί στην αποκατάσταση των θυμάτων της, η Τουρκία προσπαθεί να παραχαράξει την Ιστορία και εξανίσταται οφόδρα όταν κρίνεται ως υπόλογη και υπεύθυνη για τη διάπρα-

ξη εγκλημάτων πολέμου στην Κύπρο. Όπως ακριβώς αντέδρασε με σκληρή και οργισμένη δήλωση το Υπουργείο Εξωτερικών της Τουρκίας, συμπαραστατούμενο από τους εγκαθέτους της Άγκυρας στην κατεχόμενη περιοχή της Δημοκρατίας, στο πρόσφατο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ενός

κατά των ενδόξων τουρκικών δυνάμεων». Οποία θλιβερή προπαγάνδα, ίδιον του κατακτητή!

Το ιστορικό, όπως χαρακτηρίστηκε, ψήφισμα που υιοθετήθηκε με συντριπτική πλειοψηφία 575 βουλευτών υπέρ, 33 εναντίον και 43 αποχές, αναγνωρίζει και καταδικάζει την κατοχική δύναμη

Αντικρούοντας τον Νταβούτογλου, ο Τάσος Χατζηβασιλείου τόνισε εμφαντικά και επίμονα ότι «πρόκειται περί παράνομης εισβολής από το 1974»

πολύ σημαντικού δημοκρατικού οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το οποίο και απέρριψε ως «άκυρο και ανυπόστατο», με τον ισχυρισμό ότι περιλαμβάνει «αβάσιμους, παράλογους ισχυρισμούς και ποταπές συκοφαντίες

για τους βιασμούς, τη χρήση σεξουαλικής βίας και την κακοποίηση που υπέστησαν οι γυναίκες και τα κορίτσια από τους Τούρκους στρατιώτες το 1974, θεωρεί ότι υπήρξε κατάφωρη παραβίαση των Συνθηκών της Γενεύης (1949

και Πρόσθετα Πρωτόκολλα), και ότι οι πράξεις τους συνιστούν εγκλήματα πολέμου.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η ξεκάθαρη καταδίκη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της τουρκικής εισβολής ως παράνομης, όπως παράνομη χαρακτηρίστηκε και η συνεχιζόμενη κατοχή εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας από τον τουρκικό στρατό κατά παράβαση του Διεθνούς Δικαίου.

Αξίζει να αναφερθεί ότι, την 8 Ιουλίου, ημέρα που υιοθετείτο το ψήφισμα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, διαδραματίστηκε έντονο φραστικό επεισόδιο μεταξύ του Υφυπουργού Εξωτερικών, Τάσου Χατζηβασιλείου, και του πρώην Πρωθυπουργού της Τουρκίας, Αχμέτ Νταβούτογλου, κατά τη διάρκεια συνεδρίου του «Εκόνομιστ» στο Λαγονήσι. Με το γνωστό αλαζονικό-ειρωνικό χαμόγελό του ο Νταβούτογλου ισχυρίστηκε ότι «η τουρκική παρουσία στην Κύπρο βασίζεται στο Διεθνές Δίκαιο». Δηλαδή, κατά τον κ. Αχμέτ, η κατοχή

μεγάλου τμήματος εδάφους μιας χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι καθ' όλα νόμιμη βάσει του Διεθνούς Δικαίου. Αντικρούοντάς τον ο Τάσος Χατζηβασιλείου τόνισε εμφαντικά και επίμονα ότι «πρόκειται περί παράνομης εισβολής από το 1974».

Με την ευκαιρία αυτή, υπενθυμίζεται στην Τουρκία και στους υποταγείς της στα κατεχόμενα η ευθυγράμμιση της τότε Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε έκθεσή της ημερομηνίας 10 Ιουλίου 1976, για τις διακρατικές προσφυγές Κύπρος ν Τουρκίας, ότι «η Επιτροπή διαπίστωσε πως διαπράχθηκαν βιασμοί από Τούρκους στρατιώτες σε αριθμό περιπτώσεων. Τα αποδεικτικά στοιχεία αποκαλύπτουν ότι οι βιασμοί δεν ήταν μεμονωμένα περιστατικά αλλά συνέβησαν κατά τη διάρκεια των στρατιωτικών επιχειρήσεων και σε περιοχές υπό την κατοχή των τουρκικών δυνάμεων», καταλογίζοντας την ευθύνη στην Τουρκία!

**Πρέσβης ε.ε.*

Ντόναλντ Τραμπ: Αναξιόπιστος απέναντι στους παραδοσιακούς συμμάχους των Ηνωμένων Πολιτειών

ΑΠΟΨΗ “
ΚΡΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ

Η εξωτερική πολιτική του Αμερικανού Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ εξακολουθεί να προκαλεί έντονες αντιδράσεις και σοβαρούς προβληματισμούς μεταξύ των παραδοσιακών συμμάχων των Ηνωμένων Πολιτειών. Η προσέγγισή του χαρακτηρίζεται από απρόβλεπτες αποφάσεις, προσωπική διπλωματία και συχνές μεταβολές στρατηγικής, δημιουργώντας την εικόνα μιας υπερδύναμης που απομακρύνεται από τις διαχρονικές αρχές της αξιοπιστίας και της συνέπειας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η ιδιαίτερα στενή προσωπική σχέση που διατηρεί με τον Τούρκο Πρόεδρο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Η σχέση αυτή, σε συνδυασμό με την επιθυμία της Ουάσιγκτον να διατηρήσει την Τουρκία στη Δυτική γεωπολιτική τροχιά, φαίνεται να οδηγεί σε κινήσεις που προκαλούν έντονη δυσφορία σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Κύπρος, το Ισραήλ, αλλά και σε αρκετά ευρωπαϊκά κράτη.

Η απόφαση της αμερικανικής κυβέρνησης να προχωρήσει στη διαδικασία έγκρισης πώλησης κινητήρων αεροσκαφών προς την Τουρκία, καθώς και οι δημόσιες συζητήσεις για πιθανή επανένταξη της Αγκυρας στο πρόγραμμα των μαχητικών F-35 ερμνεύονται από πολλούς αναλυτές ως σαφή δείγματα μιας πολιτικής που επιβραβεύει την Τουρκία, παρά τις σοβαρές διαφωνίες που εξακολουθούν να υπάρχουν μεταξύ της Αγκυρας και πολλών Δυτικών συμμάχων.

Οι εξελίξεις αυτές αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία εάν ληφθεί υπόψη ότι η Τουρκία είχε αποκλειστεί

Σε έναν κόσμο που αντιμετωπίζει πολέμους, γεωπολιτικές κρίσεις και οικονομικές προκλήσεις, η συνέπεια και η αξιοπιστία μιας υπερδύναμης αποτελούν πολύτιμα στοιχεία

από το πρόγραμμα των F-35 μετά την προμήθεια του ρωσικού αντιαεροπορικού συστήματος S-400, μια απόφαση που τότε θεωρήθηκε απαραίτητη για την προστασία της συνοχής και της ασφάλειας της Συμμαχίας. Η σημερινή συζήτηση περί επαναπροσέγγισης δημιουργεί εύλογα ερωτήματα για τη συνέπεια της αμερικανικής πολιτικής.

Παράλληλα, η παρουσία του Ντόναλντ Τραμπ στη Σύνοδο Κορυφής του NATO, που φιλοξενήθηκε στην Τουρκία, πρόσφερε στον Πρόεδρο Ερντογάν ένα σημαντικό διπλωματικό και συμβολικό πλεονέκτημα. Σε μια περίοδο κατά την οποία αρκετές

Δυτικές κυβερνήσεις εκφράζουν ανησυχίες για ζητήματα κράτους δικαίου, δημοκρατικών θεσμών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία, η εικόνα μιας ιδιαίτερα θερμής σχέσης με τον Αμερικανό Πρόεδρο ενισχύει τη διεθνή θέση της Αγκυρας.

Πέρα όμως από το τουρκικό ζήτημα, το μεγαλύτερο πρόβλημα αφορά τη συνολική εικόνα των Ηνωμένων Πολιτειών. Οι συνεχείς αλλαγές πολιτικής, οι συγκρουσιακές σχέσεις με ιστορικούς συμμάχους, οι αμφιλεγόμενες τοποθετήσεις απέναντι στο NATO, η επιβολή και η αναστολή δασμών, καθώς και οι συχνές προσωπικές παρεμβάσεις του

Ντόναλντ Τραμπ σε κρίσιμα διεθνή ζητήματα, έχουν ενισχύσει την αβεβαιότητα στο διεθνές σύστημα.

Η αβεβαιότητα αυτή δεν περιορίζεται στη διπλωματία. Επεκτείνεται και στις διεθνείς αγορές, όπου η μεταβλητότητα αποτελεί πλέον συχνό φαινόμενο. Οι επιχειρήσεις, οι επενδυτές και οι κυβερνήσεις δυσκολεύονται να προβλέψουν την επόμενη κίνηση της Ουάσιγκτον, γεγονός που επηρεάζει το διεθνές εμπόριο, τις επενδύσεις και τη γενικότερη οικονομική σταθερότητα. Όταν η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου εκπέμπει αντιφατικά μηνύματα, οι συνέπειες γίνονται αισθητές πολύ πέρα από τα αμερικανικά σύνορα.

Για δεκαετίες, η ισχύς των Ηνωμένων Πολιτειών στηριζόταν όχι μόνο στη στρατιωτική και οικονομική τους δύναμη αλλά και στην αξιοπιστία τους ως συμμάχου. Η εμπιστοσύνη αυτή οικοδομήθηκε μέσα από σταθερές δεσμεύσεις, προβλέψιμη εξωτερική πολιτική και στενή συνεργασία με δημοκρατικούς εταίρους. Σήμερα, όμως, πολλοί αναλυτές εκτιμούν ότι η πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ έχει διαβρώσει αυτό το κεφάλαιο αξιοπιστίας, δημιουργώντας την εντύπωση ότι οι προσωπικές σχέσεις των ηγετών υπερισχύουν των στρατηγικών συμφερόντων και των θεσμικών δεσμεύσεων.

Η απομάκρυνση των Ηνωμένων Πολιτειών από τους παραδοσιακούς συμμάχους τους δεν αποτελεί απλώς διπλωματικό ζήτημα. Επηρεάζει την ισορροπία δυνάμεων στην Ανατολική Μεσόγειο, προκαλεί ανησυχία στην Ευρώπη και ενισχύει την αίσθηση ότι η

διεθνής τάξη εισέρχεται σε περίοδο αυξημένης αβεβαιότητας. Σε έναν κόσμο που αντιμετωπίζει πολέμους, γεωπολιτικές κρίσεις και οικονομικές προκλήσεις, η συνέπεια και η αξιοπιστία μιας υπερδύναμης αποτελούν πολύτιμα στοιχεία. Η μέχρι σήμερα πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ δείχνει, κατά την άποψη πολλών επικριτών του, να κινείται προς την αντίθετη κατεύθυνση, επιβαρύνοντας τόσο τις διαιλαντικές σχέσεις όσο και τη σταθερότητα του διεθνούς συστήματος.

Η εξωτερική πολιτική δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά στις προσωπικές σχέσεις μεταξύ ηγετών. Απαιτεί θεσμική συνέχεια, αξιοπιστία και σεβασμό στις μακροχρόνιες δεσμεύσεις που διαμορφώνουν τη διεθνή σταθερότητα. Όταν αυτά τα στοιχεία υποχωρούν, δημιουργείται κενό εμπιστοσύνης, που δύσκολα αναπληρώνεται.

Η Ιστορία διδάσκει ότι οι μεγάλες δυνάμεις δεν χάνουν την επιρροή τους μόνο λόγω στρατιωτικών ή οικονομικών αδυναμιών. Την χάνουν και όταν οι φίλοι τους παύουν να τις θεωρούν αξιόπιστες. Αυτή είναι ίσως η σοβαρότερη πρόκληση που αντιμετωπίζουν σήμερα οι Ηνωμένες Πολιτείες. Η πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ, με τις συχνές ανατροπές, τις αντιφατικές επιλογές και την απομάκρυνση από τους παραδοσιακούς συμμάχους της Αμερικής, κινδυνεύει ν' αφήσει ως κληρονομιά όχι μια ισχυρότερη υπερδύναμη, αλλά μια χώρα της οποίας η αξιοπιστία έχει υποστεί σοβαρό πλήγμα και της οποίας οι επιλογές συμβάλλουν στην αυξανόμενη αβεβαιότητα της διεθνούς πολιτικής και οικονομίας.

Μια συνοπτική αποτίμηση του Κυπριακού από το 1974 και η επιβαλλόμενη πορεία

ΑΠΟΨΗ “
ΑΝΔΡΕΑΣ
ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ*

Μετά τα τραγικά γεγονότα του καλοκαιριού του 1974 τα δεδομένα στην Κύπρο διαφοροποιήθηκαν άρδην. Σταδιακά ένα μεγάλο μέρος του πολιτικού συστήματος καθώς και του πληθυσμού θεώρησε ότι η αποκατάσταση της ενότητας της χώρας θα ήταν εφικτή μόνο στο πλαίσιο μιας ομοσπονδιακής διευθέτησης.

Παρά τις παραχωρήσεις της ελληνοκυπριακής πλευράς, δεν κατέστη δυνατή μια τέτοια διευθέτηση. Τυχόν υλοποίηση των τουρκικών απαιτήσεων θα οδηγούσε σε ένα κράτος δεύτερης κατηγορίας με πολλές στρεβλώσεις. Η βιωσιμότητα τέτοιου κράτους θα ήταν αμφίβολη. Πέραν τούτου, στόχος της Τουρκίας ήταν και εξακολουθεί να είναι ο στρατηγικός έλεγχος ολόκληρης της Κύπρου.

Πρέπει επίσης να ληφθεί ότι εν πολλοίς υπήρξε ανοχή από τη διεθνή κοινότητα έναντι της τουρκικής επιδρομής και της κατοχής του βορείου τμήματος της Κύπρου. Και ενώ η κύρια διάσταση του Κυπριακού είναι η διεθνής πτυχή, το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ παρέπεμψε σε διακοινοτικές συνομιλίες. Στην πορεία του χρόνου η Τουρκία έχει σχεδόν καταστεί τρίτο

μέρος στην όλη διένεξη.

Ιδέες και Σχέδια έχουν κατατεθεί μετά το 1974. Όλα αυτά ανήκουν στην οικογένεια ομοσπονδιακών μοντέλων της συναινετικής δημοκρατίας. Η συναφής βιβλιογραφία αναφέρει ότι η λειτουργικότητα τέτοιων πολιτευμάτων είναι τουλάχιστον προβληματική. Ιδίως όταν τα άμεσα εμπλεκόμενα μέρη είναι δύο, τότε τα δεδομένα είναι πολύ πιο δύσκολα. Και ενώ η ομοσπονδία έγινε αποδεκτή δεν υπήρξε επαρκής μελέτη του αντικειμένου σε θεσμικό επίπεδο.

Ιδέες και Σχέδια έχουν κατατεθεί μετά το 1974. Όλα αυτά ανήκουν στην οικογένεια ομοσπονδιακών μοντέλων της συναινετικής δημοκρατίας

Επιπρόσθετα, δεν αξιολογήθηκαν οι παράγοντες που τείνουν να συμβάλλουν στη βιωσιμότητα τέτοιων πολιτευμάτων, καθώς και ποια χαρακτηριστικά τείνουν να είναι αποσταθεροποιητικά. Η Κύπρος επίσης υστέρησε στη δημιουργία και προώθηση ενός επίσημου αφηγήματος. Υπογραμμίζεται, επίσης, ότι όλα

αυτά τα χρόνια υπήρχαν συζητήσεις για Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Ιδίως αμέσως μετά το 1974 εγένετο συχνά λόγος για την επιστροφή των Βαρυσίων. Αυτό, όμως, δεν έγινε ποτέ.

Η κατάσταση διαφοροποιήθηκε δραστικά μετά το άνοιγμα των οδοφραγμάτων από την τουρκική πλευρά και τη μερική άρση των περιορισμών στην ελεύθερη διακίνηση στις 23 Απριλίου 2003. Ακολούθησαν τα γενναϊόδωρα μέτρα της κυπριακής Κυβέρνησης στις 30 Απριλίου

ανεπαρκή. Τα αξιολόγησε επίσης ως κεκτημένα δικαιώματα, ενώ δεν έλαβε υπ' όψιν ότι υπάρχουν και υποχρεώσεις. Ταυτόχρονα η εκμετάλλευση των ελληνοκυπριακών περιουσιών συνεχίστηκε.

Σήμερα η ελληνοκυπριακή πλευρά έχει ως παντιέρα τη διζωνική δικονομική ομοσπονδία, η οποία, εάν υλοποιηθεί με βάση το διαπραγματευτικό κεκτημένο, τα αποτελέσματα θα είναι στην καλύτερη περίπτωση αμφίβολα. Επιπρόσθετα, εξακολουθεί να υφίσταται μεγάλη σύγχυση σε διάφορα επίπεδα.

Δεν με εκπλήττει το γεγονός ότι τα πρόσφατα δημοσιεύματα σε σχέση με νέο ενδεχόμενο σχέδιο επίλυσης του Κυπριακού παραπέμπουν σε μια χαλαρή ομοσπονδία ή ακόμα και συνομοσπονδία. Είχα αναφέρει κατ' επανάληψιν τα τελευταία χρόνια ότι αυτό θα ήταν απότοκο της πολιτικής που ακολουθείται.

Είναι σημαντικό όπως επαναξιολογηθεί η πολιτική μας στο Κυπριακό. Λαμβάνοντας όλα τα δεδομένα υπ' όψιν η πλευρά μας θα πρέπει να καταθέσει κατευθυντήριες γραμμές για όλες τις πτυχές του ζητήματος και να υιοθετήσει επίσης μια εξελικτική διαδικασία, η

οποία να περιέχει ΜΟΕ και δέσμες συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων μερών. Πέραν των δύο κοινοτήτων, είναι απαραίτητη η εμπλοκή των τριών γειτονικών χωρών, της ΕΕ, των ΗΠΑ, καθώς και άλλων δυνάμεων.

Είναι επίσης σημαντικό να ξεκαθαριστεί ότι ενώ προσπαθούμε για τη διευθέτηση της διένεξης (conflict resolution), είναι επίσης σημαντικό να γίνεται σωστή διαχείριση του προβλήματος (conflict management). Ασφαλώς μας ενδιαφέρει μια διευθέτηση η οποία να βελτιώνει το status quo. Στην απουσία αυτής της προοπτικής εκ των πραγμάτων επιβάλλεται η σωστή διαχείριση. Αυτός είναι ένας επιπρόσθετος λόγος που καθιστά την εξελικτική διαδικασία επιβεβλημένη.

Μια τέτοια προσέγγιση έπρεπε να είχε υιοθετηθεί εδώ και χρόνια. Δυστυχώς, αυτό δεν έγινε. Έστω και τώρα αν προχωρήσουμε με το απαραίτητο αφήγημα, ιστορική αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση αναβαθμίζοντας επίσης όλους τους συντελεστές ισχύος.

**Πρόεδρος του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, το οποίο είναι διασυνδεδεμένο με το Πανεπιστήμιο Λευκωσία*

Η ηττοπάθεια ως στρατηγικό αδιέξοδο

ΑΠΟΨΗ

ΔΑΝΟΣ Π.
ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Είναι ο Πρόεδρος το κατάλληλο πρόσωπο να διαπραγματεύεται το Κυπριακό; Το ερώτημα, αν και εκκωφαντικό στην απλότητά του, αποτελεί το μοναδικό κριτήριο για να εξετάσουμε την πορεία του Προέδρου στο διπλωματικό τραπέζι. Εκεί, ο Πρόεδρος μοιάζει να επιδίδεται σε μια παρτίδα πόκερ με τα χαρτιά του ορθάνοιχτα στον αντίπαλο, συνεχίζοντας πιστά τη διαχρονική πολιτική των προκατόχων του. Σε ένα παιχνίδι όπου η στρατηγική αμφισβημία, η πειθαρχία και η διατήρηση των κρυφών κινήσεων αποτελούν τη βάση της επιβίωσης κάθε κράτους και κάθε διαπραγματεύσεως, ο Πρόεδρος επιλέγει μια ρητορική που απογυμνώνει τη θέση της Κυπριακής Δημοκρατίας πριν καν ξεκινήσει η διαπραγμάτευση.

Η επίμονη χρήση της «εποικοδομητικής ασάφειας» -παρά τις φραστικές αποποιήσεις του- και η δημόσια, επανειλημμένη αμφισβήτηση της δυνατότητας για μια «απολύτως δίκαιη λύση», συνιστούν μια επικίνδυνη εκδήλωση ηττοπάθειας που εκπέμπει αδυναμία, φόβο, πλήρη έλλειψη εθνικής αυτοπεποίθησης και διαπραγματευτικής ισχύος απέναντι στην τουρκική προκλητικότητα.

Προκαλεί κατάπληξη ότι αυτή η ηττοπάθεια εκδηλώνεται από τον ανώτατο άρχοντα του Κράτους, ο οποίος, βαδίζοντας στα γνώριμα μονοπάτια της υποχώρησης των προκατόχων του, αποδέχεται συστηματικά τον υποβαθμισμένο ρόλο του εκπροσώπου κοινότητας. Με αυτήν τη στάση δημιουργεί εκ των προτέρων ένα μειονεκτικό κλίμα σε βάρος της κρατικής μας υπόστασης. Η Τουρκία, η οποία καθοδηγεί τις συνομιλίες, εκλαμβάνει αυτήν την υποχωρητικότητα ως επιβεβαίωση της στρατηγικής της, ενώ ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, πίσω από το

προσωπείο μιας δήθεν αμερόληπτης διπλωματίας, ακολουθεί στην ουσία τις τουρκικές θέσεις.

Όταν ο ηγέτης μιας χώρας προεξοφλεί δημοσίως ότι η δίκαιη λύση είναι ανέφικτη, δεν ασκεί ρεαλισμό.

Αυτή η στάση δεν αποκλιμακώνει την ένταση, αλλά, αντίθετα, την ενθαρρύνει. Η Τουρκία αντιλαμβάνεται ότι το πεδίο είναι ελεύθερο να επιβάλει όχι μόνο τους δικούς της όρους, αλλά και τις επεκτατικές της ορέξεις.

“

Η ηττοπάθεια δεν είναι πολιτικός ρεαλισμός· είναι μια εθνική αυτοχειρία, που υπονομεύει το μέλλον της χώρας

Αντιθέτως, ασκεί μια αυτοεκπληρούμενη προφητεία που υπονομεύει τη διαπραγματευτική μας θέση πριν καν αρχίσει ο διάλογος. Σιέλνει το μήνυμα ότι οι αρχές της Δημοκρατίας είναι διαπραγματεύσιμες και ο πήχης των αξιώσεών μας έχει ήδη κατέβει, οδηγώντας τη Λευκωσία σε μιαν αποδοχή της απομείωσης των δικαιωμάτων της.

Παράλληλα, η Προεδρία εγκλωβίζεται στην τραγική πλάνη των «δελεασμών», προσδοκώντας πως η Αγκυρα θα επιλύσει το Κυπριακό αν η Λευκωσία πείσει την Ε.Ε. να της προσφέρει προνόμια. Πρόκειται για μια θεμελιώδη παρερμηνεία της τουρκικής στρατηγικής: η Τουρκία δεν ενδιαφέρεται για ευρωπαϊκές αξίες ή

συνεργασίες, αλλά για τη διαρκή επέκταση της περιφερειακής της ισχύος.

Η ιστορική εμπειρία των τελευταίων σαράντα ετών αποδεικνύει ότι η Αγκυρα δεν υποτάσσει τις επιδιώξεις της σε κανόνες της Ε.Ε., καθιστώντας τις προτάσεις για «επικαιροποίηση» της Τελωνειακής Ένωσης δώρα άνευ ανταλλάγματος. Ο Πρόεδρος οφείλει να διεκδικήσει από την Ε.Ε. μια δραστική αλλαγή πλεύσης: την κατάργηση της Τελωνειακής Ένωσης και την επιβολή πραγματικού οικονομικού κόστους. Μόνο η άσκηση πίεσης, μέσα από το πλήγμα στα συμφέροντα της Τουρκίας, μπορεί να αναγκάσει το καθεστώς Ερντογάν να αναθεωρήσει την αδιάλλακτη στάση του.

Την ίδια στιγμή, διαπρεΐται μια ένοχη σιωπή για τον εποικισμό, σε συνέχεια της διαχρονικής αφωνίας της πολιτικής μας ηγεσίας. Οι «κουβαλπιοί», που παράνομα εισήχθησαν στα κατεχόμενα, αποτελούν τον μακροπρόθεσμο τουρ-

κικό Δούρειο Ίππο - μια συστηματική δημογραφική αλλοίωση που απειλεί όχι μόνο την κοινωνική και ιστορική μας συνοχή, αλλά την ίδια την ύπαρξή μας. Είναι τραγικό ότι η πολιτική ηγεσία απέτυχε διαχρονικά ν' αναδείξει τον εποικισμό ως αυτό που πραγματικά είναι: ένα ειδικές έγκλημα πολέμου, ρητά απαγορευμένο από τη Συνθήκη της Γενεύης. Αντί ν' αποτελεί την αιχμή του δόρατος της αντίδρασής μας, η παθητική μας στάση παγιάζει τελεεσμένα που δυσχεραίνουν κάθε προοπτική αποκατάστασης της κυριαρχίας μας.

Η ηττοπάθεια αυτή μετατρέπεται σε στρατηγικό αδιέξοδο, ακυρώνοντας το μοναδικό μας πλεονέκτημα: το Δίκαιο. Αν η λύση δεν βασίζεται στην αποκατάσταση των ελευθεριών και την εφαρμογή του Κοινοτικού Κεκτημένου σε ολόκληρη την επικράτεια, η ακριβώς διαπραγματευόμαστε;

Προσαρμόζοντας τις αρχές του Δικαίου για να γίνουν «επιειδύμεις», μετατρέπουμε το Κυπριακό από ζήτημα εισβολής, κατοχής και εποικισμού σε απλή «διευθέτηση διαφορών», προσφέροντας στην Τουρκία το μεγαλύτερο διπλωματικό της δώρο: τη νομιμοποίηση του κατοχικού κατεστημένου και την απαλλαγή της από τα εγκλήματα που διέπραξε και συνεχίζει να διαπράττει.

Η ηττοπάθεια δεν είναι πολιτικός ρεαλισμός· είναι μια εθνική αυτοχειρία, που υπονομεύει το μέλλον της χώρας. Καθώς η Τουρκία εντείνει τις προκλήσεις της, το κρίσιμο ερώτημα που τίθεται πλέον επιτακτικά δεν αφορά μόνο τη στρατηγική της διαπραγμάτευσης, αλλά την επάρκεια της ηγεσίας μας να διαχειριστεί την τουρκική ισχύ, πριν η ηττοπαθής αυτή πορεία καταστεί το οριστικό εμπόδιο για την επιβίωση του Κράτους μας.

*Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης

52 χρόνια μετά – Η Αντίσταση και ο Νίκος Νικολαΐδης

ΑΠΟΨΗ

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
Λ. ΟΜΗΡΟΥ*

Όσο περνά ο καιρός, όσο απομακρυνόμαστε από το 1974 και όσο μπλεκόμαστε με τις επιτελείς και τους επιτελικούς, σε αυτές τις ετήσιες βασανιστικές ρωγμές του χρόνου, με τον κίνδυνο να караδοκεί να κατανικήσει την αλήθεια, να αποενοχοποιήσει ενόχους και να αναδείξει ψεύτικα φωτοστέφανα, ως επιτελούμε ένα μικρό, ένα ελάχιστο χρέος προς όσους με ανιδιοτέλεια και σεμνότητα κατέθεσαν ψυχή για να μην περάσει η βαρβαρότητα του ολοκληρωτισμού. Ας μιλήσουμε για τον Νίκο Νικολαΐδη. Τον Νίκο Νικολαΐδη της αντίστασης και των έργων. Σε μια εποχή κατά την οποία οι εκ των υστέρων αντιστατικοί αυξάνονται και πληθύνονται, η ταπεινή αναφορά στον Νίκο Νικολαΐδη λειτουργεί και σαν υπεράσπιση της ίδιας της ιστορικής αλήθειας.

Έτσι, αν μιλούμε για το τι κάναμε ως ελάχιστο χρέος στις 15 του Ιούλη του 1974, μιλούμε αναπόφευκτα για τον Νίκο Νικολαΐδη, που ενώ υπήρξε ένας απλός και

συννηθισμένος άνθρωπος, υπήρξε

ταυτόχρονα τόσο ξεχωριστός, ώστε να γράψει τη δική του μεγάλη ιστορία σε κάθε στιγμή και κάθε ώρα των αγώνων αυτού του λαού και αυτού του τόπου.

Ο Νίκος, που δεν ήταν ο άνθρωπος των μεγάλων λόγων, της έπαρσης και της προβολής, σιωπηλά είχε μετατρέψει τη ζωή του σε μια πράξη και στάση προσφοράς και αγωνιστικής στάσης.

Δεν ήταν πολιτικά στρατευμένος με

το τι συνέβαινε τη μαύρη περίοδο που προηγήθηκε της μεγάλης προδοσίας του 1974.

Ο Γρίβας, η ενωσιολογία, η πατριδοκαπηλία, η ΕΟΚΑ Β, η προετοιμασία της καταστροφής. Και ήξερε ότι η θέση του ήταν δίπλα στον Μακάριο ως του εκφραστή της θέλησης του λαού, ως του αντι-ιμπεριαλιστή ηγέτη - για να θυμηθούμε λίγο τους ξεχασμένους

“

Ο Νίκος, που δεν ήταν ο άνθρωπος των μεγάλων λόγων, της έπαρσης και της προβολής, σιωπηλά είχε μετατρέψει τη ζωή του σε μια πράξη και στάση προσφοράς και αγωνιστικής στάσης

την έννοια των ιδεολογικών προσανατολισμών, που πολλές φορές οδηγούν στους λαβύρινθους των αναζητήσεων και απομακρύνουν από την ουσία των πραγμάτων. Ο Νίκος είχε όμως μια πεντακάθαρη άποψη και αντίληψη για

ακόμα και για την Αριστερά όρους - που εκπροσωπούσε την ύπαρξη του κυπριακού κράτους και αγωνιζόταν για να μην περάσουν τα σχέδια υποδούλωσης της Κύπρου και του λαού της, που εξυφάνονταν στο Αμερικανικό

Πεντάγωνο και τη ΣΙΑ και διοχετεύονταν στους υποτακτικούς τους, τη Χούντα των Αθηνών και την Πέμπτη φάλαγγα στην Κύπρο.

Απ' εκεί και πέρα ο Νίκος με τις τεχνικές του γνώσεις, που υπήρξαν πάντα κορυφαίες και πρωτοποριακές και με την πατριωτική επένδυση που τους έδινε, έγινε όχι απλώς ο πρόδρομος της ελεύθερης ραδιοφωνίας στην Πάφο και την Κύπρο, αλλά ο στρατευμένος μαχητής που μετέτρεψε τους πομπούς και τα μικρόφωνα σε όπλα αγώνα και οχυρά αντίστασης για την Ελευθερία και τη Δημοκρατία.

Στις 15 του Ιούλη ο Νίκος Νικολαΐδης συμπεριφέρθηκε κατά το Καβαφικό «σαν έτοιμος από καιρό». Δεν υπήρχε θέμα ταλάντευσης. Δεν το σκέφτηκε και δεν το «μέτρησε». Όχι μόνο αρνήθηκε ως υπάλληλος του ΡΙΚ που καταλήφθηκε από τους πραξικοπηματίες να υπηρετήσει τους νέους αφέντες, αλλά μετέτρεψε το ηλεκτρονικό του εργαστήρι σε κάστρο αντίστασης και οχυρό ελευθερίας. Ο Νίκος με τον Ελεύθερο Ραδιοσταθμό της Πάφου και της Κύπρου δεν έγρα-

ψε απλώς ιστορία. Δημιούργησε την Ιστορία. Υπήρξε η Ιστορία.

Καθώς ο Μακάριος κατευθυνόταν προς την Πάφο εξαιτίας της λειτουργίας του Ελεύθερου Ραδιοσταθμού, για να απευθύνει το ιστορικό του διάγγελμα, η ιστορία όπως την προγραμματίσαν οι πραξικοπηματίες ανατρεπόταν. Η δολοφονία του Μακαρίου απειράπη. Αυτά ως αναφορά μνήμης. Αλλά, κυρίως, για να μη διαγράψει την αλήθεια ο μύθος.

Για να μην περάσουν οι πλαστογράφοι και οι παραχαράκτες. Γιατί πέρα από τα «ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα», πέρα από την οίηση και την κομπορρημοσύνη των κάθε λογής «πρωταγωνιστών», υπάρχουν οι μικρές ιστορίες των ανθρώπων. Που υπήρξαν τελικά τόσο μεγάλες, όσο μεγάλη υπήρξε η προσφορά τους.

ΣΗΜ.: Επιβαλλόμενη μνημόνευση και στους συνεργάτες του, Πολύκαρπο Νικολαΐδη και Κώστα Αττίκη, που συνέδραμαν με τις τεχνικές τους γνώσεις στη λειτουργία και διεύθυνση της εμβέλειας του Ελεύθερου Ραδιοσταθμού της Πάφου.

*Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων

Όταν η ιδεολογία νικά την πραγματικότητα: Πώς η woke Αριστερά ξαναγράφει τα ανθρώπινα δικαιώματα

ΑΠΟΨΗ “
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ*

Δύο ειδήσεις των τελευταίων ημερών, φαινομενικά άσχετες μεταξύ τους, φωτίζουν μια βαθύτερη κρίση του σύγχρονου δημόσιου λόγου. Η πρώτη αφορά την άρνηση της Τουρκίας και της Αιγύπτου να επιτρέψουν τον ελλιμενισμό του κρουαζιερόπλοιου Scarlet Lady, το οποίο μετέφερε περίπου 2.000 ομοφυλόφιλους επιβάτες. Η δεύτερη αφορά τη γέννηση μιας αντισοσιαλιστικής θεωρίας συνωμοσίας μετά τον αγώνα Αργεντινής και Αιγύπτου στο Παγκόσμιο Κύπελλο, όπου διαδόθηκε ο ισχυρισμός ότι η ήττα της Αιγύπτου ήταν αποτέλεσμα εβραϊκής και ισραηλινής συνωμοσίας.

Και στις δύο περιπτώσεις, η πραγματικότητα θυσιάστηκε στον βωμό της ιδεολογίας.

Στην υπόθεση του κρουαζιερόπλοιου, μεγάλο μέρος των Δυτικών μέσων ενημέρωσης επιχείρησε να παρουσιάσει το περιστατικό ως ακόμη μία απόδειξη της παγκόσμιας ανόδου της Δεξιάς και του «τραμπισμού». Υπονοήθηκε ότι η επανεκλογή του Ντόναλντ Τραμπ και η άνοδος συντηρητικών κυβερνήσεων δημιουργούν ένα διεθνές κλίμα εχθρικό προς τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων. Ωστόσο, η εξήγηση αυτή παραβλέπει το προφανές.

Η Τουρκία και η Αίγυπτος δεν απαγόρευαν την είσοδο του πλοίου επειδή επηρεάστηκαν από τον Τραμπ. Το έπραξαν επειδή οι κυρίαρχες θρησκευτικές, πολιτισμικές και κοινωνικές αντιλήψεις των χωρών αυτών θεωρούν την ομοφυλοφιλία ανεπιθύμητη ή ακόμη και ηθικά απαράδεκτη. Η βασική πηγή αυτής της στάσης δεν είναι ο

Οι περισσότερες μουσουλμανικές κοινωνίες δεν συμμερίζονται τις αντιλήψεις που κυριαρχούν σήμερα στα πανεπιστήμια, στις ΜΚΟ και στα μέσα ενημέρωσης της Δύσης σχετικά με το φύλο, τη σεξουαλικότητα και την ταυτότητα

αμερικανικός συντηρητισμός αλλά η ισλαμική παράδοση και η πολιτισμική πραγματικότητα των συγκεκριμένων κοινωνιών.

Εδώ αναδεικνύεται μια από τις μεγαλύτερες αντιφάσεις της σύγχρονης ταυτοτικής πολιτικής. Για χρόνια, τμήματα της Δυτικής Αριστεράς επιχείρησαν να οικοδομήσουν μια πολιτική συμμαχία μεταξύ ακτιβιστών LGBT κινημάτων και ισλαμικών κοινοτήτων, παρουσι-

άζοντας αμφότερους ως θύματα της ίδιας υποτιθέμενης Δυτικής καταπίεσης. Όταν όμως οι Αρχές μουσουλμανικών κρατών ενεργούν σύμφωνα με τις δικές τους κοινωνικές αντιλήψεις, η ευθύνη μετατοπίζεται μυστηριωδώς στον Τραμπ, στη Δεξιά ή στον «λαϊκισμό».

Η πραγματικότητα είναι πιο απλή και λιγότερο βολική. Οι περισσότερες μουσουλμανικές κοινωνίες δεν συμμερίζονται τις αντιλήψεις που κυριαρχούν

σήμερα στα πανεπιστήμια, στις ΜΚΟ και στα μέσα ενημέρωσης της Δύσης σχετικά με το φύλο, τη σεξουαλικότητα και την ταυτότητα. Η αναγνώριση αυτού του γεγονότος δεν αποτελεί ισλαμοφοβία. Αποτελεί περιγραφή της πραγματικότητας.

Παρόμοια είναι η εικόνα και στη δεύτερη υπόθεση. Μετά τον ποδοσφαιρικό αγώνα Αργεντινής και Αιγύπτου, κυκλοφόρησε η θεωρία ότι το αποτέλεσμα ήταν προϊόν εβραϊκής συνωμοσίας. Φωτογραφίες του Μέσι με Ισραηλινούς αξιωματούχους, εικόνες του Χαβιέρ Μιλέι με τον Νετανιάχου και ψευδείς πληροφορίες για την καταγωγή του διαιτητή χρησιμοποιήθηκαν ως «αποδείξεις».

Η υπόθεση αυτή αποκαλύπτει μια άλλη όψη του ίδιου φαινομένου. Σημαντικό μέρος του σύγχρονου ακτιβιστικού λόγου έχει υιοθετήσει ένα απλοϊκό σχήμα καταπίεσής και καταπιεζόμενου. Στο σχήμα αυτό οι Εβραίοι και το Ισραήλ τοποθετούνται συχνά στην κατηγορία του ισχυρού, του λευκού, του αποικιοκράτη. Οι μουσουλμάνοι τοποθετούνται αυτομάτως στην κατηγορία του θύματος. Όταν η πραγματικότητα δεν συμβαδίζει με το σχήμα, τόσο το χειρότερο για την πραγματικότητα.

Έτσι βλέπουμε το παράδοξο. Το μοναδικό εβραϊκό κράτος της περιοχής παρουσιάζεται ως η κύρια πηγή αστάθειας, ενώ οργανώσεις όπως η Χαμάς, η Χεζμπολάχ, οι Χούθι και πλήθος άλλων ισλαμιστικών κινημάτων αντιμετωπίζονται συχνά με αξιοσημείωτη επιείκεια. Η τρομοκρατία σχετι-

ποιείται. Ο αντισοσιαλισμός βαφτίζεται «αντισοσιαλισμός». Η ευθύνη μεταφέρεται πάντοτε στον ίδιο ύποπτο.

Το κοινό νήμα που συνδέει αυτές τις δύο ιστορίες είναι η άρνηση αντιμετώπισης της πραγματικότητας όταν αυτή συγκρούεται με το ιδεολογικό αφήγημα. Η ταυτοτική πολιτική δεν αξιολογεί άτομα και γεγονότα με βάση αρχές. Τα αξιολογεί με βάση την ομάδα στην οποία ανήκουν. Δεν εξετάζει ποιος έχει δικαίο, αλλά ποιος θεωρείται προνομιούχος και ποιος θύμα.

Για την Κύπρο, η συζήτηση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία. Η αύξηση του μουσουλμανικού πληθυσμού μέσω της μετανάστευσης αποτελεί πλέον κοινωνική πραγματικότητα. Κάθε δημοκρατική κοινωνία οφείλει να σεβεται τη θρησκευτική ελευθερία και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια όλων. Όμως, ο σεβασμός προϋποθέτει ειλικρίνεια. Δεν μπορούμε να προσποιούμαστε ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφορές αξιών γύρω από ζητήματα όπως η ελευθερία της έκφρασης, η ισοτιμία των φύλων, τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων και ο κοσμικός χαρακτήρας του κράτους.

Η Κύπρος δεν θα ωφεληθεί ούτε από τη δαιμονοποίηση, ούτε από την άρνηση. Θα ωφεληθεί μόνο από μια νηφάλια προσήλωση στην πραγματικότητα. Και η πραγματικότητα, όσο άβολη κι αν είναι, παραμένει πάντοτε καλύτερος οδηγός από οποιοδήποτε ιδεολογικό αφήγημα.

** Επίκουρος Καθηγητής Νομικής στο Λονδίνο με εξειδίκευση στα Ανθρώπινα Δικαιώματα, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο και Φιλοσοφία Δικαίου*

Η συνθηκολόγηση και η κατάργηση της Κ.Δ. δεν είναι λύση

ΑΠΟΨΗ “
ΠΕΤΡΟΣ Θ.
ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ

Ο ένοπλος αυτός αγώνας της ΕΟΚΑ υπήρξε η λαμπρότερη και ηρωικότερη μορφή αγώνα του Ελληνισμού της Κύπρου. Ο προαιώνιος στόχος και πόθος της Ενώσεως έδωσε φτερά στη νεολαία της Κύπρου, που με τον ηρωικό αγώνα, τον ανταρτοπόλεμο και την περιφρόνηση του θανάτου έγραψε τη λαμπρότερη σελίδα της κυπριακής Ιστορίας. Ο βρετανικός στρατός δεν κατάφερε να πλύνει τον αγώνα και να διαλύσει την ΕΟΚΑ. Όμως ο νικητής κυπριακός λαός δεν κατάφερε να κερδίσει την αυτοδιάθεση – Ένωση. Η αποικιοκρατική δύναμη κατάφερε να εμπλέξει την Τουρκία. Η Βρετανία, υποστηρίζοντας τις θέσεις της, κατάφερε να επιβάλει μίαν απαράδεκτη λύση και ένα δοτό σύνταγμα που οδήγησε σε ένα δικαιονομικό ανεξάρτητο κράτος, την Κυπριακή Δημοκρατία. Η Ένωση δεν μπορούσε να επιτευχθεί. Αντί τούτου, η Βρετανία ήταν έτοιμη να επιβάλει μια λύση, που θα ήταν διχοτόμηση της Κύπρου ανάμεσα στις δυο κοινότητες. Αυτό προέβλεπε το σχέδιο Μακμίλαν. Η Κύπρος αναγκάστηκε ν' αποδεχθεί εκβιαστικά τη λύση που αποφάσισαν Ελλάδα και Τουρκία το 1959, για να ματαιώσει το διχοτομικό σχέδιο Μακμίλαν.

Τότε η Κύπρος ήταν αποικία. Η Ένωση ήταν ο προαιώνιος στόχος. Δεν απορρίψαμε την Ένωση για να δεχτούμε την ανεξαρτησία. Την αποδεχτήκαμε εκβιαστικά, ακόμα και με εκβιασμό της ελληνικής Κυβέρνησης, για ν' αποφύγουμε τη διχοτόμηση που επέβαλλε η αποικιοκρατική δύναμη ως λύση του Κυπριακού.

Σήμερα, 52 χρόνια μετά το έγκλημα

Η Κ.Δ. μπορεί να καταργηθεί μόνο με την υπογραφή μας. Για τούτο, για ν' αποδεχτούμε μια λύση, πρέπει αυτή να διασφαλίζει ένα κανονικό κράτος και μια βιώσιμη και διαρκή λύση

του πραξικοπήματος και την τουρκική εισβολή, βρισκόμαστε πάλι μπροστά σε ένα δίλημμα. Στόχος μας είναι ο τερματισμός της κατοχής και η απελευθέρωση της Κύπρου. Βρισκόμαστε και πάλι μπροστά στον εκβιασμό της συνθηκολόγησης για ν' αποφύγουμε δήθεν τη διχοτόμηση και να δημιουργήσουμε μια ΔΔΟ, που θα καθιστά την Κύπρο προτεκτοράτο της Τουρκίας.

Η σημερινή φάση του αγώνα μας έχει μια μεγάλη διαφορά από την εκβιαστική αποδοχή της λύσης της Ζυρίχης με ανεξάρτητη Κυπριακή Δημοκρατία. Τότε δεν είχαμε καμιά αναγνωρισμένη διεθνή οντότητα. Τότε ήμασταν ένας υπόδουλος λαός, μια αποικία της Βρετανίας. Δεν εγκαταλείψαμε μια κεκτημένη οντότητα ως Έλληνες της Κύπρου, για ν' αποδεχτούμε

τη λειτουργία ενός ανεξάρτητου δικονομικού κράτους. Αποδεχτήκαμε την ανεξαρτησία, για να αποφύγουμε τη διχοτόμηση της ελληνικής Κύπρου, που θα επέβαλλε η Βρετανία, η οποία είχε την κυριαρχία πάνω στην Κύπρο.

Σήμερα η κατάσταση είναι και πάλι πολύ δύσκολη. Η Τουρκία κατέχει το 36% της Κύπρου και επέβαλε μία de facto διχοτόμηση του νησιού, εκδιώκοντας

τους Έλληνες από το κατεχόμενο τμήμα.

Δεν έχουμε μπροστά μας λύση που να απελευθερώνει την Κύπρο και την απορρίπτουμε. Η Τουρκία θέλει να της αναγνωρίσουμε κυριαρχικό κράτος στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Είτε με λύση δυο κρατών είτε με λύση ΔΔΟ, που στην ουσία θα είναι de facto διχοτόμηση. Δεν αποδεχτήκαμε αυτήν τη λύση το 1974, διαν μας πατούσε η τουρκική μπότα του Ατίλα, για να μην καταργήσουμε την Κ.Δ. και να δώσουμε ένα τμήμα της Κύπρου στην Τουρκία, υποθηκεύοντας ολόκληρη την Κύπρο.

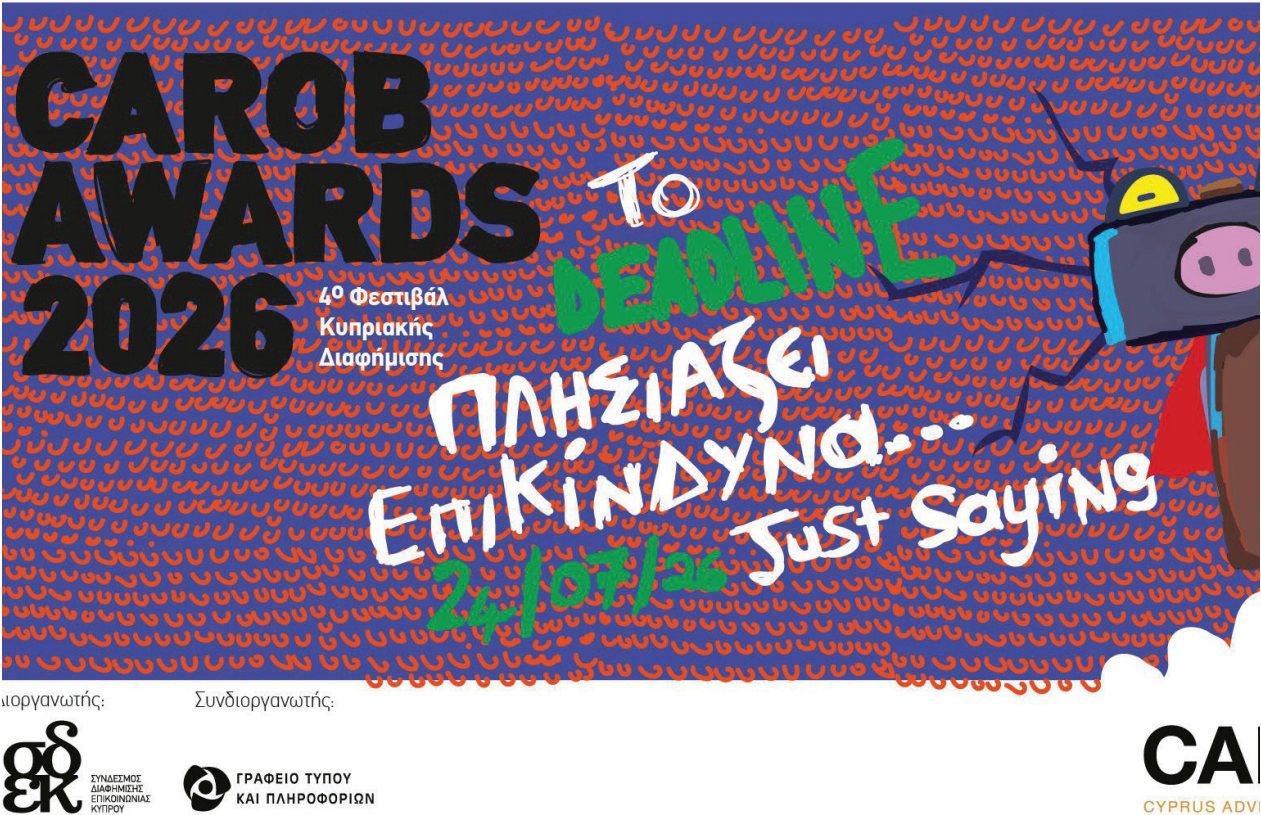
Αντιλαμβανόμαστε ότι, για να επιτευχθεί λύση στην Κύπρο, αυτή θα είναι μια Δ.Δ.Ο. με πολιτική ισοτιμία, όπως προνοούν τα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Όμως, αυτή η ΔΔΟ πρέπει ν' αποτελεί μετεξέλιξη και όχι κατάργηση της Κ.Δ. και δημιουργία νέου κράτους. Και η ΔΔΟ πρέπει να είναι ένα κανονικό κράτος χωρίς ξένα στρατεύματα και εγγυητικά δικαιώματα στην Τουρκία. Και, κυρίως, μια μετεξέλιξη της Κ.Δ., που το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τα ανθρώπινα δικαιώματα να εφαρμόζονται σε ολόκληρη την επικράτεια.

Και σήμερα μας εκβιάζουν και ο εκβιασμός θα επεκταθεί από τη διεθνή κοινότητα, ακόμα και από την

Ε.Ε. για να συνθηκολογήσουμε και ν' αποδεχτούμε απαράδεκτες πρόνοιες, για δήθεν «επανεένωση» της Κύπρου.

Πρέπει όμως να συνειδητοποιήσουμε ότι σήμερα δεν είμαστε στη θέση του 1959, χωρίς κρατική ή άλλη αναγνωρισμένη οντότητα. Σήμερα η ελληνική Κοινότητα της Κύπρου αποτελεί την Κ.Δ. με τη δική της κυριαρχία και διεθνή αναγνώριση και ισοτιμία, είναι μέλος της Ε.Ε. Πρέπει ν' αντιληφθούμε ότι με τη λύση ΔΔΟ, ακόμα και με μετεξέλιξη της Κ.Δ., η σημερινή Κ.Δ. θα καταργηθεί και η εξουσία της θα μεταβιβαστεί στη ΔΔΟ.

Η Κ.Δ. μπορεί να καταργηθεί μόνο με την υπογραφή μας. Για τούτο, για ν' αποδεχτούμε μια λύση, πρέπει αυτή να διασφαλίζει ένα κανονικό κράτος και μια βιώσιμη και διαρκή λύση, χωρίς στρατεύματα και εγγυήσεις, με εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου και ελεuthερη διακίνηση και εγκατάσταση σε ολόκληρη την επικράτεια. Δεν πρέπει ν' αποδεχτούμε μίαν ασαφή συνθηκολόγηση, η οποία να καταργεί την Κ.Δ. για μια «επανεένωση», που στο τέλος θα αποτελεί νομιμοποίηση της διχοτόμησης και ο Ελληνισμός της Κύπρου θα αναζητά κηδεμόνα για να υποστηρίξει το δικαίό του.

διοργανωτής:

Συνδιοργανωτής:

CAROB Awards 2026: Η προθεσμία υποβολής συμμετοχών πλησιάζει

Η αντίστροφη μέτρηση για τις υποβολές συμμετοχών στα CAROB Awards 2026 έχει ξεκινήσει και η Οργανωτική Επιτροπή καλεί όλους τους επαγγελματίες της Διαφήμισης, της Επικοινωνίας, και τις δημιουργικές ομάδες να αξιολογήσουν και να υποβάλουν τις πιο δυνατές δουλειές τους. Στον κορυφαίο θεσμό της κυπριακής διαφημιστικής και επικοινωνιακής βιομηχανίας μπορούν να συμμετάσχουν έργα που παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά στην Κύπρο ή/και στο εξωτερικό κατά την περίοδο 1 Απριλίου 2024-31 Μαρτίου 2026. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής συμμετοχών είναι η 24η Ιουλίου 2026, ενώ η τελετή απονομής των βραβείων αναμένεται να πραγματοποιηθεί τον

Οκτώβριο του 2026. Η φετινή διοργάνωση έρχεται με σημαντικές βελτιώσεις και απλοποιήσεις, κάνοντας τη διαδικασία συμμετοχής πιο εύκολη, πιο άμεση και πιο φιλική για τους διαγωνιζόμενους. Μεταξύ άλλων, η διαδικασία υποβολής έχει απλοποιηθεί, με λιγότερα απαιτούμενα κείμενα και δυνατότητα ηλεκτρονικής συμπλήρωσης των στοιχείων απευθείας μέσω της πλατφόρμας υποβολών. Τα CAROB Awards 2026 θα βραβεύσουν έργα στις ενότητες AD, Design & Illustration, Digital, PR, Production και Integration, αναδεικνύοντας τη δημιουργικότητα, τη στρατηγική σκέψη, την ποιότητα υλοποίησης και την αποτελεσματικότητα που χαρακτηρίζουν τον κλάδο. Υπενθυμίζεται ότι οι εταιρείες μέλη

του Συνδέσμου Διαφήμισης - Επικοινωνίας Κύπρου, οι εταιρείες μέλη του Συνδέσμου Εταιρειών Παραγωγής Διαφημιστικών Ταινιών και τα φυσικά πρόσωπα μέλη της Ένωσης Γραφιστών και Εικονογράφων Κύπρου δικαιούνται ειδικές εκπτώσεις στη διαδικασία συμμετοχής. Τα CAROB Awards, που διοργανώνονται από τον Σύνδεσμο Διαφήμισης - Επικοινωνίας Κύπρου (ΣΔΕΚ), αποτελούν τη μεγαλύτερη και σημαντικότερη διοργάνωση βραβείων Διαφήμισης και Επικοινωνίας στην Κύπρο, επιβραβεύοντας τις ιδέες, τις καμπάνιες και τις δημιουργικές ομάδες που ξεχωρίζουν. Για περισσότερες πληροφορίες και υποβολή συμμετοχών, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα των CAROB Awards.

Εκδήλωση μνήμης και τιμής για τη δράση του 70 Τάγματος Μηχανικού κατά την τουρκική εισβολή

Το Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Εφεδρων Μηχανικού σάς προσκαλούν στην εκδήλωση μνήμης και τιμής για τη δράση του 70 Τάγματος Μηχανικού κατά την τουρκική εισβολή, τη Δευτέρα, 27 Ιουλίου και ώρα 7.30 μ.μ., στην Αίθουσα Εκδηλώσεων Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Γ'. Ομιλήτης θα είναι ο κ. Χρήστος Ιακώβου, Διευθυντής του Κυπριακού Κέντρου Μελετών, με θέμα: «Η δράση του 70 Τάγματος Μηχανικού κατά τη διάρκεια της τουρκικής εισβολής». Θα προηγηθούν χαιρετισμοί από τον Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Γεώργιο και τον π. Ανδρέα Βορκά, Εφεδρο Αξιωματικό του 70 Τάγματος Μηχανικού. Θα ακολουθήσει η μουσικοποιοποιητική παράσταση «Ανεπίδοτο Γράμμα», με τη μεσόφωνο Μυριτώ Γεωργιάδου. Πληροφορίες: 22430008.

KENTRA ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.
ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες, 25200194, MEDITERRANEAN HOSPITAL, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα. ΠΙ για παιδιά, 25801320, Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού*, Νίκαιας 1, 4131 Κάτω Πολεμίδα.
ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες, 24636343, ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ, Παύλου Βαλδασεριδίου 10, 6018 Λάρνακα. ΠΙ για παιδιά, 24206132, 24800438, Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας*, Ηνωμένων Πολιτειών, 6301 Λάρνακα.

ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ ΛΗΤΩ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.
***Σημείωση:** Το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας και το Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, εξυπηρετούν μόνο τις ημερομηνίες των ΥΕ, στις οποίες συμμετέχουν οι Παιδίατροι του ΟΚΥνηΥ, για τις αντίστοιχες επαρχίες.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ πολυτελή διαμερίσματα 2 υπνοδωματίων στον Λυκαβηττό, πάροδος Καλλιπόλεως. Τιμή ευκαιρίας! Ιδανική επενδυτική ευκαιρία. Για περισσότερες πληροφορίες: Sweet Residence, τηλ. 99121111.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Τιμνή Αντωνία, Αγίου Στυλιανού 34 Ε, απέναντι από την εκκλησία και το Γυμνάσιο Αγίου Στυλιανού, Λακατάμεια, τηλ.: 22322225.
Νικολάου - Πίτερ Ανδρέας, Αγίου Ανδρέα 12, 100 μ. από την εκκλησία Παλουριώτισσας προς Άγιο Αντώνιο, δίπλα από Λουκουμάδες Μικαλάκη, τηλ.: 22430032.
Κόκκινος Τάσος, Χρυσάνθου Μυλωνά 13, πάροδος Λεωφόρου Λεμεσού και Αρμενίας, μεταξύ Pahit Ice και κτηρίου Τσεριώτη (πρώην Unicars), Στρόβολος, τηλ.: 22777117, 99086602.
Μένουκος Κυριάκος, Λεωφ. Κυρηνείας 53, συνοικισμός Πλατύ Αγλαντζάς, πλησίον εισόδου Σκαλί Αγλαντζάς, τηλ.: 22005704.
Γκομπριάλ Ναμπίλ Γιάννης, 28ης Οκτωβρίου 28 Β&Γ, έναντι κινηματογράφου ΟΘΕΛΛΟΣ, Έγκωμη, τηλ.: 22590447, 22819910.
Κουσιπής Μάριος, Λεωφ. Ελευθερίας 12 Β, Λύμνια, τηλ.: 22048098.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Πετρίδης Άριστος, Πάφου 5, πολυκατοικία Προβίτα, τηλ.: 25564219, 25770448.
Καραγιάννης Χαράλαμπος, Πέτρου Τσίρου 41 & Λεορπουζέ, 150 μ. βόρεια Debenhams Apollon, τηλ.: 25336176, 25394850.
Κοτζίμάνη Μόρφω, Σπίρου Κυπριανού 9, πλησίον διασταύρωσης Σ. Κυπριανού & Ν. Πατίτση (Ανατολικά), τηλ.: 25336337,

99551982.

Γρηγορίου Μιλτιάδης, Αρχ. Μακαρίου Γ' 18 Α, Stamatiou Center Β, δρόμος Μέσα Γειτονιάς, τηλ.: 25717107, 99071717.
Νικολάου Βασίλης, Χαράλαμπος Ευαγόρου 1 Β, βορείως κυκλικού κυκλοφοριακού κόμβου Λινόπετρας & δεξιά, δίπλα από εστιατόριο Γεύση, Άγιος Αθανάσιος, τηλ.: 25728798, 99490773.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Ιωαννίδου Χρυστάλλα, 1ης Απριλίου 29, τηλ.: 24650565, 99917405.
Ευθυμίου Έλενα, Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ' 111, Αραδίππου, πλησίον κυκλικού κυκλοφοριακού κόμβου Βιομηχανικής Αραδίππου - 200 μ., Αραδίππου, τηλ.: 24727232, 99023693.
Ορφανίδης Μισιέλ, Κωνσταντίνου Καλογερά 11, έναντι Δημοτικού Σχολείου Καλογερά, τηλ.: 24621360, 24531859.

ΠΑΦΟΣ

Στυλιανού Χαράλαμπος, Αχέανας 4, έναντι Γενικού Νοσοκομείου, Αναβαργός, τηλ.: 26600020, 99351125.
Σωκράτους Σωκράτης, Λεωφ. Μακαρίου Γ & Ευαγόρα Παλληκαρίδη 6, Πόλις Χρυσούχους, τηλ.: 26321253, 99725006.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Πογιατζή Ειρήνη, Λεωφ. Πρωταρά 191, κατάστημα 2, πλησίον Metro, Παραλίμνι, τηλ.: 23250200,
Κύζα Ελένη, Φώτη Πίττα 20, Φρέναρος, απέναντι από Τρικωμίτη, τηλ.: 23820331, 99827982.

ΕΘΝΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Τελούμε την Κυριακή, 26/7/2026, στον ιερό ναό Αγίου Επιφανίου στα Λύμνια, το ετήσιο μνημόσυνο των

ΗΡΩΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ 1974 ΛΥΜΠΙΩΝ

και καλούμε όλους τιμούν τη μνήμη τους να παραστούν. Εκ μέρους του Προέδρου της Δημοκρατίας, επιμνημόσυνο λόγο θα εκφωνήσει ο κ. Ανδρέας Ζαχαριάδης, Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών. Κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας θα αναπεμφθεί δέηση για τη διακρίβωση της τύχης των Αγνοουμένων Λυμπιών. Οι «Δρομείς Λυμπιών» θα μεταφέρουν στον ιερό ναό φλόγα από τους τάφους των ηρώων. Η κατάθεση στεφάνων θα γίνει στον ιερό ναό μετά τη πέρας της Θείας Λειτουργίας. Μετά το πέρας του μνημοσύνου θα προσφερθεί καφές στην αίθουσα του ιερού ναού. Το τρισάγιο θα τελεστεί στο κοιμητήριο το Σάββατο, 25/7/2026, στις 6.00 μ.μ., και όσοι επιθυμούν μπορούν να παραστούν.

Δήμος Νότιας Λευκωσίας - Ιδαίου και οικογένειες των ηρώων πεσόντων Λυμπιών

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Τελούμε την Κυριακή, 26/7/2026, στον ιερό ναό Αγίου Προκοπίου, στο Μετόχι του Κύκκου, το ετήσιο μνημόσυνο των πολυαγαπημένων μας γονιών, παππούδων και αδελφών

ΡΙΚΚΑΣ & ΑΝΔΡΕΑ Σ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ

και καλούμε όλους τιμούν τη μνήμη τους να παραστούν.

Παιδιά, εγγόνια, αδέρφια και λοιποί συγγενείς

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

ΣΟΥΠΕΡ ΤΕΛΙΚΟΣ ΣΕ ΛΑΤΙΝ ΡΥΘΜΟ

Ισπανία και Αργεντινή διεκδικούν απόψε τον παγκόσμιο ποδοσφαιρικό θρόνο

Η παγκόσμια πρωταθλήτρια, αλλά και πρωταθλήτρια Νοτίου Αμερικής απέναντι στην πρωταθλήτρια Ευρώπης. Δεν έχει ξανασυμβεί ποτέ σε Μουντιάλ. Ο μεγάλος αποψινός τελικός (22.00 / SIGMA), ανάμεσα στην Αργεντινή και την Ισπανία, έρχεται να κλείσει ιδανικά τη διοργάνωση μαμούθ των 104 αγώνων. Ρεκόρ και ο αριθμός αγώνων που θα δώσουν οι δύο φιναλίστ σε Μουντιάλ, οκτώ συνολικά έκαστη. Αργά το βράδυ, μάξιμουμ λίγο μετά τα μεσάνυχτα θα μάθουμε τη νέα παγκόσμια πρωταθλήτρια. Θα είναι η 4η κατάκτηση της Αργεντινής μετά το 1978, το 1986 και το 2022; Θα γίνει μόλις η 3η χώρα που θα κατακτήσει το Μουντιάλ δύο συνεχόμενες φορές (μετά τις Ιταλία και Βραζιλία); Ή μήπως θα επιστρέψει στον θρόνο μετά από 16 χρόνια η Ισπανία κατακτώντας το 2ο της τρόπαιο; Σπουδαίος τελικός σε λάτιν ρυθμό.

Τα προγνωστικά δίνουν και παίρνουν, οι περισσότεροι δίνουν ένα μικρό προβάδισμα στην Ισπανία, αλλά τέτοιες μέρες, τέτοια λόγια. Όλα ξεκινούν από το μηδέν. Για κάθε πλεονέκτημα που μπορεί να εντοπίσει κάποιος στη μια πλευρά υπάρχει άλλο ένα στην απέναντι. Δύο ομάδες με διαφορετική πορεία και προφίλ.

Η Ισπανία

Η Ισπανία ξεκίνησε με το πατατράκ, τη λευκή ισοπαλία απέναντι στο Πράσινο Ακρωτήριο. Σε ένα ματς όπου παρουσιάστηκε μουνδιασμένη και χωρίς φαντασία. Αλλά συνήλθε άμεσα. Διέλυσε τη Σαουδική Αραβία, κέρδισε την Ουρουγουάη και μπήκε φορτοστά

Οι δύο χώρες έφτασαν στον τελικό, γιατί, εκεί που χρειαζόταν μαεστρία και κότσια, δήλωσαν παρούσες. Γιατί έβγαλαν στο γήπεδο σχεδόν όλες τις αρετές τους και μείωσαν την κατάλληλη στιγμή τις αδυναμίες τους

στα νοκ-άουτ. Πάτησε την Αυστρία και μετά έδειξε άλλα δύο πρόσωπα. Το κυνικό, όταν απέκλεισε Πορτογαλία και Βέλγιο με τέρματα στα τελευταία στάδια. Αλλά και το ντελικάτο, επιπρέψε μου τον όρο, όταν στον ημιτελικό χόρεψε τη Γαλλία. Πέταξε λοιπόν έξω δύο εκ των επίδοξων διεκδικητριών. Με καταπληκτική κυκλοφορία της μπάλας, συνοχή, ιδανική μετάβαση από την επίθεση στην άμυνα και ανάποδα. Μία καλοκουρδισμένη μηχανή που σκοράρει όσο πρέπει (13 γκολ) και δέχεται γκολ με... αίτηση. Μόνο ένα... Χωρίς σούπερ σιαρ, αλλά με παίκτες που ξέρουν μπάλα και κυρίως ξέρουν ν' ανταποκρίνονται στον ρόλο τους.

Η Αργεντινή

Η Αργεντινή, από την άλλη, ξεκίνησε σαν πύραυλος. Τρεις νίκες στον όμιλο, με τον Μέσι να σκοράρει κατά ριπάς. Τρεις νίκες, 8-1 γκολ και μετά... Μετά χρειάστηκε να επιτάξει όσο σθένος, πάθος και ποιότητα είχε στο απόθεμά της. Τέσσερις προκρίσεις με ιδρώτα,

καταπόνηση, αλλά και αποφασιστικότητα. Δύο σούπερ ανατροπές με Αίγυπτο και Αγγλία, δύο προκρίσεις με απαντήσεις όταν έχανε το προβάδισμα. Μία ομάδα που δέχεται σχετικά εύκολα γκολ (στα πέντε τελευταία ματς η εστία της παραβιάστηκε 7 φορές), αλλά που σκοράρει εύκολα. Πέτυχε

19 γκολ. Ο μέγας Μέσι πέτυχε 8 και τράβηξε αρχικά όλο το κουπί, αλλά στην πορεία οι βοήθειες αυξάνονταν και πληθύνονταν. Πριν από τον αγώνα με την Αγγλία, δεν είχε αντιμετωπίσει άλλη ομάδα από την ελίτ. Και έτσι υπήρχε το ερώτημα για την ισχύ της. Απάντησε με ένα 35λεπτο εξαιρετικής

απόδοσης, όπου ξεδόνησε τα «Τρία Λιοντάρια».

Με απλά λόγια, Ισπανία και Αργεντινή έφτασαν στον τελικό, γιατί, εκεί που χρειαζόταν μαεστρία και κότσια, δήλωσαν παρούσες. Γιατί έβγαλαν στο γήπεδο σχεδόν όλες τις αρετές τους και μείωσαν την κατάλληλη στιγμή τις αδυναμίες τους. Γιατί είχαν μαεστρική καθοδήγηση από τον πάγκο. Όλες οι υπόλοιπες απέτυχαν, για διάφορους λόγους. Η Γερμανία και η Βραζιλία, λόγω έλλειψης ικανοποιητικού ταλέντου και ταυτότητας. Η Πορτογαλία, λόγω της λανθασμένης προσαρμογής του παιχνιδιού στον Ρονάλντο. Η Γαλλία είχε τα πάντα, αλλά και μία υπερποψία. Η Αγγλία, πάλι, προδόθηκε από την αιολική παικτών και προπονητή στο κομβικό παιχνίδι. Ναι, η Ισπανία δείχνει να έχει παραπάνω επιλογές και γενικώς ποιότητα. Αν βάλουμε όλα τα συστατικά που δημιουργούν μία ομάδα, είναι λίγο πιο μπροστά. Αλλά δεν έχει το μπρίο και το ταμπεραμέντο της Αργεντινής. Και δεν έχει Μέσι. Αν ο βραχύσωμος μάγος φυλάει άλλη μία (τελευταία) παράσταση, είναι κάτι που θα μάθουμε απόψε.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΕΛΙΚΟ

ΙΣΠΑΝΙΑ

ΟΜΙΛΟΙ

VS Πράσινο Ακρωτήριο	0-0
VS Σαουδική Αραβία	4-0
VS Ουρουγουάη	1-0

ΦΑΣΗ 32

VS Αυστρία	3-0
------------	-----

ΦΑΣΗ 16

VS Πορτογαλία	1-0
---------------	-----

ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΑ

VS Βέλγιο	2-1
-----------	-----

ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ

VS Γαλλία	2-0
-----------	-----

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΕΛΙΚΟ

ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ

ΟΜΙΛΟΙ

VS Αλγερία	3-0
VS Αυστρία	2-0
VS Ιορδανία	3-1

ΦΑΣΗ 32

VS Πράσινο Ακρωτήριο	3-2
----------------------	-----

ΦΑΣΗ 16

VS Αίγυπτος	3-2
-------------	-----

ΠΡΟΗΜΙΤΕΛΙΚΑ

VS Ελβετία	3-1
------------	-----

ΗΜΙΤΕΛΙΚΑ

VS Αγγλία	2-1
-----------	-----

ΣΤΟ ΜΟΥΝΤΙΑΛ

Χώρα	1η	2η	3η	4η
Αργεντινή	3	3	-	-
Ισπανία	1	-	-	1

Εξήντα χρόνια μετά

Παρά την τεράστια ποδοσφαιρική τους ιστορία και την σχεδόν μόνιμη παρουσία τους σε Μουντιάλ, ειδικά μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, οι δύο χώρες συναντήθηκαν μόλις μία φορά σε τελική φάση. Πριν από εξήντα χρόνια, το 1966, στην Αγγλία η Αργεντινή επικράτησε με 2-1. Τα υπόλοιπα 13 μεταξύ τους παιχνίδια ήταν φιλικά. Οι δύο χώρες μετράνε από 6 νίκες, ενώ δύο αγώνες έληξαν ισόπαλοι.